

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR.

mavikale

EYLÜL 2021 • SAYI: 47 ISSN: 1309-1166

MUHAMMED TAŞKAYA SATRANÇ CAMİAMIZI YASA BOĞDU

TÜRKİYE KÜÇÜKLER VE YILDIZLAR ŞAMPİYONASI KONYA'DA YAPILDI

GÜREL VE ERDOĞMUŞ FIDE ONLINE HIZLI DÜNYA KUPASI ŞAMPİYONU

ŞANAL VE YILMAZ 2023 FIDE DÜNYA KUPASI'NDA!

SÖYLEŞE SÖYLEŞE KONUĞU FM KARADAĞ

Türkiye için, **gelecek** için
Türk satrancının yanındayız.

SPORTOTO
TEŞKİLAT BAŞKANLIĞI

Gülkız Tulay

Başkan

gulkiztulay@tsf.org.tr

Başlarken

ÖNCE SAĞLIK DİYEREK BİR ARADAYIZ

Sevgili Satranç Ailemiz,

“Önce sağlık” diyerek tüm hazırlıklarını özenle yaptığımız 2021 Türkiye Küçükler ve Yıldızlar Şampiyonalarımız düzenlenen ödül töreninin ardından sona erdi. Avrupa’nın en çok katılımlı şampiyonalarından ve ülkemizin en büyük spor organizasyonlarından biri olan Türkiye Küçükler ve Yıldızlar Satranç Şampiyonalarımızı Konya’da Selçuklu Kongre Merkezi’nde 420 yıldızımız ve 951 küçüğümüz olmak üzere toplamda 1.371 sporcumuzun, değerli velilerimizin ve katılımcılarımız ile gerçekleştirdik.

Bir hafta boyunca değerli sporcularımızla, velilerimizle, kulüp temsilcilerimizle sohbet etmek, ne kadar büyük, sevgi dolu bir aile olduğumuzu bir kez daha görmek şahsım adına çok ama çok kıymetliydi.

Sporcularımızı turnuva salonuna uğurlamayı, kıymetli velilerimizin heyecanlı bekleyişine ortak olmayı, turnuva salonunun huzur veren sessizliğine şahit olmayı ne kadar özlemişim anlatamam. Bu şampiyonadaki organizasyon başarımız gelecekteki turnuvalarımız için de çok büyük bir motivasyon kaynağı oldu. Ne mutlu bize ki, sıkı sıkıya uyguladığımız pandemi tedbirleri sonucunda ve sporcularımızın uyum göstermesi neticesinde hiçbir sağlık sorunu yaşamadan büyük satranç şölenimizi tamamladık.

Şampiyonalarımızda 30 Ağustos Zafer Bayramı’nda hayatımın en duygusal ve görkemli bayramını siz değerli velilerimiz ve sporcularımız ile kutlama şansı yakaladım. Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde yedi düvele karşı verdiğimiz mücadelenin ve zaferin göstergesi olan bayramımızı büyük bir coşku ve heyecan ile kutlamanın mutluluğunu hep beraber yaşadık.

Türkiye Küçükler ve Yıldızlar Şampiyonalarımız ana sponsorumuz Türkiye İş Bankamızın da en önem verdiği Şampiyonalarımız arasında yer alıyor. 2005 yılından günümüze nice güzel iş birliklerine imza attığımız ana sponsorumuz Türkiye İş Bankası, bu yıl 97. kuruluş yıl dönümünü kutladı. Türkiye Cumhuriyeti’nin

ilk ulusal bankası olan ve Mustafa Kemal Atatürk’ün yoğun uğraşları ile kurulan bankamız ile iyi ki bu yolculuğa çıkmışız, iyi ki çocuklarımızın gençlerimizin aydınlık geleceğine beraber hamle yapmışız diyorum. Türkiye’nin Bankası İş Bankası’nın kuruluşunun 97. yıl dönümünü gönülden kutlarız. 16 yıldır ana sponsorumuz olduğunuz için teşekkür ederiz.

Sevgili Satranç Ailemiz,

Şampiyona sürecinde Milli sporcularımız uluslararası arenada boy göstermeye, başarıları ile bizleri gururlandırmaya devam etti. 2021 FIDE Online Küçükler ve Yıldızlar Hızlı Dünya Kupasında 10 yaş genel kategorisinde CM Yağız Kaan Erdoğan ve 14 yaş kategorisinde FM Ediz Gürel rakiplerini mağlup ederek şampiyon olmayı başardılar. Biz de sürpriz yaparak, şampiyonada mücadele eden Yağız Kaan’ın katılımı, Ediz’in ise görüntülü olarak bağlanması ile sporcularımız ve Yönetim Kurulumuz ile birlikte şampiyonluk pastasını kestik.

Ayrıca Büyük Ustalarımız Mustafa Yılmaz, Vahap Şanal ile Emre Can İzlanda’nın Reykjavik şehrinde düzenlenen 2021 Avrupa Bireysel Şampiyonası’nda ülkemizi temsil ediyorlar. Sporcularımızı şimdiden başarılarından dolayı kutlar, tebrik ederim.

Dünyayı etkisi altına alan pandemi nedeni ile 20 Ağustos – 15 Eylül 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak düzenlenen ve 153 ülke takımının yarıştığı 2021 FIDE Çevrimiçi Satranç Olimpiyatı’nda ülkemizi temsil eden sporcularımızı tebrik ediyor şampiyon Rusya’yı kutluyorum.

Elim bir kaza sonucu kaybettiğimiz genç sporcumuz ve aynı zamanda hakemimiz olan Muhammed Taşkaya’nın ve babası Osman Taşkaya’nın vefatı bizleri derinden üzdü. Kıymetli sporcumuzun adını satranç sporu ile yaşatmaya devam edeceğiz. Sporcumuza ve babasına bir kez daha Allah’tan rahmet, sevenlerine ve camiamıza başsağlığı diliyorum.

Sunus

IA Fatma Yılmaz
Yayın Kurulu Başkanı
fyakademi@gmail.com

MAVİKALE YENİ YAZAR KADROSUYLA DAHA GÜÇLÜ...

**"Bütün iyi kitapların sonunda,
bütün gündüzlerin
bütün gecelerin sonunda
meltemi senden esen
soluğu sende olan
yeni bir başlangıç vardır..."
Edip Cansever**

Değerli Satrançseverler,

Mavikale'nin bir önceki sayısına "Dergimizin her sayısını, bir sonraki sayımızı daha güzel günlerde daha güzel haberlerle çıkaracağımıza olan inancımızla buluşturuyoruz sizlerle." sözleriyle başlayıp Türkiye Satranç Federasyonu 5. Olağan Genel Kurulu sonrasında daha zengin bir kadro ile Mavikale'mizin daha güzel sayılarının, daha güzel haberlerle okuyucularımızla buluşmasını dileyerek sizleri 46. sayımızla baş başa bırakıyoruz. İyi okumalar... temennisiyle noktalamıştık.

46. sayımızdan 47. Sayımıza kadar geçen bu süreçte TSF 5. Olağan Genel Kurulu'nu yaptı ve TSF Başkanı Gülkız Tulay ve ekibi delegelerden 3. kez yönetimi sürdürme onayını aldı. Kendilerine ve değerli ekibine başarılar diler bütün satranç ailemize hayırlı olmasını temenni ederiz.

Seçimlerle birlikte Yayın Kurulunda da değişiklikler oldu ve ilk günden bugüne devam eden IA Fatma Yılmaz ve Prof. Dr. Ergin Çiftçi görevlerine devam ederken, her biri kendi alanında bir değer olan WGM Kübra Öztürk Örenli, IA Abuzer Altuntaş, FM Eflatun Cem Karadağ, FM Yasin Emrah Yağız, Doç. Dr. Suat Begeç, Mehmet Fahri Ercan, İrfan Gök ve Sefa Var'ın katılımıyla ekibimiz çok daha güçlendi. Bütün üyelerimize de başarılar dileriz.

Kurullarda, kurul üyelerimizde değişiklikler olsa da asıl olan kurumsal yapılarıdır. Elimizdeki bu dergi de kurul üyelerimizde değişiklikler olmasına rağmen seçim öncesi son süreci kapsıyor ve bu sayıda da değerli yazarlarımızın okunası yazıları yine siz değerli okuyucularına kavuşuyor. Bu yazılardan ilkin, Çubuk Açık'ı, CM Muhittin Bükler kaleme alırken ne yazık ki sevgili Muhammet Taşkaya'nın aramızdan ayrılış haberini de bizlere ulaştırdı. "Ölür ise ten ölür canlar ölesi değil" demekten başka elimizden, dilimizden bir şey gelmeden bırakıp gittin bizleri... Işıklar içinde uyu satrancımızın beyefendi sporcusu.

Dönemin en geniş katılımlı Turnuvası olan Türkiye Küçükler ve Yıldızlar Şampiyonası FM Yasin Emrah Yağız imzasıyla okuyucularımızla buluşurken, Kırşehir Ahi Evran Turnuvasının haberi IA Abuzer Altuntaş kaleminden yer aldı sayfalarımızda.

Pandemi sürecinin tamamen etkisini yitmediği ülkemizde yüz yüze turnuvaların sayısı az olsa da uluslararası alanda oldukça güçlü turnuvalar yapıldı bu dönemde. Bu turnuvalardan Sırbistan Açık, FIDE Dünya Kupası, FIDE Online Hızlı Satranç Kupası, Riga Teknik Üniversitesi

tesisi Açık Satranç Turnuvası haberlerini FM Yasin Emrah Yağız kaleme alırken, 4. Şarika Ustalar Turnuvası Sefa Var imzasıyla sayfalarımıza taşındı.

Sürekli yazarlarımızdan IA Tahsin Aktar her sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da okuyucularımızı aydınlatmaya devam ediyor ve "Satranç ve Ergenlik" yazısıyla bizleri hep içe olduğumuz ergen grubunun psikolojisini anlamaya davet ediyor.

IA Fatma Yılmaz Söyleşe Söyleşe köşemizde 1990 Türkiye Şampiyonu FM Eflatun Cem Karadağ'ı satrançseverlerle buluştururken, Ustaca köşesinde de usta oyuncumuzun maçlarından seçilen diyagramları bulmaca olarak ulaştırıyor bizlere.

Prof. Dr. Ergin Çiftçi Satranç ve Sanat köşesinde Muhteşem Piyonlar filmini adeta sinema tadında okuyucularına anlatırken, Kazancı Bulun köşesinde de ilk siyah Büyükusta Maurice Ashley'in maçlarından oluştuğu soruları bizlerin çözümüne sunuyor.

Eğitim Kurulu Başkanımız FA Olgun Kulaç Satrançla Bağlantılar köşesinde Satranç ve Hafıza başlıklı yazısıyla satrancın düşünme sistemimizi nasıl etkilediğini, hafızamızdaki etkisini yapılan araştırmalar doğrultusunda bizlere sunarken, Doç. Dr. Suat Boztepe ve Yasemin Sayın imzalarını taşıyan Satranç ve Müzik yazısı, Satranç ve Hayat köşesinde okuyucularını bekliyor.

Gürcan Köftecioğlu Satranç Oyuncuları köşemizde 50+ satranççılarımızın pandemi dönemindeki çalışmalarını, turnuvalarını "Salgın Döneminde Arayış" başlığıyla bizlerle paylaşırken, İlker Pazarcioglu Doğru Hamle köşemizde Enerjimizi Daha iyi Nasıl Kullanırız başlığıyla bizleri çok ihtiyacımız olan bir konuyla baş başa bırakıyor.

Hani "Bütün iyi kitapların sonunda/bütün gündüzlerin/ bütün gecelerin sonunda/meltemi senden esen/soluğu sende olan/ yeni bir başlangıç vardır..." der ya Edip Cansever, satranççıların dünyasında da bu "sen" adeta satranç olur ve her dönemin sonunda, her dönemin başında yine satranca dair güzel başlangıçlar, umutlar beslerler. Bizler de bu yeni dönemde görev başına gelen bütün kurullarından, TSF çalışanlarına, il temsilciliklerinden, hakemlerine, antrenörlerinden, sporcularına, 81 ilde emek veren bütün çalışanlarına; velilerine, satrançseverlerine umutlarının gerçekleşmesini dileyerek sizleri 47. sayımızla baş başa bırakıyoruz.

Keyifli okumalar...

BAŞLARKEN

SAĞLIKLI GÜNLERDE

SUNUŞ

MAVİKALE YENİ YAZAR KADROSUYLA DAHA GÜÇLÜ... 2

BÜYÜK SATRANÇ ŞÖLENİ

TÜRKİYE KÜÇÜKLER VE YILDIZLAR

SATRANÇ ŞAMPİYONASI..... 4

SATRANÇ CAMİASINDAN BİR YILDIZ KAYDI..... 16

SIRBİSTAN AÇIK'TA SPORCULARIMIZDAN

ÖNEMLİ BAŞARILAR..... 20

FIDE DÜNYA KUPASI

KADINLARDA KOSTENIUK,

AÇIK KATEGORİDE DUDA ŞAMPİYON..... 24

EDİZ GÜREL VE YAĞIZ KAAN ERDOĞMUŞ

FIDE ONLINE HIZLI DÜNYA KUPASI ŞAMPİYONU..... 28

KAZANCI GÖRME VE HESAPLAMA..... 31

RİGA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

AÇIK SATRANÇ TURNUVASI..... 32

2021 FIDE ÇEVİRİMİÇİ SATRANÇ

OLİMPİYATINDA ŞAMPİYON RUSYA!..... 36

2021 AVRUPA BİREYSEL SATRANÇ ŞAMPİYONASI

VAHAP ŞANAL VE MUSTAFA YILMAZ 2023

FIDE DÜNYA KUPASI'NDA!..... 40

4. ŞARİKA USTALAR TURNUVASINDA

ŞAMPİYON GM M. AMİN TABATABAEİ..... 44

KURALLARA DAİR

SATRANÇ VE ERGENLİK..... 50

1990 TÜRKİYE ŞAMPİYONU

SÖYLEŞE SÖYLEŞE

FM EFLATUN CEM KARADAĞ..... 54

SATRANÇ VE SANAT

MUHEŞSEM PİYONLAR

TERFİ ETMEYE KOŞAR ADIM!..... 68

SATRANÇLA BAĞLANTILAR

SATRANÇ VE HAFIZA..... 76

SATRANÇ VE HAYAT

SATRANÇ VE MÜZİK..... 84

SATRANÇA BAKIŞ

50+ SATRANÇ OYUNCULARI..... 87

DOĞRU HAMLE

ENERJİMİZİ NASIL DAHA İYİ KULLANIRIZ?..... 94

YAYININ ADI: Mavikale

Yıl: 14 • Sayı: 47 • Eylül 2021

ISSN: 1309-1166

İMTİYAZ SAHİBİ

Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Gülkız Tulay

Yayın Kurulu Başkanı

IA Fatma Yılmaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Aşkın Keleş

Haber Koordinatörü

Erkal Erdoğan

Yayın Kurulu

IA Fatma Yılmaz
Prof. Dr. Ergin Çiftçi
WGM Kübra Öztürk Örenli
IA Abuzer Altuntaş
FM Eflatun Cem Karadağ
FM Yasin Emrah Yağız
Doç. Dr. Suat Begeç
Mehmet Fahri Ercan
İrfan Gök
Sefa Var

Görsel Yönetmen

Kasım Halis / www.medyatime.gen.tr

Yayın Türü/Aralığı

Yerel Süreli / Üç aylık

Yönetim Yeri

Türkiye Satranç Federasyonu
Mürsel Uluç Mahallesi,
931. Cadde No:14
Çankaya / Ankara
Tel: 0312 309 75 94
Faks: 0312 310 96 20
mavikale@tsf.org.tr

Mavikale dergisi, Türkiye Satranç Federasyonu tarafından yayımlanmaktadır. Dergide yer alan yazı, röportaj, fotoğraf, illüstrasyon, grafik v.s. gibi malzemeler izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden yayımlanamaz.

BÜYÜK SATRANÇ ŞÖLENİ

TÜRKİYE KÜÇÜKLER VE YILDIZLAR SATRANÇ ŞAMPİYONASI

Türkiye'nin en büyük spor organizasyonlarından biri olan ve pandemi sebebiyle ilk defa sömestr tatilinde yapılamayan Türkiye Küçükler ve Yıldızlar Satranç Şampiyonaları 27 Ağustos – 3 Eylül 2021 tarihleri arasında Konya Selçuklu Kongre Merkezi'nde büyük bir coşkuyla gerçekleşti.

Avrupa'nın en çok katılımlı satranç şampiyonalarından biri olma özelliği de bulunan bu dev organizasyonda toplam bin 371 sporcu bir hafta boyunca kıyasıya mücadele ettiler. Toplam 24 kategoride 7'den 18 yaşına kadar il yarışmalarını tamamlayan sporcular, KKTC'li sporcular, Milli Takım havuzundaki sporcularla, Ulusal ve FIDE unvanlı sporcular hamle yaptılar.

“Önce sağlık” diyerek pandemi sürecine ilişkin her türlü önlemin alındığı, heyecan dolu karşılaşmalara ve centilmence maçlara imza atılan şampiyonalarda, kendi kategorilerinde derece elde eden sporcular Milli Takım havuzuna girmeye hak kazandılar.

FM Yasin Emrah Yağız

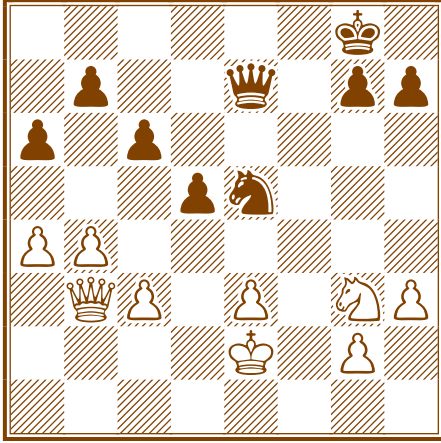
FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

7 Yaş Kızlar 1. Irmak Somyürek (Denizli) 2. Beren Çetin (Kocaeli) 3. Ayşe Duru Bozkurt (Yalova)	7 Yaş Genel 1. Ali Poyraz Uzdemir (İstanbul) 2. Efe Öztürk (Kocaeli) 3. Ali Aras Yıldız (İstanbul)
8 Yaş Kızlar 1. Elif Didin (Mardin) 2. Maya Şahin (Antalya) 3. Cemre Özdemir (Antalya)	8 Yaş Genel 1. Sarp Şahin (Ankara) 2. Mehmet Alper Çelebi (Ankara) 3. Bedran Şeyhmus (Mardin)
9 Yaş Kızlar 1. Senem Gül Başsarı (Mersin) 2. Zeren Özdundar (İstanbul) 3. Güneş Boğday (Hatay)	9 Yaş Genel 1. Görkem Ünsal (Niğde) 2. Ali Varyemez (İzmir) 3. Baver Yılmaz (Ankara)
10 Yaş Kızlar 1. Arya Aydoğan (Bursa) 2. Çağa Yudum Şahin (İstanbul) 3. Ela Aslan (Bursa)	10 Yaş Genel 1. CM Yağız Kaan Erdoğmuş (Bursa) 2. Eymen Eren Büyük (İstanbul) 3. Arda Cankurt (Bursa)
11 Yaş Kızlar 1. Ayşe Jülide Mutlu (Bursa) 2. Fatma Zehra Oflaz (Konya) 3. Duru Aksoy (Kayseri)	11 Yaş Genel 1. Ege Tuna Öktem (Ankara) 2. Gökten Can Kara (Manisa) 3. Yiğit Karaca (İzmir)
12 Yaş Kızlar 1. Derya Defne Süsin (Balıkesir) 2. Rezzan Öztay (Hatay) 3. Ela Bursalı (İzmir)	12 Yaş Genel 1. CM Arda Çamlar (İzmir) 2. Arda Sözat (Düzce) 3. Egehan Yıldız (İzmir)
13 Yaş Kızlar 1. Ceren Tırpan (İstanbul) 2. WCM Elif Zeren Yıldız (Hatay) 3. Beray Karatiken (Mersin)	13 Yaş Genel 1. CM Kerem Erten (Manisa) 2. Egehan İpek (Bursa) 3. Bora Yarar (Isparta)
14 Yaş Kızlar 1. Dila Baloğlu (Gaziantep) 2. Elifnaz Akat (Balıkesir) 3. Ezel Özgör (Tekirdağ)	14 Yaş Genel 1. Adar Tarhan (İstanbul) 2. Eray Kılıç (Eskişehir) 3. Giray Kaan Durukan (Sivas)
15 Yaş Kızlar 1. WCM Elif Keskin (İstanbul) 2. Feyza Kıpık (Antalya) 3. İlayda Acar (Karaman)	15 Yaş Genel 1. CM Efe Metehan Yavuz (Bolu) 2. Seha Çalışkan (Edirne) 3. CM Efe Hakan Öztürk (Tokat)
16 Yaş Kızlar 1. Bilgesu Şeker (Muğla) 2. WCM Gülce Nehir Kara (İzmir) 3. WCM Safiye Öykü İnce (Bursa)	16 Yaş Genel 1. İlker Özcan (Kırklareli) 2. Yusuf Baran Cevizci (Ankara) 3. Arda Altundal (Hatay)
17 Yaş Kızlar 1. Melike Büşra Özer (Kahramanmaraş) 2. Müge Elma (Adana) 3. Azra Ece Koç (Kocaeli)	17 Yaş Genel 1. Umut Ata Akbaş (Samsun) 2. FM Can Haktan Unat (İzmir) 3. Salih Eke (Muğla)
18 Yaş Kızlar 1. WCM Defne Sade (İzmir) 2. WCM İlayda Kaygısız (Denizli) 3. İrem Serdil Meylani (Yalova)	18 Yaş Genel 1. FM Alparslan Işık (İzmir) 2. Furkan Can (Antalya) 3. Osman Orçun Keskin (Isparta)

Bu büyük satranç şöleninde hamle yapan bütün sporcularımızı tebrik ediyoruz. Kategorisinde Türkiye Şampiyonu olarak önemli bir başarıya imza atmış sporcularımızın birer maçını incelemenize sunuyorum.

Efe Öztürk – Ali Poyraz Uzdemir

27...♞c4

Her fırsatta taşlarımızı daha etkin karelere yerleştirmeli ve yakalayabildiğimiz tüm baskı kurma olanaklarını değerlendirmeliyiz.

28.♞f1 ♞e4!

Vezirli oyunsonlarında veziri karşımızdaki oyunda olduğu gibi çok agresif kullanmalıyız. Beyaz için piyon kaybı kaçınılmaz.

29.♞f2

29.g3 ♞g2+ 30.♞e1 ♞xf1+ 31.♞xf1 ♞d2+ 32.♞e2 ♞xb3 Oyundakine benzer bir devamıyolu olurdu.

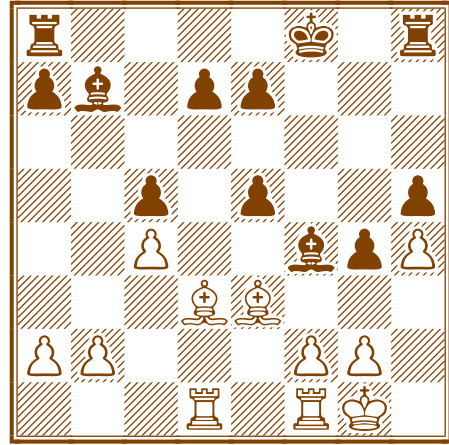
29...♞f5+ 30.♞e2 ♞xf1+! 31.♞xf1 ♞d2+ 32.♞e2 ♞xb3 33.♞d1

Sıkışan atı Siyah kurtarabilecek.

33...c5 34.♞c2 c4

Eski Dünya Şampiyonlarından Alekhine'nin söylediği "Taktik, taşların arasındaki uyumdan doğar." sözünün uygulamalı halini izledik. 0-1

İrmak Somyürek – Azra Karataş

22...g3

Siyah cazip duran bir tuzak kuruyor.

23.f×g3 ♞g8! 24.♞×f4

Beyaz bu tuzağa düşmüyor.

24.gxf4?? ♖xg2+ ile değirmen taktiği oluşuyor.
25.♗h1 ♖xb2+ 26.♗g1 ♖g2+ 27.♗h1 ♖xa2+
28.♗g1 ♖g2+ 29.♗h1 ♖e2+ 30.♗g1 ♖xe3
31.fxe5+ ♗g7 Kazanca oynayan taraf Siyah olurdu.

24...e×f4 25.♖×f4+ ♗e8 26.♖df1 e6

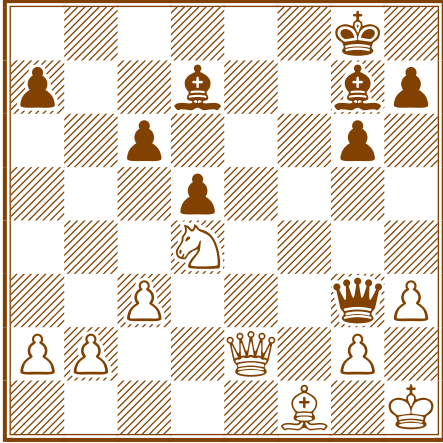
26...♖×g3?? 27.♖f8#

27.♗h2 ♗e7 28.♖f7+ ♗d6 29.♖d1 ♗c7 30.♗h7
♖g4

30...♖gd8 31.♗g6 -h piyonun kaybı sonrası da galibiyet Beyazın olurdu.

31.♖d×d7+ ♗b6 32.♖×b7+ ♗a6 33.a4 ♗a5
34.b3 a6 35.♖fc7 ♖×h4+ 36.g×h4 e5 37.♖×c5#
1-0

Sarp Şahin – Kemal Çağan Develi

28...♗e5

Siyahın hem fil çifti var hem de saldırı olanakları. Tek dezavantajlı yanı şahının saldırıya açık olması.

29.♗f3 ♗d6 30.c4!

Beyaz da doğal olarak fili için çapraz açma gayreti içinde!

30...d4??

30...♖f4 31.c×d5 c×d5 32.♖d3 ♗e6 ile Siyah konum üzerindeki kontrolünü devam ettirebilirdi.

31.c5!

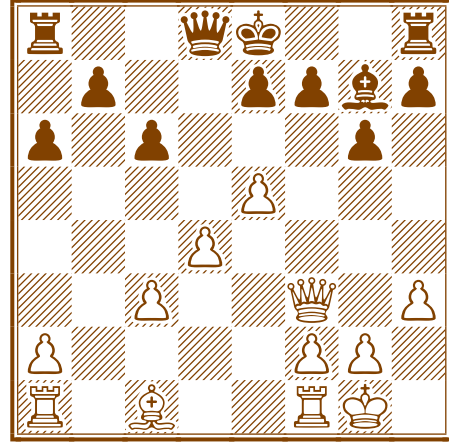
Siyahın gözden kaçırdığı bu hamle işleri bir anda tersine çeviriyor. Artık ipleri eline alacak olan ta-

raf Beyaz!

31...♗b8 32.♖e7 ♗×h3 33.♗c4+ ♗e6 34.♗×e6+
♗h8 35.♖f8#

İnanılmaz! 1-0

Elif Didin – Ravza Ecem Çalı

13...e6??

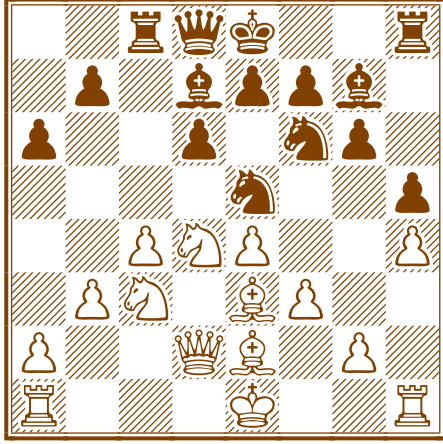
13...0-0 14.a4 ♖d5 15.♖×d5 c×d5 Beyazın hafif üstün olduğu bir konumda devam edilebilirdi.

14.♗a3! ♖a5 15.♗b4 ♖d8 16.♖fe1 a5 17.♗d6
♗h6 18.♖ab1 ♖d7 19.♖f6 ♖g8 20.♖b3 ♗g7
21.♖h4 h5 22.♖eb1 ♖a7 23.♗c5 ♖a8 24.♖×b7

♔d8 25.♞e7+ ♕f8 26.♞xe6+ ♔e7 27.♞xe7#
Zayıf karelerin ne denli kötü sonuçlar doğuracağına güzel bir örnek. 1-0

Baver Yılmaz – Görkem Ünsal

13.♕f2?

ile Beyaz ilk risk alan taraf oluyor.

13.0-0 0-0 14.♞ad1 ile dengede sayılabilecek bir konumla devam edilebilirdi.

13...b5!

Siyah Maroczy Bağı merkez yapısına karşı uygulanan tipik planlardan birini uyguluyor.

14.cxb5 ♞eg4+! 15.fxg4 ♞xc3! 16.♕f3 ♞xe3!
17.♞xe3 h×g4

Kesinlikle bir şaheser havasında!

18.e5

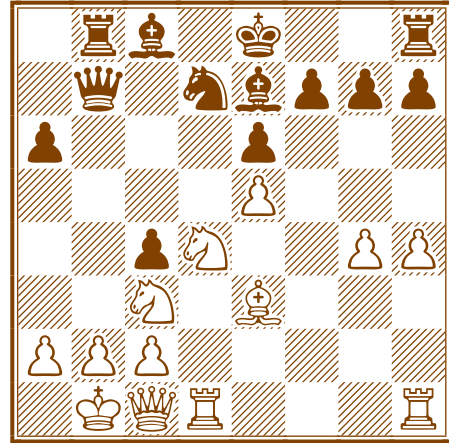
18.♕e2 ♞b6! 19.♞ad1 ♕h6 20.♞d3 ♕xb5 'de Siyah için büyük fırsatlarla dolu olurdu. Siyah inanılmaz bir akış yakaladı. Tüm bu olanaklar beyaz şahın kötü konumundan kaynaklandı demek abartılı olmaz!

18...d×e5 19.♞c6 g×f3 20.♞×d8 ♞g4+ 21.♕×f3 ♞×e3 22.♕×e3 ♕×d8 23.b×a6

Kaleye karşılık iki fil mücadelesinde filler için eğlence başlıyor!

23...♕h6+ 24.♕f2 ♕c7 25.b4 ♕a4 26.♞h3 ♞a8 27.♞a3 ♞×a6 28.♞d1 ♞f6+ 29.♕e1 ♕×d1 30.♕×d1 ♞f2 31.♞a7+ ♕d6 32.b5 ♞b2 33.a4 e4 34.♞a6+ ♕d5 35.b6 e3 36.♞a5+ ♕c6 37.♞e5 e2+ Siyah rakibin tek bir hatasından etkileyici bir oyun çıkardı! 0-1

Merve Ova – Senem Gül Başsarı

20.g5?

20.♕a1 ile -b piyonunu açmazdan çıkarmak daha güvenli olurdu.

20...♕a3! 21.♞db5 a×b5 22.b×a3 b4 23.♞a4?

At düşme hattına gitmemeliydi.

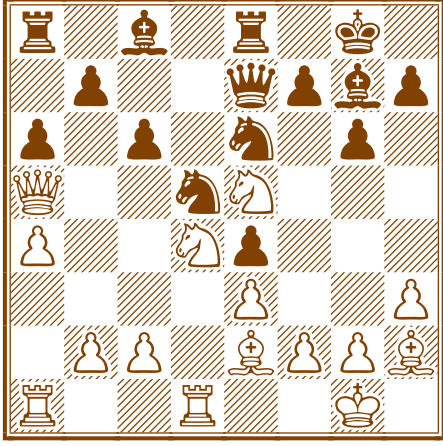
23.♞e2 bxa3+ 24.♕a1 ♞b4 25.♕d4 Beyaz için daha dirençli bir oyun sağlardı.

23...b×a3+ 24.♕a1 ♞b4 25.♞d6 ♞×a4 26.♞hd1 0 0 27.♞d2 ♞×e5 28.♞d8 ♕a6 29.♞×b8 ♞×b8 30.♕f4 f6 31.g×f6 ♞b5 32.♞d4 ♞b2+ 33.♞×b2 a×b2+ 34.♕b1 g×f6

Savunma yapmak her zaman daha zordur. Çünkü azalan doğru hamleleri bulurken sabırlı ve dikkatli olmalıyız. Beyazın Aa4 ile taş kaybı bu oyunun sonucunu belirledi. 0-1

Ege Sarıçam – Yağız Kaan Erdoğan

17...♔g5!

17...♘d4 18.exd4 e3 Dikkate değer başka bir olanak.

18.♘xe6 ♕xe6 19.♘xc6?

Beyaz zor bir taktik hesaplama yapıyor.

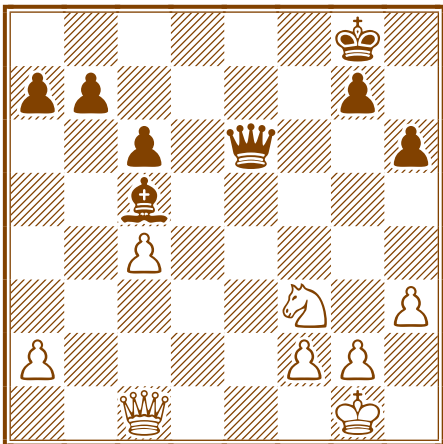
19...bxc6 20.c4

ve Beyaz açmazda kalan atı alarak devam etmeyi planlıyor. Fakat Siyahın sıradaki enerjik ve tehditkar hamleleri tüm hesabı bozacak.

20...♕xb2 21.♖ab1 ♕c3 22.♔c5 ♕xh3 23.♕g3 ♕e5 24.cxd5 ♕xg3 25.gxh3 ♕d6+

Vezir kaybı ile galibiyet Siyahın. 0-1

Bilge Öztürk – Arya Aydoğan

40.♔c3?

40.♔c2! ile Siyahın oyundaki hamlesine izin ve-

rilmemeliydi.

40...♔e2! 41.♔d2 ♕xf2+ 42.♔h2 ♔xd2 43.♘xd2

Vezir kanadındaki piyon çokluğu ve filin ata olan üstünlüğünü izleyebileceğimiz bir örnekle karşı karşıyayız.

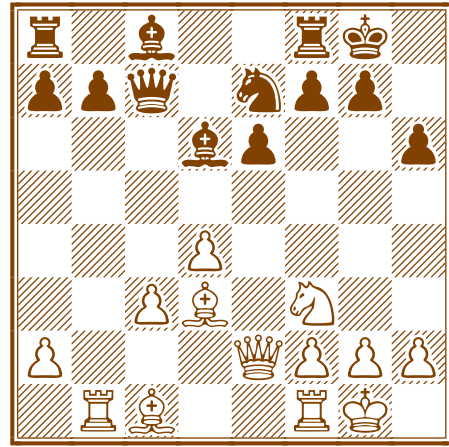
43...b5

Belki de önce şahı vezir kanadına taşımak daha doğru olabilirdi. Çünkü Beyaz için -c piyonu bir zayıflık.

44.cxb5 cxb5 45.♘b3 ♔f7 46.g4 ♕e6 47.♔g2 ♕b6 48.♔f3 ♔d5 49.♔e2 ♔c4 50.♔d2 a5 51.♔c2 b4 52.♔b2 a4 53.♘d2+ ♔d3 54.♘b1 ♕d4+ 55.♔c1 a3 56.h4 b3 57.axb3 a2 58.♘a3 a1♔+

Görüldüğü gibi Siyah hiç zorlanmadan piyon çokluğunu şah ve fil desteği ile sonuca taşıyabildi. 0-1

Ege Tuna Öktem – Ege Arkan

14.c4!

Tehdit c5!

14...♕f4?

14...b6 15.c5! (Hemen 15.♔e4 f5 16.♔xa8 ♕d7 17.♔xf8+ ♔xf8 'den ötürü çok iyi olmazdı.) 15...bxc5 16.♔e4 f5 17.♔xa8 c4 18.♕xf5 (18.♕c2 ♕a6 19.♔xf8+ ♔xf8) 18...exf5 19.♘e5 gibi karmaşık ve zor bir devam yolu da mümkündür.

15.♕a3 ♔d7?

15...♕d6 16.c5 ♕f4 17.g3 ♕g5 18.♘g5 hxg5 19.♔h5 f5 20.♔xg5 Siyah için yine kötü olurdu. 15...♖d8 16.g3 ♕g5 17.♘g5 hxg5 18.♖fd1 ♘f5

19.d5 Yine Beyazın iyi kalacağı bir konum olurdu.

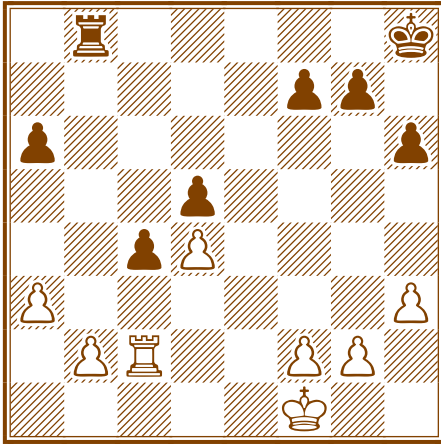
16.♔×e7 ♕×h2+

16...♖xe7 17.♖e4 sonrası taş kaybı kaçınılmazdı.

17.♔×h2 ♖×e7 18.♔g1

Siyahın açılışını gözden geçirmesi gerektiği bu güzel galibiyetle kanıtlanıyor. 1-0

Duru Kayar - Julide Aysu Mutlu

47...♔h7

Oyunsonlarında şahların oyuna katılımı etkili ve de gereklidir.

48.♔e2 ♖b3!

Hem beyaz şahın oyuna katılımını kesmek hem de d4 zayıf piyonuna saldırı şansı elde etmek için yerinde bir hamle.

49.♔d2 ♔g6!

49...♖d3+ ile acele etmeye gerek yok! 50.♔c1 ♖xd4 51.♖e2 ♔g6 52.♔c2 ♔f6 53.♔c3 ♖d3+ 54.♔b4 Beyazın yakalayacağı bu olası aktiviteye Siyah haklı olarak izin vermek istemiyor.

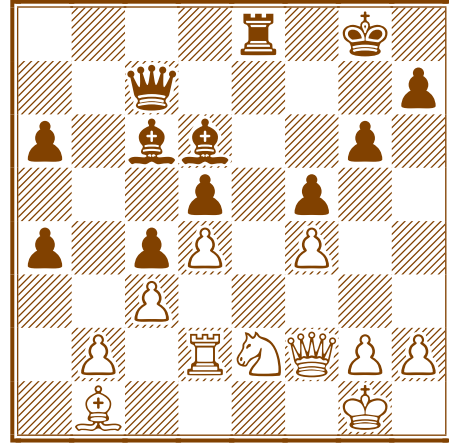
50.♔e2 ♔f5 51.f3 h5 52.g3 g5 53.♔f2 h4!

Şahkanadındaki piyon yapısını bozup siyah şah için kare boşaltmak fikri ile.

54.♔g2 ♖d3 55.♔f2 h×g3+ 56.♔×g3 ♖×d4 57.♖c3 ♖d3 58.♖×d3 c×d3 59.♔f2 d4 60.b4 ♔e5 61.a4 ♔d5 62.b5 a×b5 63.a×b5

Oluşan piyon oyunsonu piyon fazlalığı ve şah aktivitesi yüzünden Siyaha kazanç. 0-1

Demir Aral – Arda Çamlar

26...a3!

Rakip kampa girebilmek için çok akılcı bir feda!

27.b×a3 ♖b8 28.♖d1

28.♔c2 ♖b2 29.g3 ♔g7 30.♔g2 ♖a5 ile Siyah adım adım rakip üzerindeki baskısını arttırırdı.

28...♖b2 29.♖e3 ♖e7!

Vezirlerin oyundan çıkması Siyahın işini kolaylaştıracak.

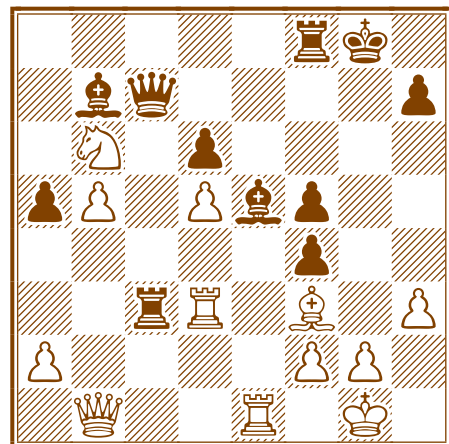
30.♔f2 ♔×a3 31.♖e1 ♖×e3+ 32.♔×e3 a5 33.h3 ♔d7 34.g3 a4 35.♖g1 ♔d6 36.♖f3 a3 37.♖e5 ♔a4 38.g4 a2 39.♔×a2 ♖×a2 40.♖b1 ♔b3

Rakibe hiç karşı şans vermeyerek.

41.♖c1 ♖c2 42.♖×c2 ♔×c2 43.g5 ♔e4 44.h4 ♔a3 45.♔d2 ♔f8 46.♖d7+ ♔e7 47.♖f6 ♔e6 48.♖e8 ♔e7

ve Siyahın titiz oyunu güzel bir sanat eserine dönüşüyor. 0-1

Derya Defne Susin – Elvin Esma Büyük

29.♖xc3

Bir piyon önde olan Beyaz galibiyete ulaşacağı en hızlı yolu buluyor.

29...♙xc3 30.♖c1! ♜xb6 31.♖xc3 ♜d4

31...♖f7 32.♖c4 ♜d8 33.♖xf4 ♜f6 34.♖c4 ♙g7 35.b6 ♖e7 36.♖c7 Beyazın galibiyete yürüyüşü durdurulamaz.

32.♖c7 ♙xd5 33.♙xd5+ ♜xd5 34.b6

ve sahneye çıkan -b geçer piyonu işleri kolaylaştıracak.

34...♜a8 35.b7 ♜d8 36.♜c2 ♜f6 37.♖c8 ♜a1+ 38.♙h2 f3 39.♖xf8+ ♙xf8 40.b8♜+ ♙f7 41.♜xf5+ 1 0**Kerem Erten – Mert Pehlivan****1.e4 d6 2.d4 c6 3.♘f3 ♘d7 4.♙c4 e5**

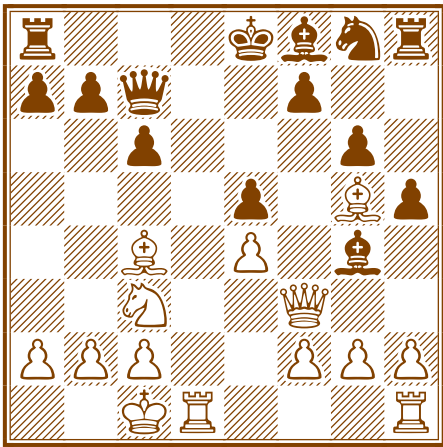
En eski savunmalardan biri olan Philidor Savunması pasif ve tehlikeli olduğundan günümüzde pek tercih edilmez.

5.dxe5 ♘xe5

5...dxe5 ile de devam etmek mümkündür.

6.♘xe5 ♜a5+ 7.♘c3 dxe5 8.♜h5 ♜c7 9.♙g5 g6 10.♜f3 h5

Gelişimde fazlasıyla geri kalan Siyahın bu hamlesi işleri iyice içinden çıkılmaz bir konuma sokuyor.

11.0-0-0! ♙g4??

Büyük ihtimal sıradaki fırsat gözden kaçıyor.

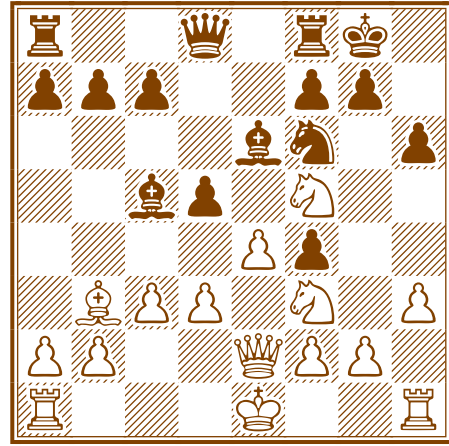
11...f6 12.♙e3 b5 13.♙b3 a5 gibi sadece piyonların oynandığı çok ilginç bir devamıyolu bile Siyah

için daha dirençli olurdu.

12.♘b5! ♜e7 13.♘d6+ ♙d7 14.♘xf7+ ♙c7 15.♙xe7 ♙xf3 16.♙d8+ ♖xd8 17.♖xd8 ♙h6+ 18.♘h6 ♙xd8 19.♘f7+

Gelişim üstünlüğünü değerlendirmek konusuna uygun harika bir örnek maç!

1-0

Hena Karadaş – Ceren Tırpan**14.♘3h4?**

14.♘5d4 ♙xd4 15.♘xd4 ♖e8 16.♘xe6 ♖xe6 17.e5 c5 18.d4 cxd4 19.cxd4 ♜a5+ 20.♜d2 Daha dengeli bir oyun sunardı.

14...♖e8!

Merkezde kalmış Şah için tehlike çanları çalıyor.

15.e5 ♙f8 16.0 0

16.exf6?? ♙xf5 ve Siyah kazanırdı.

16...♘d7 17.♜h5?

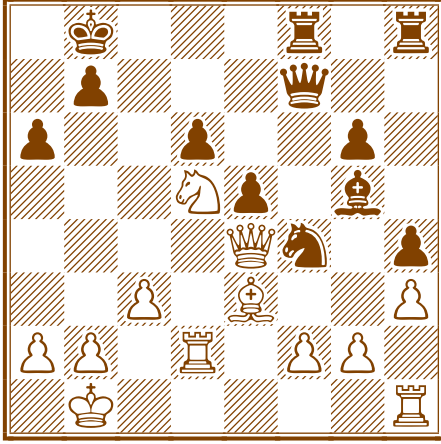
17.d4 g6 18.♙c2 gxf5 19.♘xf5 Beyazın at kaybını karşılayan bir oyunu olabilirdi.

17...♜g5!

ve Beyaz için taş kaybı kaçınılmaz.

18.g4 g6 19.♘xh6+ ♜xh6 20.♜xh6 ♙xh6 21.d4 c5 22.♘f3 cxd4 23.cxd4 ♘b6 24.♖ac1 ♖ac8 Hazırlıksız verilen ofansif kararların çıkmaz sokakta son bulmasına bir örnek daha. **0-1**

Adar Tarhan – Eray Kılıç

31. ♖b6!

Bu hamle ile Beyaz hem atını çok daha güçlü bir kareye yerleştiriyor hem de d6 zayıflığını ele geçirmeyi tehdit ediyor.

31... ♗f5

31... ♗d8 32. ♖c4 ve d6 savunulamaz.

32. ♗x f5 ♗x f5 33. ♖x f4 ♖x f4 34. ♗x d6 ♗g5 35. ♗h d1 ♗x g2 36. ♗f6 g5 37. ♗d7 ♖a7 38. ♖a4 ♗c8 39. ♗b6 ♗b8 40. ♗e6 g4 41. ♖c5 ♖a8 42. ♖x a6 e4?

Siyah önemli bir fırsat kaçırıyor. 42... ♗g1+! 43. ♖c2 ♗c1+ 44. ♖b3 bxa6+ 45. ♖a3 ♗b7 46. ♗xa6+ ♖b8 47. ♗d8+ ♖c7

43. ♖x b8 g x h3 44. ♗e8 ♖x b8 45. ♗x e4 ♖g3 46. f x g3 h x g3 47. ♗h7 h2 48. ♗g4 ♖a7 49. ♗g6 ♗g1+ 50. ♖c2 h1 ♗ 51. ♗x h1 ♗x h1 52. ♗x g3

Oluşan oyunsonu Beyaza kazanç olsa da dikkatli ve uzun bir oyun oynanacak.

52... ♖b6 53. ♖b3 ♗h4 54. ♗g6+ ♖c5 55. a4 ♗f4 56. ♗g5+ ♖c6 57. c4 ♗f2 58. ♖a3 ♖d6 59. b3 ♖c6 60. ♖b4 ♗e2 61. ♗g6+ ♖c7 62. ♖b5 ♗e7 63. c5 ♗f7 64. b4 ♗e7 65. a5 ♗e4 66. a6 ♖b8 67. ♗g8+ ♖a7 68. ♗g7 ♖a8 69. a x b7+ ♖a7 70. ♖a5 ♗c4 71. ♖b5 ♗e4 72. c6 ♗e5+ 73. ♖a4 ♗e8 74. ♖a5 ♗e5+ 75. b5 ♗f5 76. ♗g8 ♗x b5+ 77. ♖a4

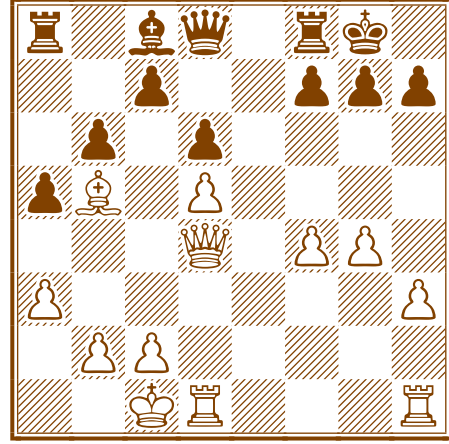
77. ♖xb5 pat olurdu.

77... ♗a5+ 78. ♖b4 ♗b5+ 79. ♖c4

ve Siyah pat fikrini Kc5 ile devam ettiremeyeceği için mücadeleyi terk ediyor.

79. ♖c4 ♗c5+ 80. ♖xc5 ♖a6 1-0

Dila Baloğlu – Nadiye Bereketoğlu

16... ♖d7 17. ♖d3!

Beyazdan çok mantıklı bir karar! Geleceği daha parlak olan filini oyunda tutuyor.

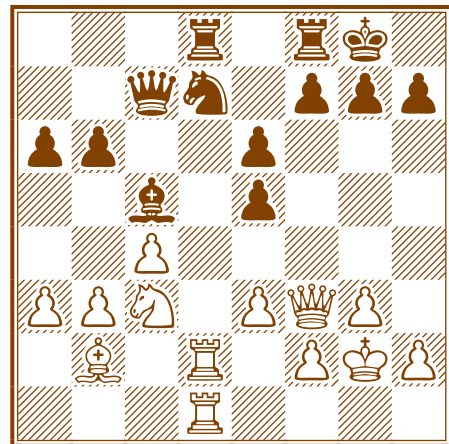
17... h6?

Piyon hücumunun geldiği kanattan piyon hamlesi yapmamız rakibin gelişi hem hızlandırır hem de daha etkili hale gelmesini sağlar.

17... ♗h4! 18. ♖b1 b5 19. ♗de1 b4 ile hem beyaz piyonların ilerleyişini yavaşlatmak hem de vezir kanadından benzer piyon hücumunu yapabilmek için bu devamı yolu daha dirençliydi diyebiliriz.

18. ♗dg1 b5 19. g5 h5 20. f5 ♗c8 21. ♗f1 ♖e8 22. ♗h4 g6 23. f x g6 f x g6 24. ♗x f8+ ♖x f8 25. ♗f4+ ♖g8 26. ♗f1 ♖d7 27. ♗f7+ ♖h8 28. ♗x g6 ♗g8 29. ♗h6+ Beyazın piyon hücumu çığ gibi büyüdü ve galibiyeti getirdi. 1-0

Efe Metehan Yavuz – Seha Çalışkan

21... f5 22. ♖e2

Olası f4 sürüşlerini kontrol altında tutmak için.

22...♙e7 23.b4 e4 24.♖h5 g6?

Bile bile siyah kareleri zayıflatmak kuyuya kopa-
cak iple inmeye benziyor.

24...♘f6! 25.♙xf6 (25.♖g5 ♖xd2 26.♗xd2
♗xc4 27.♗d7 ♗f7 İki tarafında şansları yüksek.)
25...♗xd2 26.♗xd2 g6 27.♙e5 ♗xe5 28.♗h6 Kar-
şılıklı şansların sahip olduğunu bir mücadele
olurdu.

25.♖h6 e5 26.♘f4

e6'dan çatal tehdidi engellenemez.

26...♗c6

26...exf4?? 27.♗g7#

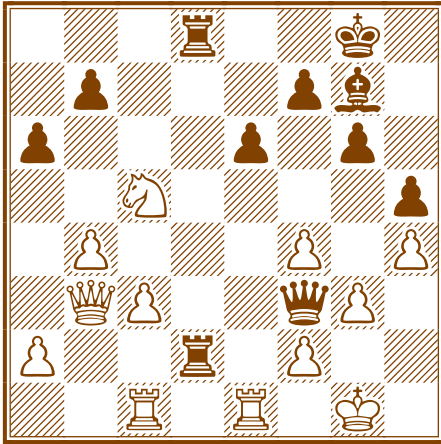
27.b5!

Saptırma hamlesi geliyor.

**27...a×b5 28.c×b5 ♗×b5 29.♘e6 ♖f7 30.♘×d8
♙×d8 31.♗d5 ♗×b2 32.♗xd7 ♙e7 33.♗d8+
♙f8 34.♗×f8+ ♗×f8 35.♗d7 ♖f7 36.♗d8+**

Zayıf karelerin önemine dair güzel bir örnek. 1-0

Feyza Kıpık – Elif Keskin

27.♘e4

27.♖f1 de f2'yi korumak için yeterli olmazdı. 27...
b6 28.♘a4 ♖xf2 29.♖xf2 ♗xg3+ 30.♙f1 (30.♗g2
♗e3+ 31.♖f2 ♗xc1+) 30...♗h3+ 31.♙g1 ♗d3
Beyazın savunması yoktur.

**27...♖×f2!! 28.♘×f2 ♗d2 29.♖f1 ♗×g3+ 30.♙h1
♗×h4+ 31.♙g2 ♗g4+ 32.♙h1 ♗f3+ 33.♙g1
♗g3+ 34.♙h1 ♗×f4 35.c4 ♖f2 36.♖×f2 ♗×f2**

Beyaz şahın etrafındaki dört piyon da yok edildi.
Kazanç konuma ulaşan Siyah için halen dikkatli
adımlar gerekli.

37.♗d1 ♗h4+ 38.♙g2 ♗g4+ 39.♙f1 ♙d4 40.c5

**♗f4+ 41.♙e2 ♗e4+ 42.♙d2 h4 43.♗d3 ♗g2+
44.♗e2 ♙c3+ 45.♙d3 ♗×e2+ 46.♙×e2 ♙×b4
47.♖c1 g5 48.♙d3 g4??**

48...♙g7 49.♙c4 a5 50.♗g1 ♙g6 Şahın desteği ile
piyonlar kolayca ilerlerdi.

49.♖c4!

ile ilginç bir şekilde mücadeleye denge geliyor!

**49...♙e1 50.♖×g4+ ♙f8 51.♙e2 f5 52.♗d4 ♙g3
53.♖b4 h3 54.♖×b7 h2 55.♖b1**

55.♖h7 Kaleler geçer piyonun arkasında durma-
lıdır prensibi gereğince. 55...♙g8 56.♖h3 ♙f7
57.♙f1 f4 58.♙g2 e5 59.♖h7+ ♙e8 (59...♙g6??
60.♖xh2 ♙xh2 61.c6 ve -c geçeri sahne alıyor!)
60.♙f3 Beyaz -c geçeri ile mücadeleye denge ge-
tirirdi.

**55...♙e7 56.♗d1 ♙c7 57.♙f3 e5 58.♙g2 e4
59.c6 ♙d6 60.♖b1 ♙d8 61.♖b7 ♙c7 62.♖a7??**

Bu hamleye kadar oyun beraberlik sularında yü-
züyordu.

62.♖b1! ♙e7 63.♗d1 ♙d6 64.♖c1 ♙c7 ile müca-
delenin hakkı beraberlik olurdu.

62...e3?

62...f4! 63.♖a8+ ♙e7 64.♙xh2 f3+ 65.♙g1 e3
66.♖a7 ♙d6 67.♖xa6 e2 68.♙f2 ♙d5 69.♖a3
♙g3+ 70.♙xg3 e1♗+ Harika bir kazanç planı.

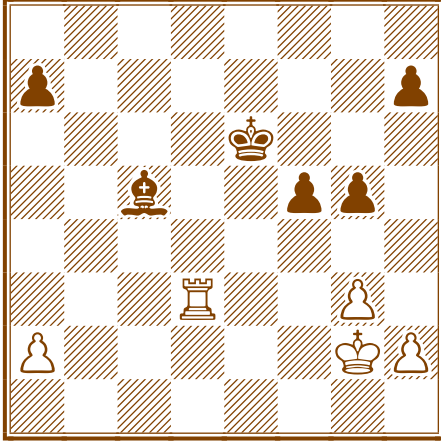
63.♖a8+ ♙e7 64.♖h8 f4 65.♙f3 ♙d6 66.♙×f4??

66.♖xh2! Beyazın son şansıydı! 66...♙xc6 67.♖h5
♙d6 68.a4

66...e2 67.♖×h2 e1♗

Defalarca geri dönüş bileti yakalayan Beyaz tüm
bu fırsatları elinden geçiriyor. 0-1

İlker Özcan – Ege Alpin

34.♖d8

Oyunortasında kalite fedası yaparak risk alan Siyah yanlış bir strateji ile tüm taşları değiştirerek kalite geri kayıp oyunsonunda kalıyor.

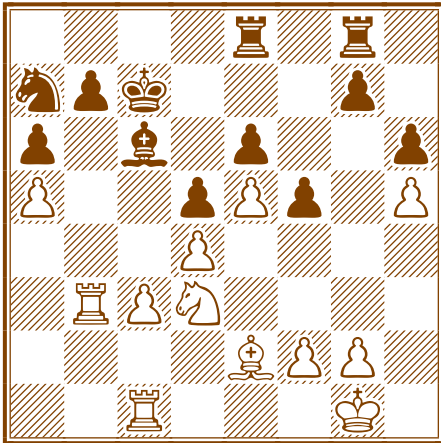
34...♙f6 35.♖c8 ♘b6 36.♖c6+ ♙g7 37.♙f3 h5 38.a4 ♘d8 39.♖a6 ♘b6 40.a5 ♘c5 41.h4 g×h4

41...f4 Olabildiğince fazla piyon değiştirebilmek amacıyla. 42.hxg5 fxg3 43.♙xg3 ♘g1 44.♙h4 ♘c5 45.♙xh5 ♘d4 46.♙g4 ♘e3 47.♙f5 ♘c5 48.g6 ♘e3 49.♖d6 ve artık -g geçer piyonu söz sahibi olur.

42.g×h4 ♘g1 43.♙f4 ♘f2 44.♙×f5 ♘×h4 45.♖×a7+ ♙f8 46.♖b7

-a geçeri durdurulamaz. 1-0

Bilgesu Şeker – İrem Bese

29...♙b5

Gayet makul duran bu hamle karşısında Beyaz

taktik bir fırsat yakalıyor.

29...♙b5 30.♙c5 ♖e7 Siyah için daha dirençli olurdu.

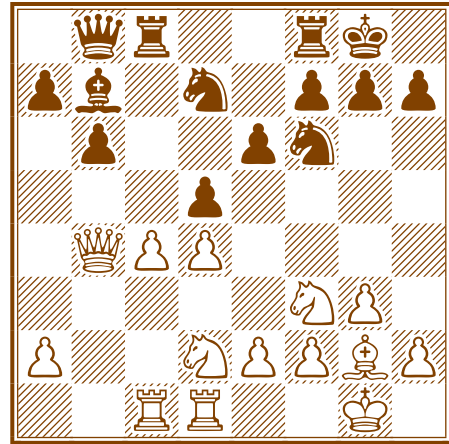
30.♙c5! ♙c6

30...♙xe2 31.♖xb7+ ♙c8 32.♖xa7 Aktif beyaz taşlar galibiyeti getirirdi.

31.c4! d×c4 32.♙×c4 ♙×c4 33.♖b6+ ♙c7 34.♖xb7+ ♙d8 35.♖xc4 ♙c6 36.♙xa6 ♙xa5 37.♖b8+ ♙e7 38.♖c7+ ♙f8 39.♖xe8+ ♙xe8 40.♙c5 g5 41.♙×e6 g4 42.d5 g3 43.f3 ♙b3 44.d6

ve birkaç hamle içinde mat kaçınılmaz. 1-0

Selcan Ayberk Aydoğdu – Umut At Akbaş

17...♙a6

Siyahın c4 piyonu üzerinde arttırdığı baskı Beyazın yanlış kararı sonucu meyve verecek.

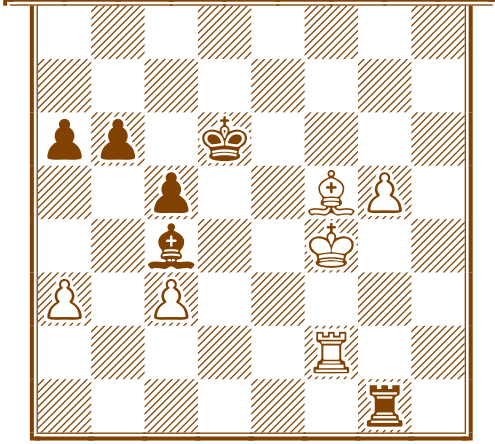
18.c×d5?

18.e3 dxc4 19.♙xc4 ♖xc4 20.♖xc4 ♙d5 21.♙b3 ♙xc4 22.♙xc4 ♖c8 23.♙a6 ♙c3 24.♖d2 ♙e4 25.♖d1 Siyahın hiçbir problemi kalmazdı.

18...♙d5 19.♙a4 ♙xe2 20.♖xc8 ♖xc8 21.♖e1 b5 22.♙a6 ♙c4 23.♙g5 ♙7b6 24.♙xc4 bxc4 25.♙h3 ♖c6 26.♙b5 ♙c8 27.♙b1 ♙f6 28.a4 c3 29.♙c2 ♙bd5 30.♖b1 a5 31.♙f3 ♙b4 32.♙b3 c2 33.♖c1 ♖c3

Kaybedilen bir piyon nasıl da sonuca etki ediyor! 0-1

Melike Büşra Özer - Begüm Aladağ

51.♖d2+

Taşlar eşit olmasına karşın Beyazın -g geçer piyonu dengeleri bozuyor.

51...♙c6 52.g6 ♙b5 53.♙e4

53.♖d6 ♙a5 54.♙g4 ♙a4 55.♖xb6 ♖f1+ 56.♙e5 ♖g1 57.♙f5 ♙xa3

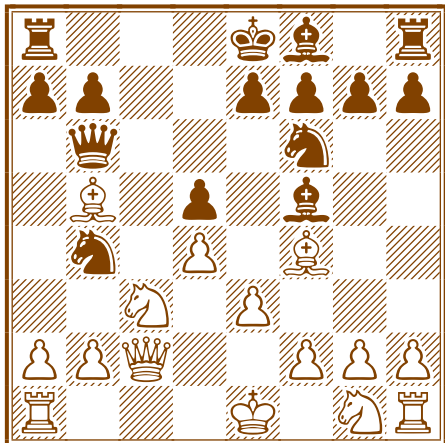
53...♙a4 54.♖g2 ♖f1+ 55.♙g5 ♙xa3 56.g7 a5??

56...♖e1 57.♙h7 a5 58.g8♖ ♙xg8 59.♙xg8 ♖a1 60.♙f5 b5 61.♙e5 a4 62.♖g3 c4 Siyahın beraberlik şansları bir hayli yüksek.

57.♙d3! ♖f5+ 58.♙xf5 ♙g8 59.♖d2 a4 60.♙b1 b5 61.♖d8 ♙c4 62.♙d3 ♙e6 63.♙f6 ♙b3 64.c4 bxc4 65.g8♖ c3 66.♖g5 ♙b2 67.♖g2+ c2 68.♙xc2 1-0

Ata Türkmen - Alparslan Işık

1.d4 ♖f6 2.♙f4 c5 3.c3 ♖b6 4.♖c2 cxd4 5.cxd4 ♖c6 6.e3 d5 7.♖c3 ♙f5 8.♙d3 ♖b4 9.♙b5+??

9.♖a4+ ♙d7 10.♖d1 ♖xd3+ 11.♖xd3 ♖xb2 12.♖b1 ♖a3 13.♖xb7 en olası devamıyoluydu.

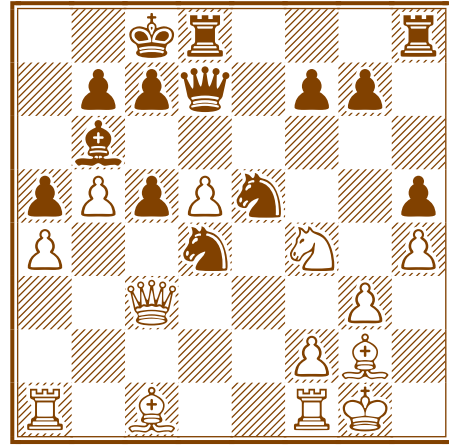
9...♖xb5!

Dikkat çeken bu olanak gözden kaçmış olamaz. Beyaz bir noktada eksik hesaplama yapmış olmalı.

10.♖xf5 ♖d3+ 11.♙d2 ♖xb2+ 12.♙xd3 ♖xa1 13.♖f3 ♖xh1 14.♖xd5 ♖b1+ 15.♙c3 ♖xf5 16.♖c7+ ♙d8 17.♖xa8 ♖d5+ 18.♙d2 ♖xf4 19.♖e5 ♖g6

Bazı açılış sistemlerinde yanlış bir hamle karşımızdaki örnekte olduğu gibi oyunun kaybına neden olabilir. 0-1

İlayda Kaygısız – Defne Sade

21...g5

Ters tarafa yapılmış rok konumlarında dikey açmak için gerekirse piyon fedası yapılabilir, yapılmalıdır!

22.hxg5 h4 23.♖e1

23.gxh4 ♖g4 24.♖g3 ♖ef3+ 25.♙h1 ♖xh4+ 26.♖xh4 ♖xh4+ 27.♙h3+ ♙b8 28.♙g2 c4 Siyahın çok etkili bir atağı var.

23...♖de8 24.♙a3 h3 25.♙h1

25.♙e4 ♙b8 26.♖ac1 Beyaz için daha dirençli olabilirdi.

25...h2+ 26.♙f1 ♖g6 27.♖e3 ♖xf4 28.gxf4 ♖g4 29.♖g3 ♖e2+ 30.♙g2 ♖f5 31.♙b2 c4 32.♖f3 ♖h4+ 33.♙g3 ♖f5+ 34.♙g4 ♖h4+

ve sonrasında Ve4 ile mat geliyor. 0-1

SATRANÇ CAMİASINDAN BİR YILDIZ KAYDI

Muhammed Taşkaya aslen Urfalı olup üniversiteyi Ankara'da bitirdikten sonra İstanbul'da özel bir kolejde satranç antrenörlüğü yapmaya başlamıştı. Kendisi ile çoğu turnuvada bir araya gelmiş ve sohbet etmişliğimiz vardı. Pandemi döneminde aşağıda anlatacağımız Çubuk Turnuvasından önce Kahraman Kazan Turnuvasında da bir araya gelmiştik. Bu dönemde her turnuvada boy gösteriyordu. Sonradan duyduğuma göre Ulusal Usta-UU (NM) unvanını almaya çalışıyormuş. Hatta çalıştığı bir kolejde satranç öğretmenliği için beni davet etti ama İstanbul'da yaşamak planlarımın arasında olmadığı için kabul etmemiştim. Kendisi ayrıca pandemiden önce oynadığım kulübüme transfer olmamı da sağlamıştı.

CM Muhittin Büker

2. Kademe Antrenör – Sporcu
muhittinbucker@gmail.com

Bu yazımızda bir süre önce elim bir trafik kazası sonucu aramızdan ayrılan satranç antrenörü ve sporcusu, gerçek bir satranç emektarı olan Muhammed Taşkaya'yı anacağız. Satranç camiası bu ani ölümle sarsıldı. Sosyal medyada çokça bahsedildi. Adına ve anısına çevrimiçi turnuvalar düzenlendi. Merhuma ve acısına dayanamayarak vefat eden babasına Allah'tan rahmet ve sevenlerine, dostlarına ve satrançseverlere başsağlığı diliyorum.

Bir toplumda satranç kültürünü yerleştirmek maalesef kolay olmamaktadır. Özellikle tavla ve okeye alışmış bir kesim ile satrancı bunlara benzeterek tepki koyan kesimlere karşılık satranç toplumumuzda okullarda da seçme-

li ders olma avantajı ile emin adımlarla ilerliyor. Tabii camiayı sürükleyen ustalara karşılık bir de camiayı iten, perde arkasındaki satranç emekçileri antrenör ve öğretmenlerle ilerliyor. Muhammet arkadaşımız da bu görünmez satranç emekçilerinden biri idi.

Yazımızda Muhammet Taşkaya'nın oyunlarını analiz ederek kendisini anacağız. Bu oyunların oynandığı ve benim de katıldığım Çubuk Belediyesinin organizasyonunda, Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin Çubuk Yerleşkesinde düzenlenen Çubuk Belediyesi 6. Geleneksel Satranç Turnuvasından da bahsetmeden geçemeyeceğim. Turnuva, Çubuk ilçesinin merkezinde ağaçlar arasındaki yerleşkenin yemekhanesinde son derece güzel bir mekanda oynandı. Pandemi içinde turnuvaya aç kalan yüzlerce satrançsever sadece Ankara'dan değil çevre illerden de turnuvaya katıldı.

Turnuvanın kategorilere ayrılmış olması da bir başka güzellik oldu. Genelde ulusal turnuvalarda göremediğimiz bu ayrım kaliteyi arttırdı. Turnuvaya 800 civarında satrançsever sporcu katıldı. Açılış Törenine Çubuk Kaymakamı Adem Keleş, AYBÜ Rektörü Prof. Dr. İbrahim Aydın, Çubuk Belediye Başkanı Baki Demirbaş, Türkiye Satranç Federasyonu As Başkanı Nilüfer Çınar Çorlulu, Ankara Satranç İl Temsilcisi Engin Güleç, AYBÜ MYO Müdürü Doç. Dr. Recep Yiğit, AYBÜ Çubuk Yerleşke Koordinatörü Doç. Dr. Ertuğrul Karakaya, İlçe Milli Eğitim Müdürü Alican Kılıç, İlçe Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürü Seyda

Topal, belediye meclis üyeleri ve davetliler katıldı. Toplam 16.800 TL ödülün dağıtıldığı turnuva pandemi koşulları dikkate alınarak oynandı.

Turnuvanın A kategorisini İbrahim Halil Yıldırım kazanırken, FM Shahriyar Rahmanov 2. ve merhum Muhammet Taşkaya 3. oldu. Turnuvayla ilgili bilgilere <http://ankara.tsf.org.tr/turnuva-haberler/1286-6-geleneksel-cubuk-belediyesi-oeduellue-satranc-turnuvasi> sitesinden ulaşılabilir.

Şimdi de sizleri turnuvadan seçtiğimiz Muhammet Taşkaya maçlarıyla baş başa bırakıyoruz.

Mert Özates (1893) - Muhammed Taskaya (2064) **[A06]**

Çubuk Open, 2021

1.b3 ♖f6 2.♗b2 d5 3.e3 c5 4.♖f3

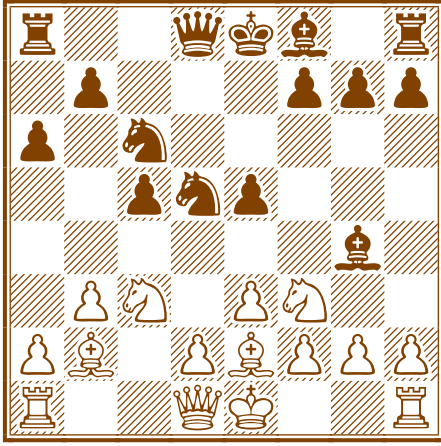
Beyazlar Nimzowitsch-Larsen Açılışına yöneliyorlar.

4.f4 4.♗b5+ gibi hamlelerle Reti Açılışı oynamak da mümkündür.

4...a6?

Beyazlar Af3 oynayarak Fb5'ten vazgeçtiklerine göre bu hamle tempo kaybıdır. Siyah önce filini geliştirmeli sonra da e6 sürerek gelişimine devam etmeliydi.

5.c4 ♖c6 6.cxd5 ♖xd5 7.♗c3 ♗g4 8.♗e2 e5

9...dxe5?

Bu hamle piyon kazanıyor gibi gözükse de varyantın sonunda Siyah d3 karesinin zayıflığını kullanıyor olacaktır.

9...dxe5 10.♙xg4 ♘d3+ 11.♚e2 ♘b2 12.♙c2 ♘b4! 13.♙xg2 ♙d3+ 14.♚d1 ♙g6 15.♙e2?

d3 karesini gözetleyeyim derken g2 piyonu düşüyor. Onun yerine 15.Ff3 hamlesi daha dirençlidir. 15...Ad3 16.Vb1 Axf2+ 17.Se2 Axb1 18.Vxg6 hxg6 19.Fxb7 Ka7 20.Fc6+ Se7 21.Kxh1= Beyaz kaliteye karşılık bir piyonla devam eder.

15...♙xg2 16.♙f1 0-0-0?

Uzun rok saldırılara çok açıktır. O yüzden

16...Fe7 17.a3 Ac6 18.Sc2 0-0 hamleleriyle devam etmek daha hatasız olacaktı.

17.a3 ♘d3?!

Siyah d3 karesini kullanarak bir an önce sonuca gitmek istiyor fakat uzun roktan kaynaklanan zayıflıklar var.

18.♙xg2

18.Vc2 Axf2+ 19.♙e1 Ah3 20.b4 Beyaz birden inisiyatifi bir piyon karşılığı ele alır.

18 ♙xg2 19.♙e2 ♙d7 20.♘a4 ♙b8 21.♙ac1 ♙xh2 22.♙c3 ♙c7 23.♙h1 ♙d6 24.♙h5 b6 25.♘b2 ♙e7 26.♘c4?

26.Vxg7 Ff6 (26...Kd8 27.Kc2) 27.Ac4 Beyaz kaybettği piyonu geri alarak Siyahı zayıflıklarla bırakır.

26...♙g6 27.♙hh1

27.Ve5 Hamlesi ile h piyonunu durdurup vezir-kanadına baskıyı arttırması daha iyi idi.

27...♙f6 28.♙c2 ♙xg2?

28...Vg4+ 29.Sf1 h5 Siyah şahkanadı üstünlüğünü kullanarak kazanmaya çalışmalı idi. Bu hamle ile bir piyon üstün girilen oyun sonu net kazanç değildir.

29.♙xg2 b5?

29...♙b7 ile siyah üstün olduğu ve geçer piyonu olan şahkanadından oynamayı tercih etmelidir.

30.♘b2??

Beyaz bir baskı ile karşılaştığında taşlarını geri çekiyor. Değişimler artık bundan sonra h geçer piyonuna yarayacaktır.

30.Ad6! ile at e4 karesinden hem c5 piyonunu hem de Siyahın h geçer piyonunu gözetleyecektir.

30...♙xg2 31.♙xg2 ♙c8 32.♙c2 ♙d7 33.♙hc1

c5 noktası, siyah şahın devreye girmesi ile bir hedef olmaktan çıkmıştır. Vezirkanadındaki tehlikeler ise d3 hamlesi karşılanabilir. O halde h dikeyine çözüm aramak lazımdı.

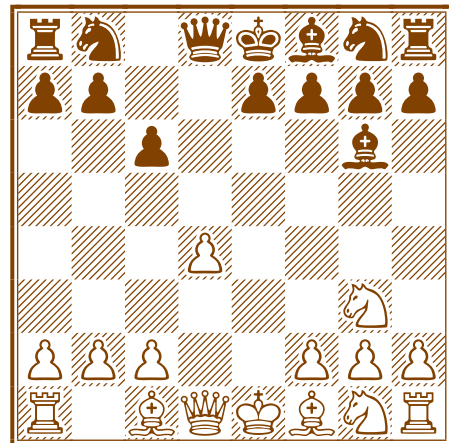
33...♙hc8

Siyah vezirkanadında da savunma yetersizliğini görerek h dikeyini kullanmaktan vazgeçiyor.

34.d3 ♙d6 35.e4 f5 36.♙e3 fxe4 37.dxe4 c4 38.♙d2+ ♙e7 39.bxc4 ♙xc4 40.♙cd1 ♙8c7 41.♙h1 h6 42.♙g1 ♙f7 43.♙d3 ♙c3 44.f4 a5 45.♙b1 ♙xd3+ 46.♙xd3 ♙b7 47.♙d4 b4 48.axb4?? ♙xb4+ 0-1

Muhammed Taşkaya (2064) - İbrahim Halil Yıldırım (1881) [B18]
Çubuk, 2021

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ♘c3 dxe4 4. ♘xe4 ♙f5 5. ♘g3 ♙g6

6. ♘h3

İlk defa Ragozin - Flohr 1935, maçında görülen bu hamle 2000'li yıllardan sonra moda olmuş bir devamyolu. En başarılı uygulayıcıları arasında Sergei Nikolaevich Azarov, Albert Bokros, Alberto David, Sergey, Kasparov, Sergei Tiviakov yurt içinde de Emre Can bulunmakta. 6.h4 ile tempo ile inisiyatif kazanmanın artık cevabı bilindiğinden açılış ara yollarda yeni arayışlara sahne oluyor.

6...e6 7.♘f4 ♘d6 8.h4 ♔c7 9.♘xg6 h×g6 10.♘e4 ♘f6 11.♘d3?

Teori burada filin alınması gerektiğini söylüyor. Bunun nedeni herhalde h yarı açık hattın Siyahın hedefi olacağı, f4 karesinin zayıflığı ve uzun rok atmadan g3 oynama zorluğu ve çift fil avantajı

olsa gerek. 11.Axd6+

11...♘xe4 12. ♘xe4 ♘d7 13. c3 ♘f6

14.♘f3 0-0-0 15.♔a4 ♔b8?!

15...Ff4! 16.Fxf4 Vxf4 17.Vxa7 g5 a7 piyonuna karşılık şahkanadından kuvvetli bir karşı atak başlardı.

16. ♘d2 ♘f4 17. O-O-O ♘xd2+ 18. ♔xd2 g5 19. ♔c2?

19.g3 ile h4 piyonunu savunmak gerekirdi. Şahkanadından gelen atak artık öldürücü oluyor.

19...g×h4 20. ♔b4 g5 21.♘d1 ♘e4 22. ♔e2 ♔f4 23. ♔b1 g4 24. ♔f1 ♘d2+ 25. ♔xd2 ♔xd2 0-1

Maçlarınla seni anarken, ışıklar içinde uyu Muhammed diyoruz.

***Beyefendi satranççı
Muhammed Taşkaya'yı
elim bir trafik kazasında
kaybettik.***

SIRBİSTAN AÇIK'TA SPORCULARIMIZDAN ÖNEMLİ BAŞARILAR

2021 Sırbistan Açık Satranç Turnuvası, 2 – 8 Temmuz 2021 tarihleri arasında Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da düzenlendi. Ustalar ve Amatörler olarak 2 kategoride düzenlenen turnuvada 42 ülkeden 500'e yakın sporcu hamle yaptılar. Oldukça kuvvetli sporcuların yarıştığı turnuvada GM Vladimir Fedoseev, GM Yuriy Kuzubov, GM Nodirbek Abdusattorov, GM Nihal Sarin gibi büyükustalar da yer aldı.

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

FM Esat Bağlan, FM Kayra Kamer, FM Can Durak, IM Ekin Barış Özenir, FM Özgün Şahin, Kıvanç Karaoğlu, FM Serhan Berat Özdemir, CM Ervin Özkan, Umut Ata Akbaş, CM Zeki Berke Çaputçuoğlu, FM Can Dolgun, CM Can Haktan Unat, CM Necmettin Korkmaz, Arno Garabetyan ve CM Kürşat Buğra Gökçek mücadele ettiler.

Turnuvaya oldukça başarılı bir başlangıç yapıp son IM unvanına da göz kırpan Kayra Kamer kalan turlarda da bu performansını devam ettirdi. Özellikle 6. turda IM Raven Sturt(2500) ve 7. turda ise GM Arkadiusz Leniart(2499) karşısında 2 galibiyet ederek son iki tura namağlup bir şekilde giren sporcumuz 9

Belgrad Büyükelçimiz Sn. Hami Aksoy, Sırbistan Açık Satranç Şampiyonasında ülkemizi temsil eden sporcularımızı ziyaret etti.

tur sonucunda 2512 Elo performansı ile son IM normunu da almış oldu ve IM unvanını almaya hak kazandı.

Silver Lake turnuvasında +106 Elo puanını cebine koyan Umut Ata Akbaş ise turnuvanın ortasında aldığı seri galibiyetler ile canlı ratingde 2300 barajını geçti ve FM unvanını almaya hak kazandı. Bir diğer genç sporcumuz Can Haktan Unat ise Silver Lake turnuvasında +61 Elo puanını cebine koymuştu, bu turnuvada da toplamda 5 puan toplayarak +117 Elo puanı kazandı ve canlı ratingde 2300 barajını geçerek FM unvanını almaya hak kazandı.

Amatörler kategorisine baktığımızda ise genç sporcumuz Yağız Çınar Akın 7,5 puan ile 2. olmayı başardı. FM Umut Erdem Gündüz ise 7 puan ile 3. olurken bir başka genç sporcumuz CM Yağız Kaan Erdoğan ise 7 puan ile 5. olmayı başardı.

Turnuvada yarışan bütün sporcularımızı tebrik ediyoruz. Sporcularımızın maçlarından sizler için seçtiklerimi incelemenize sunuyorum.

Arkadiusz Leniart – Kayra Kamer

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 a6

Sicilya Savunması Kan Devamyolu

5.♗c3 b5 6.g3 ♗b7 7.♗g2 ♗f6 8.a3 ♖c7 9.0-0 ♗c6 10.♗g5?!

10.♗xc6 ♖xc6 11.♖e2 ve sonrasında kaleleri -d

dikeyinde çiftlemek fikriyle devam etmek Beyaz için daha etkili olurdu.

10...♗xd4 11.♖xd4 ♗c5 12.♖d2 ♗g4!

Atın hedefi e5 yoluyla c4 karesi.

13.♖ad1 ♗e5 14.♗f4 d6 15.a4?

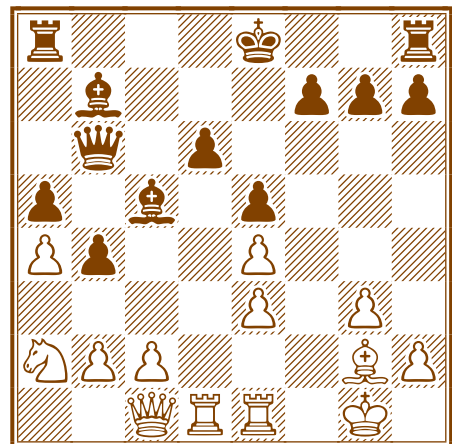
15.♗e2 ♗c4 16.♖c3 0-0 17.b3 ♗e5 (17...♗xa3? 18.b4) 18.♗e3 ♖ac8 19.♗xc5 dxc5 20.♖d2 Beyaz için daha doğru bir devam yolu olurdu.

15...♗c4 16.♖c1 b4 17.♗a2 e5 18.♗d2 a5

Bir anda Siyah ciddi bir alan üstünlüğü elde etti.

19.♖fe1 ♖b6 20.♗e3 ♗xe3 21.fxe3

Beyaz taşlarının arasındaki uyumsuzluktan kurtulmak için piyon yapısının bozulmasına razı oldu fakat Siyah dikkatini zayıf piyonlara yönelik üstünlüğünü somutlaştıracak.

21...♙c6 22.b3 ♖b7

ve ilk ele geçirilen zayıflık e4 piyonu oluyor.

23.♖d2 ♙xe4 24.♙xe4 ♖xe4 25.♖d3 ♖xd3
26.cxd3 ♙b6 27.♙f2

27.♖c1 ♙d7 Beyaz atın oyuna katılımı gerçekten çok zor.

27...♙d7 28.♙e2 f5 29.♖f1 ♙e6 30.♙d2 h5!

Çok tipik bir uygulama. Kale için -h dikeyini açmayı amaçlayan bu hamle aynı zamanda Beyaz kampta zayıf bir piyon daha oluşmasını sağlayacak.

31.♘c1 h4 32.♘e2 h×g3 33.h×g3 ♖h2 34.♖c1
♖ah8 35.♖c6 ♙c5 36.g4

Beyaz eli kolu bağlı kaldığı için karşı oyun arayışı amacıyla piyon fedası deniyor.

36...f×g4 37.♖c7 ♖8h3 38.d4 e×d4 39.e×d4
♙×d4 40.♖ff7 ♙f6 41.♙d1 ♖d3+ 42.♙c2 ♖e3

Çok kontrollü oynanmış güzel bir eser! 0–1

Umut Ata Akbaş – Lachezar Yordanov

1.d4 ♘f6 2.♘f3 e6 3.♙f4

London Sistem Beyaza hem sağlam bir taş dizilimi hem de saldırı olanakları sunduğu için popüler tercihler arasında yer alır.

3...c5 4.e3 ♘c6 5.♘bd2 d5 6.c3 c×d4 7.e×d4
♘h5 8.♙g5 f6

Yönetmesi zor bir karar!

8...♙e7 9.♙xe7 ♖xe7 10.♙b5 0–0 11.0–0 Daha dengeli bir oyun olabilirdi.

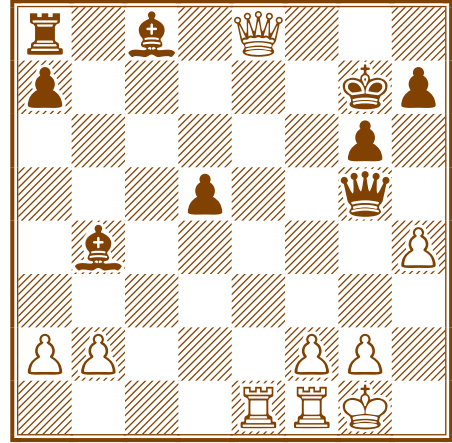
9.♘e5 g6 10.♙h4 ♙e7 11.♘×c6 b×c6 12.♙e2
♘f4 13.0–0 ♘×e2+ 14.♖×e2 ♙f7 15.♖ae1 c5
16.d×c5 ♙×c5 17.c4

Siyah şahın zayıf konumundan yararlanmak için Beyaz piyon duvarlarından kurtulmak istiyor.

17...♙b4 18.c×d5 e×d5 19.♘e4 ♖e8

19...dxe4 20.♖c4+ ♙e6 21.♖xb4 ♖b6 ile de Siyah devam edebilirdi.

20.♙×f6 ♖×f6 21.♘g5+ ♖×g5 22.♖×e8+ ♙g7
23.h4

23...♖×h4??

Fırsat bulduğu andan itibaren rakip üzerinde baskı kuran ve bunu saldırgan hamlelerle devam ettiren Beyaz rakibinin direncini bir noktada kırmayı başarıp kazanç konuma erişiyor.

23...♖f6 ile size belki garip gelecek ama Siyahın sorunları olmazdı.

24.♖c6! ♙h6

24...♖b8 25.♖c7+ Kale yine düşerdi.

25.g3 ♖h5 26.♖×a8 ♙h3 27.♖d8 ♙×f1 28.♖×f1
♙c5 29.♙g2 ♖f5 30.♖h1+ ♙g7 31.♖c7+

ve mücadele filin kaybıyla son buluyor. 1–0

Can Haktan Unat – Conor O'donnell

1.e4 ♘c6 2.♘c3 e5 3.♘f3 ♘f6 4.a3

Dört At Oyununda bu kadar erken oynanması pek tercih edilmeyen bir hamle.

4...d5 5.e×d5 ♘×d5 6.♙b5 ♘×c3 7.b×c3 ♙d6
8.d4 e×d4 9.c×d4 0–0 10.0–0 h6 11.c3

Beyazın amaçladığı oyunortası konumu buydu!

11...♘a5 12.♖e1 ♙e6 13.♖b1 c5 14.♙e3 ♖c7
15.d×c5!

d4 karesini atı için boşaltan bu hamlenin ödediği bedel ise c3 zayıf piyonu oluyor.

15...♙×c5 16.♘d4 ♙d5?

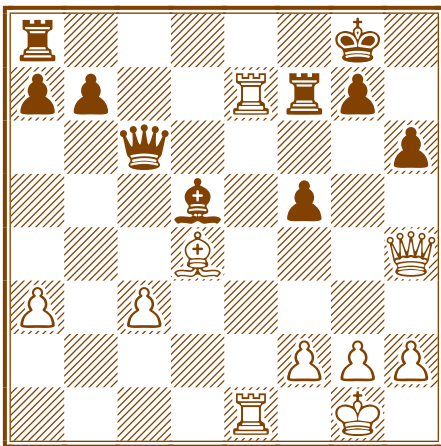
Kayra Kamer, Can Haktan Unat, Umut Ata Akbaş

16...♔×d4 17.♚×d4 ♖fd8 18.♚b4 ♖ac8 ile devam etmek Siyah için daha doğru olacaktı.

17.♚g4! ♔×d4 18.♔×d4 f5 19.♚h4

Tehdit Ke7

19...♞c6 20.♔×c6 ♚×c6 21.♞e7 ♞f7 22.♞be1

22...♞af8??

22...♚g6! g2'den mat tehdidi ile 23.g3 ♞×e7 24.♞×e7 ♞e8 Siyahın kurtuluşu olurdu.

23.♚g3!

Tebriklerimiz son IM normunu alan Kayra Kamer ve yeni FM'miz Umut Ata Akbaş'a!

ve g7 piyonu artık savunulamaz.

23...♞×e7 24.♞×e7 ♞f7 25.♞×f7 ♔×f7 26.♚×g7+

Ters renkli fillerin olduğu konumlarda saldıran taraf üstünlük elde eder. Çünkü savunmada kalan fil oyunda olduğu gibi seyirci kalacaktır.

26...♔e8 27.♚h8+ ♔d7 28.♚h7+ ♔e8 29.♚×f5 a6 30.f3 ♚e6 31.♚×e6+

Yeterli piyon kazancına sahip olduktan sonra oluşan oyunsonu ters renkli filleri barındırsa da Beyaz geçer piyonlarıyla kazanca ulaşacak.

31...♔×e6 32.♔f2 ♔d7 33.g4 ♔f7 34.♔g3 ♔c6 35.h4 ♔b5 36.g5 h×g5 37.h×g5

ve Beyazın geçer piyonları durdurulamaz. Şık bir galibiyet! 1-0

FIDE DÜNYA KUPASI

KADINLARDA KOSTENIUK, AÇIK KATEGORİDE DUDA ŞAMPİYON

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

2021 FIDE Dünya Kupası ve FIDE Kadınlar Dünya Kupası, 10 Temmuz – 8 Ağustos 2021 tarihleri arasında Rusya, Soçi’de düzenlendi. 206 sporcunun yarıştığı Dünya Kupası toplamda 8 tur eleme sistemi ile oynanırken, bu sene ilk defa düzenlenen Kadınlar Dünya Kupası ise 103 sporcunun katılımı ile 7 tur eleme sistemi ile oynandı. İlk 2 sırayı elde edecek sporcular 2022 Adaylar Turnuvası’nda oynamaya hak kazanırken ayrıca toplamda ise sporculara 2.5 milyon dolara yakın nakdi ödül dağıtıldı.

Tarihimizde ilk defa 5 sporcumuzun yarıştığı bu organizasyonda ülkemiz adına GM Mustafa Yılmaz, GM Emre Can, GM Vahap Şanal, IM Ekaterina Atalık ve WGM Betül Cemre Yıldız Kadioğlu mücadele ettiler.

İlk oyundan beraberlik ile ayrılan GM Emre Can, kuvvetli rakibine karşı ikinci oyunda kaybetti.

Son turda kazanmaktan başka şansı olmayan GM Mustafa Yılmaz rakibinin sağlam oyunu sonucunda günü beraberlik ile tamamladı ve 0,5-1,5 skor ile kupaya veda etti.

Kupanın iddialı sporcularından biri olan GM Zhongyi Tan karşısında elinden geleni yapan WGM Betül Cemre Yıldız Kadıoğlu ise istediği skoru alamadı.

İlk turda aldığı mağlubiyet sonrası bugüne mutlak galibiyet şartı ile çıkan IM Ekaterina Atalık kazanmak için elinden geleni yapsa da rakibini geçemedi.

İlk oyunlardan istediği sonuçları alamayan usta sporcularımız 2. turda kupaya veda ettiler.

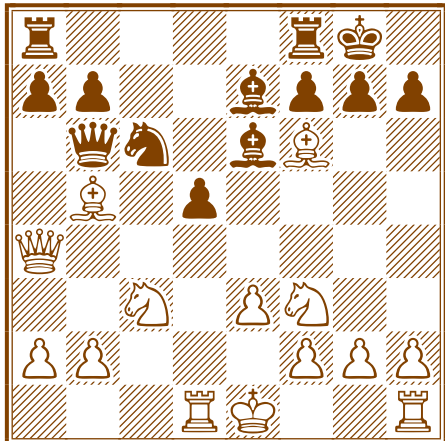
Kadınlar kategorisinde tüm turnuva boyunca olağanüstü bir performans sergileyen eski şampiyon Aleksandra Kosteniuk bu başarısını finale de taşımayı başardı ve kuvvetli rakibi kadınlarda dünya iki numarası Aleksandra Goryaşkina'yı 1,5-0,5 skoruyla yenerek kupayı kazandı.

Yarı finalde harika oyunu ile Dünya Şampiyonu Carlsen'i elemeyi başaran Polonyalı Jan-Krzysztof Duda, final maçında da Karjakin'i 1.5-0.5 skor ile geçerek 2021 Dünya Kupasını kazanan taraf olmayı başardı.

Şampiyonların final maçlarını sizlerin beğenisi-ne sunuyorum.

Jan-Krzysztof Duda - Sergey Karjakin

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 d5 4.♘c3 c5 5.cxd5 cxd4 6.♙xd4 e×d5 7.♙g5 ♙e7 8.e3 0-0 9.♙d1 ♘c6 10.♙a4 ♙e6 11.♙b5 ♙b6

12.♙xf6 ♘

Açılış teorisine göre yeni hamle!

12.0-0 a6 13.♙xc6 bxc6 14.♙c2 ♙fd8 15.♘a4 ♙a5 16.♘d4 ♙d7 17.♙xf6 ♙xf6 18.♘c5 Şeklinde oynanmış oyunlar vardır.

12...♙xf6 13.♘×d5 ♙×d5 14.♙×d5

Semi-Tarrasch Savunmasının teorisi sonrası Beyazın hafif iyi kaldığı bir konuma ulaşıldı.

14...♙×b2

14...a6 15.♙xc6 bxc6 16.♙d2 ♙xb2 Daha geçerli duruyordu.

15.♙e2 ♙f6 16.♙hd1 ♙ac8 17.♙c4 ♙b4

17...♙fd8 doğal olan tepkiydi.

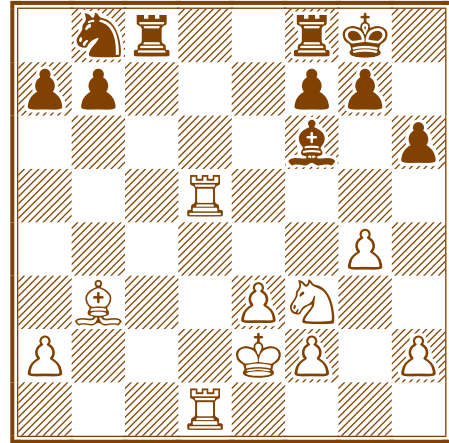
18.♙b3 ♙×b3 19.♙×b3 ♘b8!?

yine 19...♙fd8 ya da a6 hamlesi daha normal duruyordu.

20.g4 h6

Şahkanadının zayıflamasına neden olacak bir hamle olarak kayda geçiyor.

20...♘a6 ve sonrasında Ac5-b6 ile devam etmek daha dirençli olurdu.; 20...g6 Daha iyisiydi.

21.h4! g6 22.g5 h×g5 23.h×g5 ♙e7 24.♙e5 ♘c6 25.♙d7! ♙d8

25...♘xe5 26.♘xe5 ♙ce8 27.♘xg6 ♙xg5 28.♘xf8 ♙xf8 29.♙xb7 Kazanca yakın olan taraf yine Beyaz.

26.♙b5

26.♙xb7 şimdi olmazdı çünkü 26...♘xe5 27.♘xe5 ♙c7 vardı.

26...♘a5

26...b6 gerekliydi. 27.♙d5 a5

27.♙d5

27.♞xd8 ♞cxd8 28.♞xa5 Beyaz için daha iyisiydi.

27...♞c7

27...♞c2+ daha dirençlisiydi. 28.♙f1 ♞c7
29.♙xf7+ ♙g7 30.♞xc7 ♙xc7

28.♙xf7+! ♙g7 29.♞xc7 ♙xc7 30.♙d5

Hem piyon hem de konum olarak geride kalan Siyah terk ediyor!

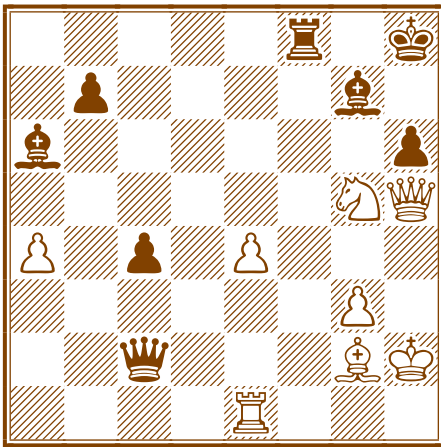
1-0

Goryachkina Aleksandra - Kosteniuk Alexandra

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.♙g2 dxc4

Açık Katalan ile mücadele başlıyor.

5.♘f3 a6 6.0-0 ♘c6 7.♙e3 ♘d5 8.♞c1 ♘xe3
9.♞xe3 ♙e7 10.♞c1 0-0 11.♞xc4 ♙d7 12.a3 a5
13.♘bd2 a4 14.♘e5 ♘a5 15.♞c2 ♙b5 16.♞e1
♞a6 17.h4 ♞d6 18.♞c3 c6 19.e3 f6 20.♘ef3 e5
21.b4 axb3 22.♘xb3 ♘xb3 23.♞xb3+ ♙h8
24.a4 ♙a6 25.dxe5 ♞d3 26.♞c3 ♞xc3 27.♞xc3
fxe5 28.♞xe5 c5 29.h5 c4 30.h6 ♙f6 31.hxg7+
♙xg7 32.♞h5 ♞f6 33.♘g5 ♞xf2+ 34.♙h2
♞c2 35.e4 h6

36.♘f7+?

Cazip duran bu hamleye karşı Siyah dikkatli bir oyunla konumu savunabiliyor.

36.♞d1! Oyunu kazandıran fikirdi! Sakin duran bu hamlenin amacı Kd6 ile saldırıya yeni taş getirmek.

36...♙g8 37.♞d5 c3 38.♘xh6+ ♙h7 39.♘f7 ♞f2 40.♘g5+ ♙g6 41.♞h1 ♞d4

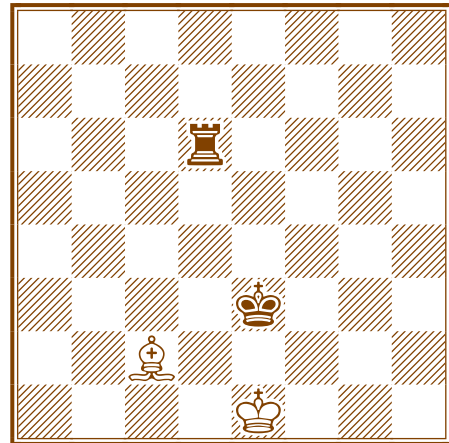
41...♞e3 ile c geçer piyonunun ilerlemesini desteklemek daha etkili olurdu.

42.♘h3 ♞xd5 43.exd5 ♙h6 44.♞e1 ♙d3 45.♘f4+ ♙xf4 46.gxf4 ♞xf4

Uzun süre Beyazın baskılı oyun kurduğu ve önde kaldığı mücadele rüzgar yön değiştiriyor. Siyahla oynayan tecrübeli isim oyunsonunda taşlarını daha aktif kullanarak galibiyete ulaşan isim oluyor.

47.d6 ♞xa4 48.♙xb7 ♞d4 49.♙g3 ♙f5 50.♙f3 c2 51.♞c1 ♙f6 52.♙f2 ♙e5 53.♙e3 ♞d3+ 54.♙e2 ♞xd6 55.♙e1 ♙d4 56.♙d1 ♙e3 57.♞xc2 ♙xc2 58.♙xc2

Normal koşullarda Kaleye karşı Fil mücadelesi beraberliktir. Fili olan tarafın filinin ters rengindeki kareye şahını ulaştırması en kolay beraberlik şemasıdır. Fakat bu konumda Beyaz mat saldırısından kurtulamıyor.

58...♞d2 59.♙f5 ♞f2 60.♙e6 ♞f6 61.♙d5 ♞d6 62.♙b3 ♞b6 63.♙c2 ♞a6

ve fil kovalamacası zugzwanga doğru sürüklendi.

63...♞a6 64.♙b3 (64.♙f1 ♞a1+ 65.♙g2 ♞a2) 64...♞a1+ 65.♙d1 ♞b1 66.♙f1 ♞xd1+

0-1

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ULUSLARARASI SATRANÇ TURNUVASI

EDİZ GÜREL VE YAĞIZ KAAN ERDOĞMUŞ FIDE ONLINE HIZLI DÜNYA KUPASI ŞAMPİYONU

1 -20 Ağustos 2021 tarihleri arasında Seçme Turnuvası yapılan 2021 FIDE Online Küçükler ve Yıldızlar Hızlı Dünya Kupası'nda Yağiz Kaan Erdoğan ile Ediz Gürel turu geçmeyi başarırken Arya Aydoğan ile Gülce Nehir Kara Seçme Turnuvasında kupaya veda ettiler.

Final maçlarında 10 yaş kategorisinde Hintli sporcu Ethan Vaz ile karşılaşan CM Yağiz Kaan Erdoğan, ilk maçta beyaz taşlar ile yaptığı şahkanadı atağı ile adeta rakibine nefes aldırma ve maçı kazanarak avantajı eline aldı. 2. oyunda ise bu sefer siyah taşlar ile baskılı bir oyun sergileyen sporcumuz rakibini bir de siyah taşlar ile mağlup etti. Böylece rakibini 2-0 yenen sporcumuz 10 yaş genel kategoride kupanın galibi oldu.

14 yaş kategorisinde ise Kazak sporcu FM Ansar Aldiyar karşısında şampiyonluk maçına çıkan FM Ediz Gürel, ilk maçta beyaz taşlar ile rakibini mağlup ederek avantajı ele geçirdi. 2. maçta ise genç sporcumuz iyi konuma geçse de kazanmak için riske girmede ve yarım puanı alarak rakibini 1,5-0,5 mağlup etti 14 yaş genel kategoride kupanın galibi oldu.

FM Yasin Emrah Yağiz

FIDE Antrenörü

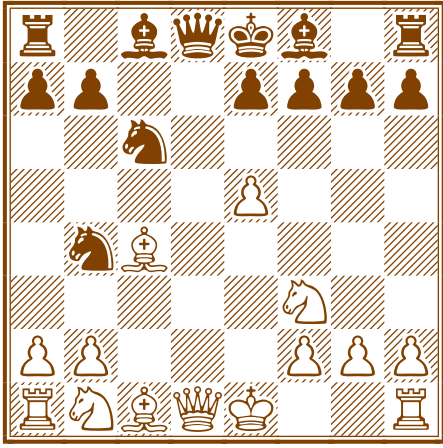
yasinemrah@gmail.com

Sporcularımızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum. Şampiyon sporcularımızın analizli birer maçlarını sizlere sunuyorum.

Ethan Vaz – Yağız Kaan Erdoğan

1.e4 c5 2.c3 ♘f6 3.e5 ♘d5 4.d4 c×d4 5.c×d4 d6 6.♘f3 ♘c6 7.♙c4 d×e5 8.d×e5 ♘db4

Siyah, c3'lü Sicilya'ya karşı az kullanılan bir devamyolunu tercih ederek rakibinin açılış bilgisini test ediyor diyebiliriz.

9.♙×d8+

9.a3 ♙xd1+ 10.♙xd1 ♘a6 11.b4 daha çok tercih edilmektedir.

9...♙×d8 10.♘a3 ♙g4 11.♙f4

11.e6 ♙xf3 12.gxf3 fxe6 13.0-0 ile Beyaz mücadelede direnç gösterebilirdi.

11...e6 12.♙d1+ ♙e8 13.♘b5 ♙c8 14.♙b3 a6 15.♘d6+ ♙×d6 16.e×d6 ♙d7!

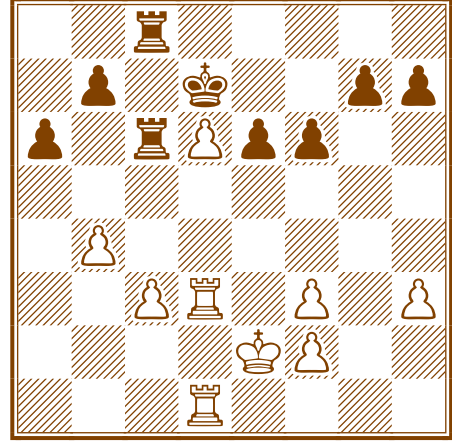
Oyunsonlarında Şah fırsat buldukça merkeze yakın durmalıdır!

17.h3 ♙×f3 18.g×f3 ♘a5 19.♙d2 ♘d3+ 20.♙e2 ♘×b3 21.a×b3 ♘c5

21...♘xb2 22.♙c1 Sonrası siyah at oyun dışı kalacağı için konum Siyah için tatsız hale gelirdi.

22.♙c3 f6 23.♙hg1 ♙hg8 24.b4 ♘a4 25.♙d3 ♘×c3+ 26.b×c3 ♙c6 27.♙gd1 ♙gc8!

Siyah bu konuma ulaşarak piyon kazanabileceğini keşfetmişti.

28.♙g1 g6 29.h4 ♙×c3 30.♙×c3 ♙×c3 31.h5 g5 32.f4 h6 33.f×g5 f×g5

Siyah, rakibin tüm karşı oyun çabalarına temkinli adımlar atarak oyun kontrolünü kaybetmiyor.

34.f4 g×f4 35.♙g7+ ♙×d6 36.♙×b7 e5 37.♙h7 e4

Bağlı geçer piyonlar mücadelenin sonucu belirleyecek.

38.♙×h6+ ♙e5 39.♙×a6 f3+ 40.♙f2 ♙c2+ 41.♙g3 ♙g2+ 42.♙h3 ♙g8 43.h6 f2 44.♙a1 e3 45.h7 ♙h8 46.♙g2 ♙×h7 47.♙f3 ♙f7+ 48.♙e2 ♙f4 49.b5 ♙c7 50.b6 ♙c2+ 51.♙d3 ♙b2 52.b7 ♙×b7 53.♙e2 ♙b2+ 54.♙d3 e2 55.♙a4+ ♙f3 56.♙a8 e1 ♙ 57.♙f8+ ♙g2 58.♙g8+ ♙f1 59.♙h8 ♙d2+ 60.♙c4 ♙c1+ 61.♙b4 ♙b2+ 62.♙a3 ♙a1#

Ve şampiyonluk geliyor! Tebrikler Yağız Kaan

0-1

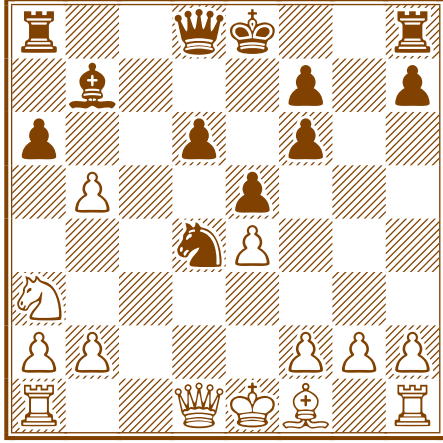
Ediz Gürel – Aldiyar Ansat

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 e5 6.♘db5 d6 7.♙g5 a6 8.♘a3 b5 9.♘d5 ♙e7 10.♙×f6 ♙×f6

Sicilya Savunmasının Sveshnikov Devamyolu.

11.c4 ♘d4 12.c×b5 ♙b7 13.♘×f6+ g×f6

13...♙xf6 14.bxa6 ♙xe4 tercih edilebilirdi.

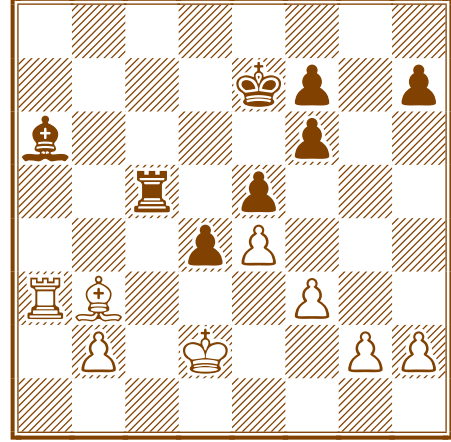

14. ♕d3

14.bxa6 ♕xa6 15. ♖a4+ ♔d7 16. ♖xd7+ ♔xd7
17. ♕xa6 ♖xa6 18. 0-0 Bir başka olası devamı-
luydu.

14... ♖a5+ 15. ♖d2 a×b5 16. ♖×a5 ♖×a5 17.f3
♔d7 18. ♘c2 ♘×c2+ 19. ♕×c2 d5! 20. ♖d2 b4
21. ♖hd1 ♖e7 22. ♖e3 ♖c8 23. ♕b3 d4+ 24. ♖d2

♕a6 25. ♖dc1 ♖ac5 26. ♖×c5 ♖×c5 27.a3 b×a3
28. ♖×a3

Dengede sayılabilecek bir konum olsa da Siyah
bu konuma gelebilmek için fazlaca zaman harcı-
yor ve zamandan kaybediyor. Kupa Ediz'in!

1-0

Prof. Dr. Ergin Çiftçi

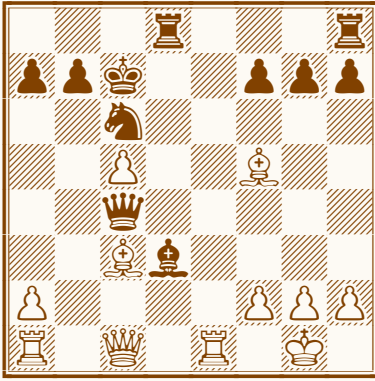
Sporcu

erginciftci@gmail.com

Kazancı Görme ve Hesaplama

Bu sayımızda, Muhteşem Piyonlar filminin siyah renkli çocuklarından esinlenerek, ilk siyah büyük usta Maurice Ashley'in oyunlarından seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

Maurice Ashley - Alexander Anatolyevich Shabalov, New York 1993

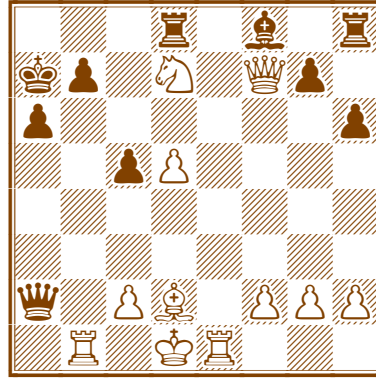

wKg1,Qc1,Bc3,f5,Ra1,e1,Pa2,c5,f2,g2,h2/bK-c7,Qc4,Nc6,Bd3,Rd8,h8,Pa7,b7,f7,g7,h7

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 1. ♖e4! ♜d4 2. ♜f4+ ♜c6 3. ♜xg7 ♜d5 4. ♜xg7 ♜c5 5. ♜c1+- 1-0

Maurice Ashley - Robert Kempinski, Bad Wiessee 1997

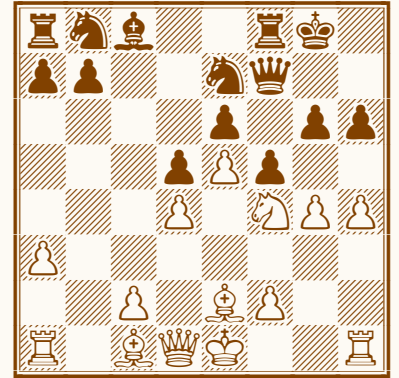

wKd1,Qf7,Nd7,Bd2,Rb1,e1,Pc2,d5,f2,g2,h2/bKa7,Qa2,Bf8,Rd8,h8,Pa6,b7,c5,g7,h6

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 1. ♜xb7+! ♜xb7 2. ♜xc5+ ♜b6 3. ♜b7+ ♜xc5 4. ♜b4+ ♜c6+ ♜d4 5. ♜c3# 1-0

Maurice Ashley - Alan Shaw, ABD 2000

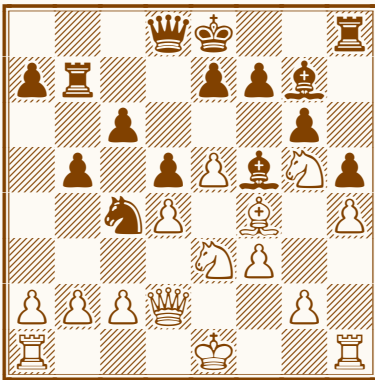

wKe1,Qd1,Nf4,Bc1,e2,Ra1,h1,Pa3,c2,d4,e5,f2,-g4,h4/bKg8,Qf7,Nb8,e7,Bc8,Ra8,f8,Pa7,b7,-d5,e6,f5,g6,h6

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 1. ♜g1! ♜xg4 2. ♜xg4 ♜h7 3. ♜d3 4. ♜xg6 ♜g8 5. h5 ♜xg6 6. ♜d2 ♜g7 7. ♜f4 ♜b6 8. ♜e3 ♜e8 9. 0-0-0 1-0

Maurice Ashley - Sunil Weeramantry, New York 1991

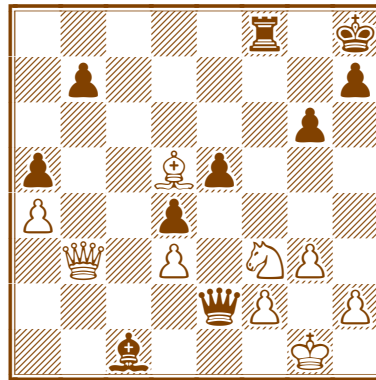

wKe1,Qd2,Ne3,g5,Bf4,Ra1,h1,Pa2,b2,c2,d4,e5,f3,-g2,h4/bKe8,Qd8,Nc4,Bf5,g7,Rb7,h8,Pa7,b5,c6,-d5,e7,f7,g6,h5

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 1. ♜xf5! ♜xd2? 2. ♜xg7+ ♜d7 3. ♜e6+ ♜c8 4. ♜f7 ♜c4 5. ♜f7 ♜e5+ ♜b4 7. ♜b7 8. ♜c3 ♜xg3 9. ♜hcl ♜b2+ 10. ♜f1 ♜b6 11. ♜ab1 ♜a2 12. ♜a1 ♜b7 13. ♜xg7 ♜b7 14. ♜xg7 ♜b7 15. ♜xc6+ ♜d1 1-0

Nenad Vulicevic - Maurice Ashley, New York 1998

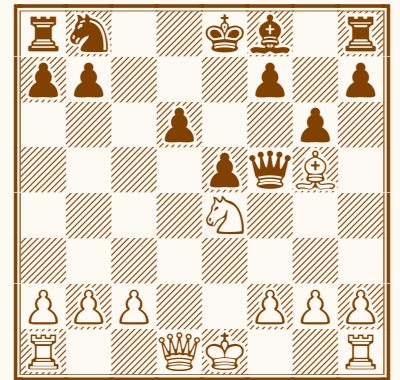

wKg1,Qb3,Nf3,Bd5,Pa4,d3,f2,g3,h2/bKh8,Qe2,-Bc1,Rf8,Pa5,b7,d4,e5,g6,h7

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1... ♜e3! 2. ♜xg3 ♜d3 3. ♜c3 ♜f2+ 4. ♜h1 ♜xg3-+ 1-0

Maurice Ashley - Alexander Zelner, Saint Martin 1993

wKe1,Qd1,Ne4,Bg5,Ra1,h1,Pa2,b2,c2,f2,g2,h2/bKe8,Qf5,Nb8,Bf8,Ra8,h8,Pa7,b7,d6,e5,f7,g6,h7

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 1. ♜d5 ♜d7 2. ♜xb7 1-0 1-0 2... ♜b8 3. ♜c6 ♜e7 4. ♜xe7 ♜xd6+ ♜d6 5. ♜xd6 ♜d3 6. 0-0-0 0-0-0 1-0

RİGA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AÇIK SATRANÇ TURNUVASI

GM Vahap Şanal

IM Cem Kaan Gökerkan

2021 Riga Teknik Üniversite Açık Satranç Turnuvası, 7-15 Ağustos 2021 tarihleri arasında Letonya'da gerçekleştirildi. 11 gün içerisinde 9 farklı turnuvanın düzenlendiği satranç festivali ilk gün yıldırım turnuvası ile başladı. Turnuvada ülkemiz adına GM Vahap Şanal ile IM Cem Kaan Gökerkan yarıştılar.

Zorlu maçlara sahne olan turnuvada 1 numaralı seri başı Alexander Donchenko son 6 maçını da kazanarak 7,5 puan ile turnuvayı şampiyon olarak tamamladı. Turnuvada ülkemiz adına yarışan sporcularımız GM Vahap Şanal 6 puan, IM

Cem Kaan Gökerkan ise 5,5 puan ile turnuvayı tamamladılar.

GM Şanal, son turlara doğru turnuvanın en üst masalarına kadar tırmandı. 8. turda turnuvanın şampiyonu GM Alexander Donchenko ile karşılaşan sporcumuz siyah taşlar ile dirençli bir oyun sergilese de gününde olan rakibi karşısında kaybetmekten kurtulamadı. Son turda ise IM Yevgeniy Roshka ile mücadele eden, GM Şanal oldukça dengeli giden oyunu agresif oyunu ile kale ve file karşı kale oyunsonuna götürdü. Sporcumuz kazanmak için elinden geleni yapsa da 119 hamle sonucunda masadan yarım puan ile

FM Yasin Emrah Yağız

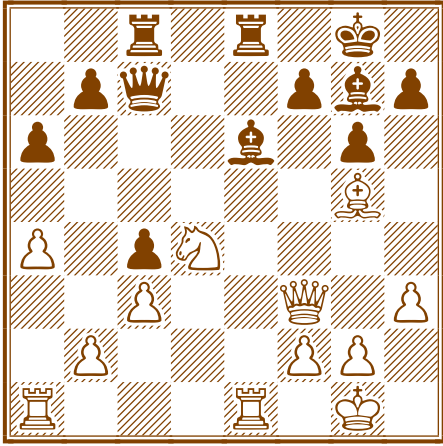
FIDE Antrenörü
yasinemrah@gmail.com

ayrıldı ve turnuvayı da 6 puan ile tamamladı.

Turnuvada yarışan bir diğer sporcumuz IM Cem Kaan Gökerkan ise turnuvaya pek iyi bir başlangıç yapamadı fakat 3 maç üst üste kazanarak tekrardan üst sıralara çıkmayı başardı. 8. turda ise 5 numaralı seri başı GM Chithambaram Vr. Aravindh ile karşılaştı. Siyah taşlar ile rakibinden yarım puan alan sporcumuz son maçından ise puansız bir şekilde ayrıldı ve turnuvayı 5,5 puan ile tamamladı.

Sporcularımızı tebrik ediyoruz, önümüzdeki turnuvalarında başarılar diliyoruz. Sporcularımızın maçlarından birer tanesini incelemenize sunuyoruz.

Vahap Şanal – Normunds Miezis

Biraz daha iyi konumlanmış taşları olan Beyaz sıradaki iki hamlesiyle rakip kampta somut hedefler oluşmasını sağlıyor.

22. ♖×e6!

Önce e6 da izole piyon oluşturuyor.

22... f×e6 23. a5!

Sonra da b7 piyonunun ilerlemesini zorlaştırarak c4 piyonunu saldırı hedefi haline getiriyor. Harka bir keşif!

23... ♖c5 24. ♕e3 ♖b5 25. ♗e2 ♖c6 26. ♖g4

Beyaz vezirleri de değişebilirdi ama gerilimin devam etmesi için bir süre daha vezirlerin oyunda kalmasını tercih ediyor.

26... e5 27. ♕b6!

Fil için en etkin rol alabileceği nokta diyebiliriz!

Hem -d dikeyinin kontrolü için destek sağlarken hem de b7 piyonunun olası ilerlemelerini tümüyle kesiyor.

27... ♖d5 28. ♗e4

Asıl hedeflerden biri olan c4'de baskıyı arttırmak rakip taşların özgürlüğü kısıtlamak için kesinlikle gerekli.

28... ♗f8 29. ♗d1

Önce veziri daha kötü konuma iterek.

29... ♖c6 30. ♗e2

Beyaz Vd7 oynamak için e4 kalesini saldırı altından çekiyor.

30... ♗f4 31. ♖d7 ♖×d7 32. ♗×d7 ♗f7 33. ♗ed2

Görüldüğü gibi zayıf piyonlara baskı amacıyla yola çıkan Beyaz taş etkinliği üstünlüğüne erişti. Baskılı oyunun meyve vereceğine inanmalı ve oyundaki gibi yeni fırsatlar yakalamalıyız.

33... ♗e8 34. ♕e3

d dikeyinin kontrolünü kaleler devraldığı için fil iki kanatta da etkin olabileceği daha işlevsel bir kareye geliyor.

34... ♕f8 35. ♖f1 ♖g7 36. ♖e2 ♖f6?

Süreci hızlandıran bir hata ama zaten Siyahın konumu yavaş yavaş da olsa kayba sürüklenecekti.

36... ♗×d7 37. ♗×d7+ ♗e7 38. ♗d5 ♖f6 39. ♗c5 ile c4 piyonu ele geçirilirdi.

37. ♕g5+! ♖e6 38. ♗×f7 ♖×f7 39. ♗d7+ ♖e6 40. ♗×b7 ♕d6 41. ♗a7 ♗b8 42. ♕c1 ♕d5 43. ♗×h7 Doğru tercih bu piyonu almaktır.

43. ♗×a6!? ♕c5 Sonrası beyaz kale etkinliğini bir süre kaybedebilirdi ya da kalenin ekinliği için Beyaz -a piyonundan vazgeçmek zorunda kalabilirdi.

43... ♗b5 44. ♗g7 ♗×a5 45. ♕d1

Beyazın temkinli adımlarla ilerlemesi en akılcı olanı diyebiliriz.

45. ♗×g6 'nın tercih edilmeme nedeni ise 45... ♗a1 46. ♕d2 ♕c5 47. f3 ♕e3+ 48. ♕×e3 ♗×c1 olmalı. Konum yine de Beyaza kazanç ama galibiyete giden en kestirme yol her zaman masa başı mücadelenin psikolojisine uygun olmayabilir. Bu devam yolunda olduğu gibi!

45... ♕c5 46. f3 e4 47. f×e4+ ♕×e4 48. ♗×g6 ♕g1

49.♗e2 ♖a1 50.♙d2 ♖a2 51.h4 a5 52.♖g4+ ♗d5 53.♙c1 a4 54.♗d1 a3 55.bxa3 ♙c5 56.h5 ♖f2 57.♖g5+ ♗d6 58.♖xc5! ♖f1+ 59.♗e2 Beyazın yüksek teknik sergilediği çok öğretici bir galibiyet. 1-0

Cem Kaan Gökerkan – Siem Van Dael

1.e4 c5 2.♗f3 d6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 g6 6.♙e3 ♙g7 7.f3 0-0 8.♖d2 ♗c6 9.0-0-0 Sicilya Savunmasının en tehlikeli devam yolu olan Dragon mücadelesinde Yugoslav Atak tercihi bu oyunda fırtına kopacağının habercisi.

9...d5 10.♗xc6 bxc6 11.♙h6

11.exd5 ♗xd5 12.♗xd5 cxd5 13.♖xd5 ♖c7 14.♖xa8 ♙f5 15.♖xf8+ ♗xf8 gibi çok ilginç devam yollarını barındıran bir mücadeleyi izliyoruz.

11...♙xh6

11...♖a5 12.♙xg7 ♗xg7 13.exd5 cxd5 14.g4 ile de devam edilebilirdi.

12.♖xh6 ♖d6?!

Bu konumda daha çok Vb6 tercih edilmiş.

12...♖b6 13.e5 ♗h5 14.g4 ♖b8 15.b3 ♖b4 16.♗b2 ♖f4 17.♖xf4 ♗xf4 Vezirlerin oyundan çıkışı ile suların durgunlaştığı bir oyunsonu konumu oluşurdu.

13.h4 ♖b8 14.♙c4 ♖g3 15.♙b3

15.exd5 de mümkündü ama nasıl; 15...♖xg2 16.♖e3 ♙f5 17.♗e2 cxd5 18.♖dg1 ♗g4 19.fxg4 ♖e4 20.♖d2 ♖xc4 21.gxf5 ♖xa2 Görüldüğü gibi hesaplaması çok zor olan keskin devam yolları söz konusu. Bu nedenle böyle bir açılış tercih etmek başlı başına bir risk diyebiliriz!

15...e6 16.h5 ♙a6 17.♖h3!

Bence oyunun rengini değiştiren bir karar.

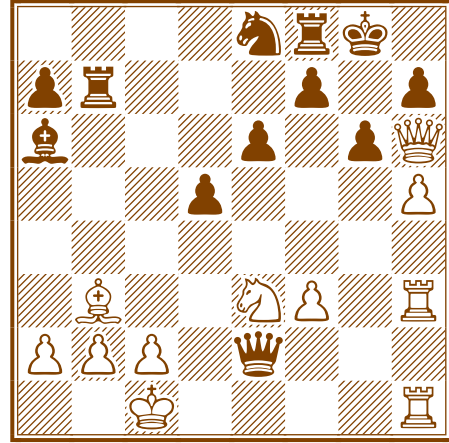
17...♖xg2 18.♖dh1 ♖b7 19.♗d1!

Bu etkili manevrayı keşfetmek harika!

19...♗e8 20.♗e3 ♖e2 21.exd5

21.♗g4! Fikir e5 sonrası Af6 ile mata yaklaşmak. 21...f5 22.hxg6 ♖g7 (22...fxg4 23.gxh7+ ♗f7 24.h8♖) 23.♗e5 ♖g2 24.exd5 cxd5 25.♖f4 ve konum savunulamaz.

21...cxd5

22.♗xd5!! ♖e5

22...exd5 23.hxg6 fxg6 24.♙xd5+ ♖ff7 25.♖xh7+ ♗f8 26.♖xg6 ♖e3+ 27.♗b1 ♖xb2+ 28.♗a1 (28.♗xb2 ♖d4+ 29.♗b1 ♖xd5 30.♖h8+ ♗e7 31.♖xa6 Beyaza kazanç olurdu.) 28...♖b1+ 29.♗xb1 (29.♖xb1? ♖c3+ 30.♖b2 ♖e1+ 31.♖b1 ♖c3+ Siyah üç konum tekrarı ile beraberliği yakalardı.) 29...♖b6+ 30.♖xb6 axb6 31.♖h8+ ♗e7 32.♖e1+

23.hxg6 fxg6 24.♗b4 ♙b5

24...♖xb4? 25.♖xh7#

25.♖d2 a5 26.♖e1 ♖f4 27.♖xf4 ♖xf4 28.♙xe6+ ♗g7 29.♗d5 ♖f8 30.♖eh1 h5 31.♖g1 ♗h6 32.♖hg3 ♖g7 33.f4

33.♗e7! ♖xe7 34.♖xg6+ ♗h7 35.♙g8+ ♖xg8 36.♖xg8 ♗g7 37.♖f8 Galibiyete ulaşmak zor ama Beyazın elindeki en iyi olanak buydu.

33...♙c4 34.♖g5

34.f5 de çok etkili gelmezdi. 34...♙xd5 35.♖xg6+ ♖xg6 36.♖xg6+ ♗h7 37.♙xd5 ♖xf5 38.♖e6 ♖xd5 39.♖xe8 Beraberliğe çok yakın bir mücadele olurdu.

34...♗f6??

34...♙xd5! 35.♙xd5 ♖xf4 Beyaz mücadeledeki kontrolünü kaybederdi.

35.♗xf6 ♙xe6 36.♗xh5 ♖gg8 37.♖h1

Yolculuğuna c3'den başlayan atın tahtadaki gezintisine dikkatinizi çekerim. Müthiş bir son! 1-0

TÜRKİYE SATRANÇ ŞAMPİYONASI

2021 FIDE ÇEVİRİMİÇİ SATRANÇ OLİMPİYATINDA ŞAMPİYON RUSYA!

2021 FIDE Çevrimiçi Satranç Olimpiyatı, 20 Ağustos – 15 Eylül 2021 tarihleri arasında 153 ülke takımının yarıştığı 4 aylık ligde düzenlendi. A, B, C, D olarak adlandırılan liglerde 10 ülke takımının 4 ayrı grupta mücadele etmesinin ardından her grubun en başarılı 2 takımı çeyrek finale çıkarak 2 maçlık eleme sistemi ile şampiyonluk mücadelesi verdiler.

Dünyamızı etkisi altında tutan pandemi koşullarından dolayı ikinci defa çevrimiçi düzenlenmek zorunda kalınan satranç olimpiyatlarının maçları chess.com platformun üzerinde çevrimiçi olarak gerçekleşti. Heyecan dolu maçların ardından Rusya olimpiyat şampiyonu olurken Amerika Birleşik Devletleri ikinci, Çin ve Hindistan ise eş puanla üçüncülüğü paylaştılar.

Olimpiyatta yarışan her takımın 6 sporcu ile maça çıktığı takım listesinde iki kadın sporcu, bir U20 kadın sporcu ve bir U20 sporcu bulundurma zorunluluğu bulunuyordu. Türkiye olarak bu sene oldukça genç bir kadro ile katıldığımız olimpiyatın D grubunda Peru, Küba, Polonya, ABD, Kanada, Brezilya, Hollanda, İngiltere ve Kolombiya takımları ile mücadele ettik. Ülkemizi temsil eden takım listemiz ise şu şekildeydi;

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

TÜRKİYE

1. IM Cem Kaan Gökerkan
2. IM Melih Yurtseven
3. WIM Sıla Çağlar
4. WFM Buse Naz Koçyiğit
5. FM Hasan Hüseyin Çelik
6. WFM Esmâ Doğa Duran
7. IM Deniz Özen
8. IM Serkan Soysal
9. WCM Çiğdem Onur
10. WCM Hayrun Nisa Şahin
11. FM Ediz Gürel
12. WCM Işıl Can

Genç sporcularımızı emeklerinden ötürü tebrik ederken sporcularımızın maçlarından sizler için seçtiğim iki güzel galibiyeti incelemenize sunuyorum.

Deniz Özen – Andres Alcaraz

1.d4 ♘f6 2.♗f4 d6 3.♖c3

Siyah Londra Sistemi oynayanların hoşnutsuz olacağı d6 hamlesini yapınca Beyaz da açılış stratejisini değiştiriyor.

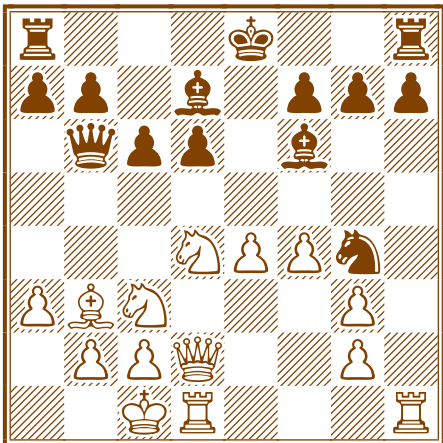
3...♖bd7 4.♗f3 c6 5.e4

Açılış belki de Siyahın tercih etmeyeceği Pirc Savunmasına döndü diyebiliriz.

5...♔b6 6.a3 e5

6...♔xb2?? 7.♗a4 ile siyah vezir düşerdi.

7.♗g3 ♗h5 8.♗c4 ♗xg3 9.hxg3 exd4 10.♗xd4 ♗e5 11.♗b3 ♗e7 12.♔d2 ♗f6 13.0-0-0 ♗d7 14.f4 ♗g4

15.e5!

Rakibin şahını merkezde yakalayan Beyaz bir an önce dikeyleri açarak saldırı şanslarını arttırmak istiyor.

15...dxe5 16.♗db5! 0-0-0 17.♗d6+ ♔b8 18.♗xf7 ♗f2??

18...♗f5 19.♗xd8 ♗xd8 20.♔e2 ♗e8 Siyaha mücadele şansı tanırdı.

19.♗xd8

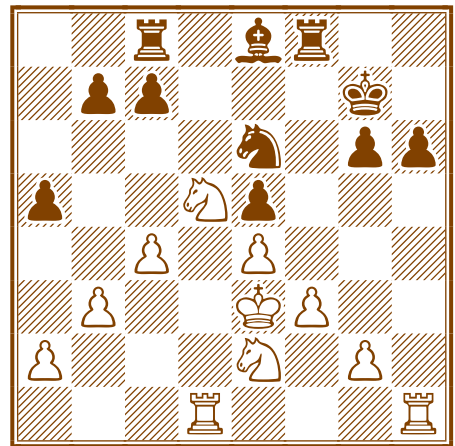
19.fxe5 ♗e7 20.♗xd8 ♗xd1 21.♗f7 ♗xc3 22.♗xh8 ♗d5 23.♗f7 'de bir diğer kazanç getiren seçenektir.

19...♗xd8 20.♗a4 ♔d4 21.♔e2! ♗g4 22.♗xd4 ♗xe2 23.♗xd8+ ♗xd8 24.♗xh7 ♗f6 25.♗c5 ♗g4 26.♗e6 ♗xe6 27.♗xe6 ♗e4 28.♗h8+

Ve sonraki hamlesinde mat ederek gelen zafer! Sistematik oynanmış öğretici bir oyun!

1-0

Sıla Çağlar – Angela Franco Valencia

39.♗c1!

Beyaz e5'deki zayıf piyonu gözüne kestiriyor.

39...d4

39...c6 40.d6 c7 41.d3 sonrası e5 savunulamaz.

40.g3 dxd5+ 41.Bxd5 a4 42.Bxe5 axb3 43.axb3 f7 44.d3 fe8 45.Bxe8 Bxe8 46.Ba1!

Rakip kampa girmek için kaçınılmaz bir fırsat

46...Be6 47.Ba7 Bb6 48.d5 c6 49.dxb7 h5 50.d4 g5 51.d5 h4 52.gxh4 gxh4

Siyah karşı oyun için geçer piyon oluşturmayı başardı ama Beyaz hemen bunu kontrol altına alacak.

53.Ba1 Bf6 54.e3 Bc6 55.a4 h3 56.Bh1 e6 57.f4 g4 58.f2 Bd6 59.g3 d7

60.d5 c8 61.f5 Bc6 62.d3 Bb6 63.Bxh3 Bxb3 64.g4 b7 65.d5 Bxh3 66.Bxh3 c6

Rakibin tüm karşı oyun denemelerine dikkatli cevaplar veren Beyaz kontrollü oyununu sonuca kadar taşıyacak.

67.g4 f6 68.f4 e8 69.d6 c6 70.dg5 h5 71.e5+ e7 72.f6+ d7 73.c5 g6 74.e6+ d8 75.e5 h5 76.f7 e7 77.dh7 xf7

Siyah için son deneme!

78.exf7 xf7 79.d6 g7 80.dg5 f6 81.d4+ f5 82.d3 f4 83.Bxc6

Rakibe hiç umut ışığı yaktırmadan alınan güzel bir galibiyet. 1-0

Satranç Market

www.tsfmarket.com.tr

2021 AVRUPA BİREYSEL SATRANÇ ŞAMPİYONASI VAHAP ŞANAL VE MUSTAFA YILMAZ 2023 FIDE DÜNYA KUPASI'NDA!

GM Vahap Şanal

GM Mustafa Yılmaz

2021 Avrupa Bireysel Satranç Şampiyonası, 26 Ağustos – 5 Eylül 2021 tarihleri arasında İzlanda'nın Reykjavik şehrinde düzenlendi. GM Gawain Jones, GM Gabriel Sargissian, GM David Navara gibi büyükustaların da yarıştığı şampiyonada 36 ülkeden toplam 185 sporcu mücadele etti. Bu büyük şampiyonada ülkemiz adına ise GM Mustafa Yılmaz, GM Emre Can ve GM Vahap Şanal yarıştılar.

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

Çok zorlu maçlara sahne olan şampiyonanın son turunda yarım puan alan GM Şanal ve GM Yılmaz şampiyonayı 7,5 puan ve averajla 10. ve 15. noktalararak satranç takviminin en zor turnuvalarından birinde kuvvetli rakiplerin arasından sıyrılmayı başardılar ve ilk 23 satranççıya tanınan Dünya Kupası biletini de böylece kaptılar! Bir önceki turda Navara'ya karşı aldığı mağlubiyetin ardından maalesef Dünya Kupası şansını yitiren GM Can da son tur Grigorian'ı yenerek şampiyonayı 7 puanla 33. sırada tamamladı.

Son turda oyuncularımızın elde ettiği beraberlikler turnuva tablosu gereği oldukça farklıydı. 7 puanla tura giren Mustafa Yılmaz ve rakibi Niclas Huschenbeth'in averajlarının yüksek olması üst masalarda birçok başka oyunda görüldüğü gibi oyuncuların risk almayarak erken bir anlaşmalı beraberlik yapmasına yol açtı. Öte yandan 7 puanlı GM Şanal'ın 6,5 puanlı rakibi Sargissian'a, ilk 23 için mutlak galibiyet gerekiyordu ancak büyükustamız siyah taşlarla oyununonunun hiçbir anında sıkıntı yaşamadı ve yerinde sadeleştirme neticesinde Ermeni büyükusta galibiyet hayallerinden vazgeçerek beraberlikte anlaşmak durumunda kaldı. Mutlak kazanmak zorunda olan Sargissian gibi kuvvetli bir isim karşısında son turun gergin psikolojisi altında gerçekten iyi bir performans!

Büyükustalarımızı tebrik ediyor, GM Şanal ve GM Yılmaz'a şimdiden 2023 FIDE Dünya Kupası'nda başarılar diliyoruz! Sporcularımızın birer maçını analizli olarak sizlere sunuyorum.

Mustafa Yılmaz - Luka Budisavljevic

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘f3 ♘f6 4.♗c3 c5

Siyah Semi-Tarrasch Savunmasını tercih ediyor.

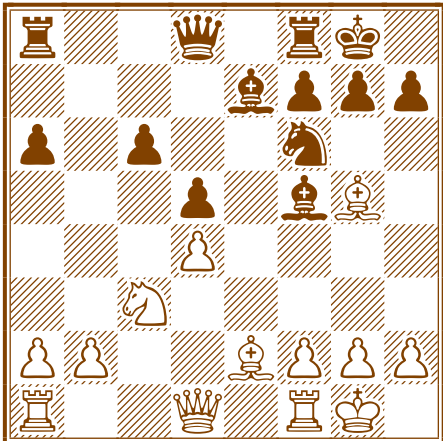
5.e3 a6 6.cxd5 exd5 7.♗e2 ♘c6 8.0-0 cxd4

8...♗d6 9.dxc5 ♗xc5 10.b3 0-0 11.♗b2 devam-yolu en çok tercih edileniydi.

9.exd4

ile Siyah merkezde izole piyonla kalmak istemediğini gösteriyor.

9...♗e7 10.♗g5 0-0 11.♗e5! ♗f5 12.♗xc6 bxc6

Bu değişim sonrası c6 piyonu geri kalmış piyon oldu. Beyaz ilk olarak c6 zayıf piyonun ilerlemesini durduracak ve sonrasında üzerine baskı kuracak. Bakalım bu stratejik plan gerçekleşebilecek mi?

13.♖c1 h6 14.♗h4 ♔a5 15.♗d3

Siyahın beyaz fili çok daha iyi yer tutmuştu.

15...♗xd3 16.♖xd3 ♗d8 17.b3

Asıl amaç Aa4-Ac5 manevrası için a4'ün güvenliğini sağlamak.

17...♗e4 18.♗xd8

18.♗xe4 dxe4 19.♖xe4 ♗xh4 20.♖xh4 ♖xa2 21.♖xc6 ♖xb3 Beyaz konum üzerindeki hakimiyetini kaybedeceği ve Siyahın da kazanca oynayabileceği bu olası devam-yolunu tercih etmiyor.

18...♖fxd8 19.♗a4! ♗d6 20.♖fe1 ♖b5 21.♖e3 ♗g6 22.♗c5 ♗xc5 23.♖xc5 ♖xd3 24.♖xd3

Çok öğretici bir kale oyunsonu konumu ile karşı karşıyayız. Siyahın c6 ve a6 zayıf piyonlarına karşılık Beyazın d4 piyonu zayıf. Fakat bilinmelidir ki zayıflık kendisinden yararlanılabiliyorsa gerçek bir zayıflıktır.

24...a5 25.h3

Kg4 ile d4'e saldırı gelmesin diye.

25...♖e6 26.♖e3 ♖xe3 27.fxe3

Beyaz bu değişimle d4 zayıf piyonunu sağlama almış oldu. Acaba Siyahın iki zayıf piyonu kazanç için Beyaza yetecek mi?

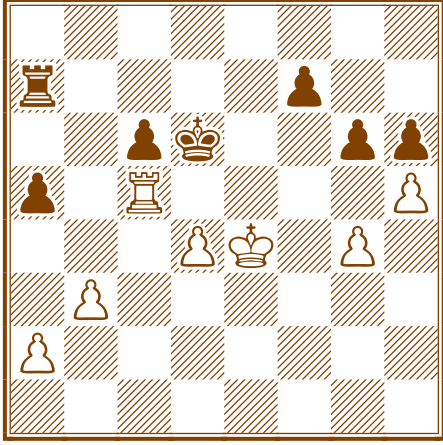
27...♖a6 28.♗f2 ♗f8 29.♗f3 ♗e7 30.g4 ♗d6 31.h4 ♖a7 32.♗f4 ♖a8

Siyah beklemede kalıyor.

33.h5 ♖a7 34.e4 dxe4 35.♗xe4

Siyah yine Ka8 ile beklemede kalmaya devam edebilirdi.

35...g6?

36.g5! h×g5 37.♖×g5 g×h5 38.♖×h5

Şah kanadı operasyonu ile iki zayıflık prensibi gereği Beyaz f7 de bir zayıflık daha oluşturdu. Böylece Siyahın üzerindeki baskı artıyor ve belki bu artan baskı hata yapmasına neden olacak.

38...♙c7 39.♖h6 ♖b7??

Piyon kaybına neden olan ciddi bir hata.

39...♖a8 40.♖f6 ♖e8+ 41.♙d3 ♖e7 42.♙c4 ♖d7 ile Siyah beraberlik için savaşılabildi.

40.♖f6 ♖b5

40...♙b6 41.d5 yüzünden olmazdı.

41.♖×f7+ ♙b6 42.♖f5 ♖b4 43.♖c5 a4 44.♖c4! ♖b5 45.♖×a4

Beyaz çok öğretici bir şekilde zayıf piyonları kolayca ele geçirebildi. Mücadelenin bundan sonrası Beyaz dikkatli teknik oyunla sonuca ulaşacaktır.

45...♖h5 46.♖b4+ ♙a7 47.♙d3 ♖h1 48.♖c4 ♙b6 49.a4 ♖h3+ 50.♙c2 ♖h2+ 51.♙c3 ♖a2 52.♖c5 ♖a1 53.♖h5 ♖c1+ 54.♙d2 ♖a1 55.d5 c×d5 56.♖×d5 ♖h1 57.♙c3 ♖h4 58.♖d4 ♖h6 59.♙b4 ♖g6 60.a5+ ♙a6 61.♙a4 ♖h6 62.b4 ♖h5 63.b5+ ♙b7 64.a6+ ♙c7 65.♙a5 ♙b8 66.♙b6 ♖h6+ 67.♙c5 ♖h8 68.b6 ♙a8 69.♖d6 ♙b8 70.♖e6 ♖g8 71.♖f6 ♖h8 72.♙d6 ♖e8 73.♙d7 ♖c8 74.♙e7

Kf8 ile kalelerin değişimi tehdidine Siyahın cevabı yoktur. Çok didaktik bir oyun, tebrikler GM Mustafa! 1-0

Vahap Şanal - Nils Grandelius

1.e4 c5 2.♖f3 d6 3.♙b5+

Beyaz, Sicilya Savunmasına karşı Moskova devamyolu tercih ediyor.

3...♙d7 4.♙×d7+ ♖×d7 5.0-0 ♖f6 6.♖e2 ♖c6 7.c3 e6 8.d4 c×d4 9.c×d4 d5 10.e5 ♖e4 11.♖bd2 ♖×d2 12.♙×d2 ♙e7 13.♖ac1 0-0 14.a3

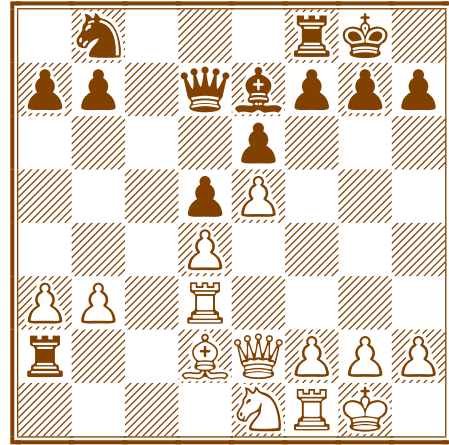
14.♖c2 ♖ac8 15.♖fc1 a6 16.h4 ♙xh4 17.♖xc6 (17.♖xh4 ♖xd4 18.♖d3 ♖xc2 19.♖xc2 ♖a4 20.♖xc8 ♖xc8 21.♖f3 ♖xa2 gibi ilginç bir devamyolunu barındıran bir açılış konumundayız. Son konum Siyah için iyi kabul ediliyor.) 17...♖xc6 18.♖xh4; 14.♖c3 ♖ac8 15.♖fc1 ♖b4 16.a3 ♖xc3 17.♖xc3 ♖c6 Mücadelenin fazlasıyla dengede olduğu bir konum olurdu.

14...♖ac8 15.♖c3 ♖b8 16.♖d3?!

Sıradışı duran bir karar. Beyaz kalelerin değişiminden kaçıyor ve Siyah kaleyi c2'ye inmeye davet ediyor.

16...♖c2 17.b3 ♖a2 18.♖e1

18.b4 Beklenen hamle bu olmalı.

18...f6?

18...♙xa3 19.♖h3 g6 20.♖e3 f5 21.exf6 ♖xf6 Siyah bir piyon önde ve gelecek olan saldırıları da savunabilecek konumda kalırdı.

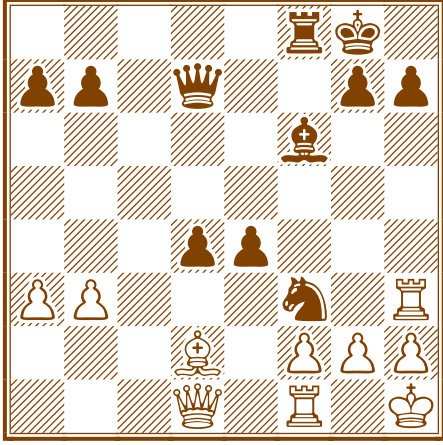
19.exf6 ♙×f6 20.♖d1 ♖c6 21.♖c2 e5 22.♖b1 e4?

22...♖f5! 23.♖e3 ♖g6 ile Siyah, d3 kalesine yapışarak a2 kalesini kurtarabilirdi.

23.♖h3 ♖×c2 24.♖×c2 ♖×d4 25.♖d1 ♖f3+ 26.♙h1

26.gxf3 ♖xh3 Beyaz basitçe kötü konuma düşerdi.

26...d4

Beyaz kalite önde olmasına rağmen Siyahın saldırı rüzgarına karşı durabilmesi gerekiyor. Vahap bunu enerjik hamleleriyle başarıyor ve kalite üstünlüğü oyunsonuna taşıyıp galibeyete ulaşıyor. Mücadelenin bundan sonrası yüksek teknik içerir!

27. ♖e2 ♜e8 28. ♕f4 d3 29. ♖d1 ♜c8 30. ♕e3 ♕b2 31. ♜h5 ♞e5 32. ♜h4 ♞f5 33. ♜f4 ♞g6 34. ♖d2 ♜c2 35. ♖a5 h6 36. ♖d5+ ♜h7 37. ♜xe4 ♞h5 38. ♕d4 ♕xd4 39. ♜xd4 ♞e2 40. ♖e4+ ♞xe4 41. ♜xe4 ♞c6 42. ♜d1 ♜xf2 43. ♕g1 ♜a2 44. ♜xd3 ♜xa3 45. ♜d7 ♜xb3 46. ♜g4 ♜b1+ 47. ♕f2 ♜b2+ 48. ♕e3 h5 49. ♜gxg7+ ♜h6 50. ♜xb7 ♜a2 51. h3 a5 52. ♜gc7 ♞e5 53. ♜b6+ ♞g6 54. ♕f3 ♜a3+ 55. ♕f2 h4 56. ♜c4

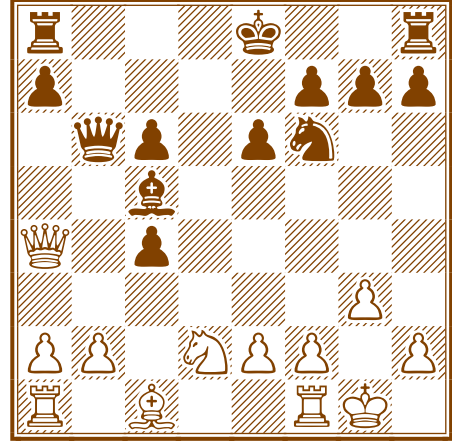
Ve mücadele gücünü kaybeden Siyah rakibini tebrik ediyor. Renkli bir mücadeleydi, tebrikler GM Vahap. 1-0

Emre Can - Spartak Grigorian

1.d4 ♞f6 2.c4 e6 3. ♞f3 d5 4.g3

ile Katalan Açılışına girilmiş oluyor. Şayet Siyah c4 piyonunu alırsa Açık Katalan, c4 piyonunu almadan devam ederse açılış Kapalı Katalan adını alacak.

4...dxc4 5. ♕g2 c5 6. ♖a4+ ♞c6 7. ♞e5 ♕d7 8. ♞xc6 ♞b6 9. ♞d2 ♕xc6 10. ♕xc6+ bxc6 11.dxc5 ♕xc5 12.0-0

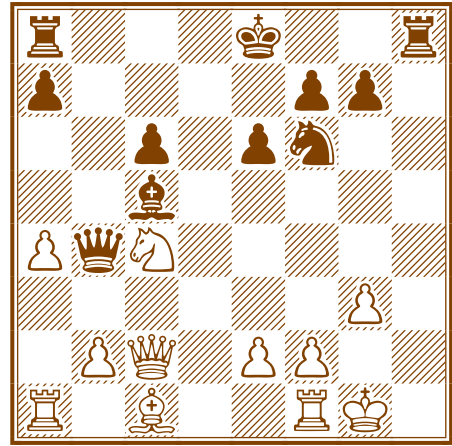

12... ♞b5

Buraya kadar teorik ilerleyen mücadelede Siyahın ilginç bir olanağı mevcuttur.

12... ♕xf2+ 13. ♜xf2 ♞g4 14. ♞e4 ♜d8 15. ♕g2 (15. ♕f4?? ♜d4! Sonrası Siyah kazanç konuma geçer.) 15... ♞xf2 16. ♞xf2 c3 17.bxc3 0-0 Siyahın kaleye karşı iki taş ile kaldığı bu mücadelede karşılıklı şansların olduğu öngörülüyor.

13. ♖xc4 h5 14. ♖c2 h4 15.a4 ♞b4 16. ♞c4 hxc3 17.hxg3

17... ♕xf2+??

17... ♕e7 18. ♕f4 ile dengede giden bir mücadele olabilirdi.

18. ♕xf2 ♞g4+ 19. ♕g1 ♜h3 20. ♕f4 g5 21. ♕d6 0-0-0 22. ♖e4 ♞b7 23. ♜xf7

Siyahın eksik hesaplamasını kusursuz bir şekilde cevaplayan GM Emre'den şık bir galibiyet.

23... ♖xf7 24. ♖xc6+ ♖c7 25. ♖xc7#

1-0

“Açık Katalan'da Emre Can şık bir galibiyete imza attı.

4. ŞARİKA USTALAR TURNUVASINDA ŞAMPİYON GM M. AMİN TABATABAEİ

1 7-25 Eylül 2021 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin Şarika kentinde, 'Şarika Kültür ve Satranç Kulübü' organizasyonu ile 'Şarika Ustalar Turnuvası'nın dördüncüsü düzenlendi.

Turnuva, 9 tur İsviçre Sistemi üzerinden her oyuncu için 90 dakika ile hamle başına 30 saniye eklemeli tempoda ve geç kalma süresi 30 dakika olacak şekilde oynandı. Diğer aşına olduğumuz kuralların uygulandığı turnuvada dikkat çeken kural ise sporcuların gündelik veya resmi kıyafetler kullanarak; şort, terlik vb. giymemelerini belirten kıyafet yönetmeliğiydi.

Kazananın 10.000\$ alacağı ve toplamda 60.000\$ ödülün verileceği turnuvada, büyük ustalarımız Mustafa Yılmaz, Emre Can, Burak Fırat ve Mert Erdoğan ile birlikte turnuvaya üst sıralarda başlayan Amin, Maghsoodloo, Eljanov, Salem ve Adhiban gibi kuvvetli sporcuların bulunduğu 42 büyükusta, 2 kadın büyükusta, 13 uluslararası usta ve 3 FIDE ustası yer aldı.

Sefa Var

2. Kademe Antrenör - Sporcu
sefavar@gmail.com

Dünyanın en büyük kulüplerinden biri olan 'Şarika Kültür ve Satranç Kulübü' organizasyonu ile gerçekleştirilen 4. Şarika Ustalar Turnuvası'nda şampiyonluğa GM M. Amin Tabatabaei ulaştı. Aynı puanla GM Pavel Eljanov ikinci, GM Saleh A.R. Salem ise üçüncü oldu.

Şarika Kültür ve Satranç Kulübü

Turnuvada yarışan büyük ustalarımıza baktığımızda ise;

GM Mustafa Yılmaz ilk iki tura 2 galibiyetle başladı. Özellikle ilk turda şah-hint savunmasına karşı tahtayı domine etmesi ders niteliğindedir. Beşinci maçta GM Adhiban'a karşı fil çiftiyle konumu zorlasa da masadan beraberlikle ayrıldı. Yedinci maçta GM Bogner'e karşı

14.h4, 15.♖h3, 17.d5

gibi çok kuvvetli hamleleriyle birlikte siyah kare zayıflıklarını kullanması ve oyunsonunu kazanca götürürken ince ince işlemesi mutlaka incelenmeli. Büyük ustamız Şarika Ustalar Turnuvası'nı 3+, 4½, 2- ile 5 puan alarak 20. sırada tamamladı.

GM Burak Fırat her ne kadar ilk turda masadan puansız ayrılrsa da

24 ♘d3

hamlesiyle işler zorlaşana kadar oynadığı Yarı Slav Savunması meraklısı tarafından mutlaka incelenmeli. Beşinci maçta

27. ♜xf7 taktik vuruşuyla başlatıp

37. ♖f6

hamlesiyle son noktayı koyduğu on bir hamlelik şölen de dikkatlerden kaçmamalı. Büyük ustamız yedinci maçta sabırlı savunmasını ustaca yaptığı

dört hamlelik vezir manevrasıyla

47... ♖a8, 48... ♖a2 49... ♖c2, 50... ♖f5+

birleştiren galibiyete ulaştı. Son turda ise siyah taşlarla turnuvanın 1 numaralı seri başı GM Amin Bassem'i (2704) aktif bir oyunla inisiyatif dersi vererek yendi. Büyük ustamız turnuvayı 14 elo kazanarak 4+, 2½, 3- ile 5 puan alarak 25. sırada tamamladı.

GM Mert Erdoğan ilk turda GM Hakobyan karşısında askılı erlerinden 17.d5 hamlesiyle kuvvetli bir geçer oluşturarak galibiyete ulaştı. Dördüncü maçtan Nimzo-hint savunmasını konumsal ders niteliğinde oynayan büyük ustamız 11...e4 hamlesiyle rakip taşları adeta felç etti. Ustaca sürdürdüğü oyununu 40...Ka4+ ile şık bir kale fedasıyla galibiyete çevirdi. Altıncı maçta her ne kadar masadan yarım puanla kalkmış olsa da yaptığı hamlelerle galibiyeti sonuna kadar hak etmişti. Büyük ustamız turnuvayı 35 elo kazanarak 3+, 3½, 3- ile 4.5 puanla 32. sırada tamamladı.

GM Emre Can da ilk iki turda 2 galibiyet alarak turnuvaya iyi bir başlangıç yaptı. Özellikle ikinci turda siyah taşlarla Londra Açılışına karşı şık bir galibiyet aldı. Rakibinin

19Ff5 şüpheli hamlesini 19...Fb6 ile cezalandıran ustamız taktik karışıklıklar sonrası oluşan oyun sonunda kale ve 2 piyonu ile rakibinin fil ve 4 piyonuna karşı ustaca bir galibiyet aldı. Dördüncü

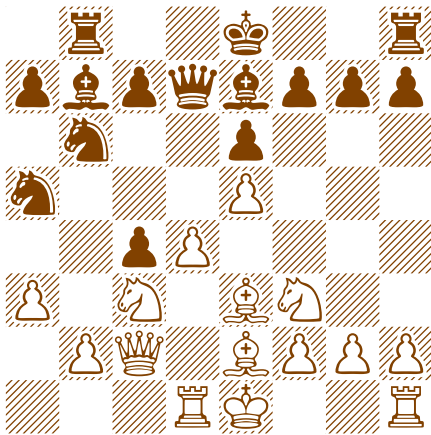
Şarika Ustalar Turnuvası Final Sıralaması							
Rk.	Bşl.No.			İsim	FED	Rtg	Puan
1	18		GM	M. Amin Tabatabaei	IRI	2624	6,5
2	3		GM	Pavel Eljanov	UKR	2680	6,5
3	4		GM	A.R. Saleh Salem	UAE	2679	6,5
4	2		GM	Parham Maghsoodloo	IRI	2695	6,5
5	33		GM	Mikheil Mchedlishvili	GEO	2571	6
6	9		GM	Rinat Jumabayev	KAZ	2651	6
7	12		GM	S.L. Narayanan	IND	2632	6
8	26		GM	Nodirbek Yakubboev	UZB	2604	6
9	23		GM	Abhijeet Gupta	IND	2612	6
20	19		GM	Mustafa Yılmaz	TUR	2624	5
25	39		GM	Burak Fırat	TUR	2466	5
32	50		GM	Mert Erdoğan	TUR	2396	4,5
39	30		GM	Emre Can	TUR	2577	4
40	1		GM	Bassem Amin	EGY	2704	4

turdan itibaren GM Adhiban, GM Abdusattorov, GM Yılmaz ve GM Martirososyan gibi dört kuvvetli ustayla berabere kalan büyük ustamız toplamda 2+,4½, 3- ile 4 puan toplayarak turnuvayı 39. sırada tamamladı.

Turnuvada yarışan büyük ustalarımızı tebrik ediyor ve çok daha başarılı turnuvalar geçirmelerini diliyoruz. Şimdi seçtiğimiz bazı maçları analiz edelim.

GM Mustafa Yılmaz-GM Sebastian Bogner

4. Şarika Ustalar Turnuvası, 2021/ Tur 7

bŞe1,Vc2,Ac3,Af3,Fe2,Fe3,Kd1,Kh1,a3,b2,d4,e5,f2,g2,h2/sŞe8,Vd7,Aa5,Ab6,Fb7,Fe7,Kb8,Kh8,a7,c4,c7,e6,f7,g7,h7

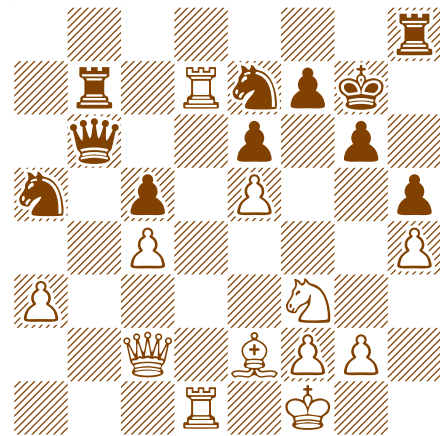
14.h4!

Piyon yapısının işaret ettiği şahkanadında yaratıcı bir şekilde oyun başlatarak

14...Şc6 15.Şh3 h6 16.Şg3 g6 17.d5!

Potansiyel olarak zayıflık olabilecek d4 piyonuyla a7 piyonunu değişip oyununda uzak geçer elde ediyor.

17...Şxd5 18.Şxd5 Şxd5 19.Şxa7 Şb7 20.Şd4 Şc6 21.Şg4 h5 22.Şe4 Şf8 23.Şd2 c3 24.bxc3 Şg7 25.Şf1 Şc5 26.c4 Şxd4 27.Şxd4 Şb6 28.Şf3 Şe7 29.Şd7 c5

30.Şc1 Vezir rakip şah etrafında zayıflayan siyah karelere göz kırıyor.

30...Şa7 31.Şxb7 Şxb7 32.Şg5 Şf8 33.Şf6+ Şg8 34.Şg5 Şf5 35.Şd8 Şe7 36.Şxe7

şah kanadındaki baskı kazanç bir oyunsonuna

dönüşüyor.

♖×e7 37.♞×f8+ ♕×f8 38.♞e4 ♞b7 39.♕e1
♞c6 40.f4 ♕e7 41.♕d2 ♞d4 42.♞d3 ♞f5
43.g3 ♕d8 44.♞c2 ♕c7 45.♞a4 ♕b6 46.♞e8
♞d8 47.♞d6

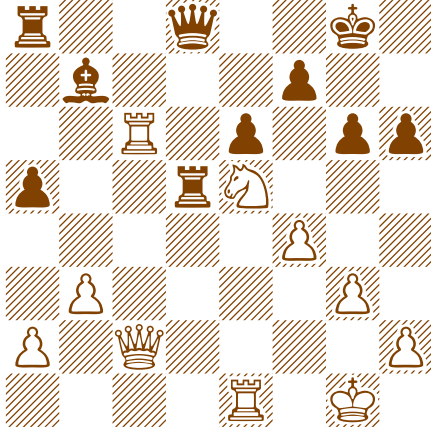
rakip piyon zincirinin kökü f7'ye baskı yaparak.

♞h6 48.♕e3 ♕c7 49.♕f3 ♕b6 50.♞e4 ♞f5
51.♞c3 ♞g7 52.♞a4 ♞f5 53.♞e8 ♞d4+ 54.♕f2
♞c2 55.♞b5

Ad6 ile gelecek f7'ye baskıyı karşılamamanın bir yolu yok. 1-0

GM Burak Fırat-FM Okla Sohib

4. Şarika Ustalar Turnuvası, 2021 / Tur 5

b8g1, Vc2, Ae5, Kc6, Ke1, a2, b3, f4, g3, h2, s8g8, Vd8, Fb7, Ka8, K-
d5, a5, e6, f7, g6, h6

27.♞×f7

b7 karesindeki gevşek fil bu taktik vuruşu mümkün kılıyor.

27... ♕×f7 28.♞c×e6 ♞d3

28...♞f5 daha dirençli olurdu. 29.♞e7+ ♕×e7
30.♞xe7+ ♕×e7 31.♞c7+ ♕f8 32.♞xb7 ♞d8
33.♞b6 Beyaz fazladan 2 piyonu ile yine üstündür.

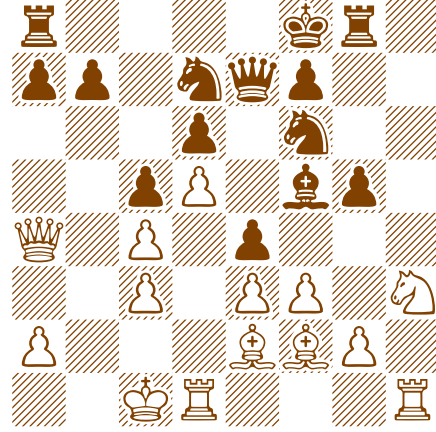
29.♞e7+ ♕f8 30.♞×b7 ♞d4+ 31.♞f2 a4
32.♞×d4 ♞×d4 33.♞e2 ♞d1+ 34.♕f2 ♞b1
35.♕f3 a3 36.♞e6 ♞e8 37.♞f6+

1-0

IM Mohamed Ezat-GM Mert Erdoğan

4. Şarika Ustalar Turnuvası / Tur 4

1.d4 ♞f6 2.c4 e6 3.♞c3 ♞b4 4.♞g5 c5 5.d5
♞×c3+ 6.b×c3 d6 7.♞c2 h6 8.♞h4 ♞e7 9.e3
e5 10.f3 g5 11.♞f2 e4 12.♞e2 ♞g8 13.0-0-0
♞f5 14.h4 ♞bd7 15.h×g5 h×g5 16.♞a4 ♕f8
17.♞h3

17...e×f3

e dikeyindeki zayıflıklardan özellikle e3 piyonundan yararlanmak ve rakip şahı ulaşmak için yapılan planın ilk kuvvetli hamlesi.

18.g×f3 g4 19.♞f4 g×f3 20.♞×f3 ♞e5 21.♞e2
♞eg4 22.♞×g4 ♞×g4 23.♞h5 ♞×f2 24.♞×f5
♞×e3+

Kaliteyi tempoyla almak ve rakibin olası ♞e6+ hamlelerine önlem olarak.

25.♕b2 ♞×d1+ 26.♞×d1 ♞g1 27.♞c2 ♞e8
28.♞e6+ ♞×e6 fazla piyonların ve daha iyi şah konumunun kazanca yeteceğini düşündüğümüzde rakip olanakları azaltmak adına yapılan kalite fedası.

29.d×e6 ♞×e6 30.♞d5 ♞e1 31.♞h7 ♕e7

Güvenli bölgeye kaçış.

32.♞h4+ ♕d7 33.♞f4 ♞e5 34.♞d3 ♕c7 35.♞f3
f5 36.♞h4 ♞e2+ 37.♕a3 ♕c6 38.♞d3 ♞e4
39.♞d8 ♞×c4 40.♞h3 ♞a4+

Şık bir bitiriş!

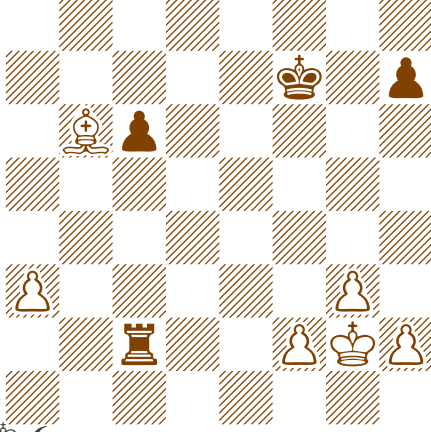
0-1

GM Surya Shekhar Ganguly- GM Emre Can

4. Şarika Ustalar Turnuvası, 2021 / Tur 2

1.d4 d5 2.♞f4 c5 3.e3 ♞c6 4.♞f3 ♞f6 5.♞bd2
♞b6 6.d×c5 ♞×b2 7.♞b1 ♞c3 8.♞b5 e6 9.0-0-0
♞e7 10.e4 0-0 11.e5 ♞d7 12.♞b3 ♞b4

13.♞fd4 ♞xd4 14.♞xd4 ♞xc5 15.♞e1 ♞d8
16.♞e3 ♞e7 17.♞d3 f5 18.exf6 ♞xf6 19.♞f5
♞b6 20.♞xe6+ ♞xe6 21.♞xb6 axb6 22.♞xe6
d4 23.♞xd4 ♞fe8 24.♞c7 ♞ed8 25.♞xe7 ♞xd4
26.g3 ♞c8 27.♞xg7+ ♞xg7 28.♞e6+ ♞f7
29.♞xd4 ♞c4 30.♞e3 ♞d5 31.♞g2 ♞b4 32.a3
♞c6 33.♞xc6 bxc6 34.♞xb6 ♞xc2

35.a4 ♞e6

Şah c piyonunu desteklemeye gidiyor.

36.a5 ♞d5 37.♞f3 c5 38.h4 ♞c3+ 39.♞f4 c4
40.♞g5 ♞f3 41.a6 ♞a3 42.a7 c3 43.♞h6 c2
44.♞e3 ♞xa7

c1=V tehdidi sayesinde kaleye dokunulamaz.

45.g4 ♞e7 46.♞g5 ♞e5 47.♞c1 ♞e1 48.♞g5 ♞e5
49.♞c1 ♞e4 50.f3 ♞e1 51.♞g5 ♞d4 52.♞xh7
♞e3

c piyonunu vezir yapabilmek için bir yol kesme fedası.

53.♞xe3+ ♞xe3 54.g5 c1♞ 55.g6 ♞c2 56.♞h6
♞c6 57.h5 ♞f4 58.♞h7 ♞g5 59.f4+ ♞xh5
60.f5 ♞f6 Zugzwang!

0-1

GM M. Amin Tabatabaei-GM Arkadij Naiditsch
4. Şarika Ustalar Turnuvası, 2021 / Tur 8

1.e4 e5 2.♞f3 ♞c6 3.♞b5 ♞f6 4.d3

Berlin Savunmasından kaçış.

4...♞c5 5.♞xc6 dxc6 6.♞bd2 ♞e6 7.0-0 ♞d7
8.♞b3 ♞xb3

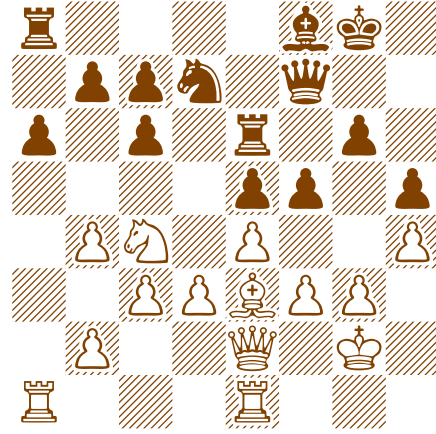
8...♞e7 9.d4 f6 10.♞a5 ♞b8 11.dxe5 ♞xe5

12.♞xd8+ ♞xd8 13.♞xe5 fxe5 şahkanadında Beyazların 4'e 3 piyon üstünlüğü varken Siyahlarda fil çifti dengeyi sağlıyor.

9.axb3 0-0 10.♞e2 ♞e8 11.♞g5 ♞e7 12.♞e3
♞f6 13.g3 g6 14.b4 ♞f8 15.♞d2 ♞g7 16.c3
♞d7 17.♞c4 f5 18.♞a5 a6 19.♞e1 ♞f7 20.f3

Merkez piyonlarını olmayan filimizin rengindeki karelere koyma fikriyle.

20...♞d7 21.♞g2 h5 22.h4 ♞e6 23.♞aa1 ♞f8

24.g4

İlk ciddi temas.

24...♞h7

Şahkanadının bu şekilde açılmasına izin vermek doğru değil.

24...f4 25.♞f2 hxc4 26.fxc4 c5 27.bxc5 ♞xc5
eşit olurdu.

25.exf5 gxg5 26.♞g5 b5?!

26...♞ae8

27.gxf5 ♞xf5 28.♞e4 ♞xe4 29.fxe4±27.♞e3
fxg4 28.fxg4 e4 29.♞f1 ♞g8 30.d4 hxc4
31.♞xg4

Beyaz taşlar siyah şahın etrafını sarıyor.

31...♞ae8?

31...♞g6 32.♞f5 ♞e7 33.♞h3 ♞h8 34.d5 daha
dirençlisi ama sonuç değişmezdi.

32.♞h5+ ♞h6 33.♞f7+

Bir sonraki hamlede at g4 karesine gelecek. 1-0

“Şarika Ustalar Turnuvası'nda
ödül 60.000 dolardı.

ONLINE SATRANÇ EĞİTİMLERİ

You Tube

TURKISH CHESS

SATRAŇ VE ERGENLİK

*Birçok davranış
'sorun' olarak değil,
'doğal' olarak kabul
etmek önemlidir.
"Mahvoldum! Kesin
yenileceğim. Rezil
olacağım!"*

Ergenlik, çocukluk ve yetişkinlik arasında birçok değişimin gerçekleştiği bir gelişim dönemidir. Belirgin değişimler fiziksel, psikolojik, fizyolojik ve duygusal alanda oluşur. Daha küçük yaşlarda da olduğu gibi, bu yaş döneminde de çocuklar arasında birçok gelişim farklılıkları vardır.

Satranç sporunda çocukluk ve ergen çağındaki oyuncuların bulunduğu yaş grubu en kalabalık oyuncu kitlesini oluşturur. Hal böyle olunca oyuncuların eğitimleri ve yarışma süreçleri ayrı bir önem kazanır. Bu süreçte yer alan tüm paydaşların, bu yaş grubunu doğru anlayarak, davranışlarını buna göre oluşturmaları beklenir.

Antrenörler, hakemler, yöneticiler ve en başta aileler oyuncuların bu çok özel dönemlerini bilerek onları doğru anlamak durumundadır. Öyle ki; ergenlik dönemindeki oyuncularla olan iletişimlerine, verdikleri kararlara, tutumlarına, aile yaşamlarına bu dönemi bilerek yön vermeleri gerekir. Bu amaçla, ergen ve onun psikolojisine yönelik temel anlayışın antrenör ve hakemlerin eğitim süreçlerinde ele alınması ve eğitim programlarına yansıtılması yerinde olacaktır.

Bir bakış açısı oluşturacak önemli temel bilgilerin yanında, antrenör, hakem ve yöneticilere kazanılacak davranışlar ve beceriler olmalıdır. Araştırma ve kaynak tarama gereksinimi uyandırılması eğitimlerde temel amaç olmalıdır. Bu yazının da bir kaynak olması yeğlendi.

Tahsin Aktar

Uluslararası Hakem-Organizatör
tahsinaktar@hotmail.com.tr

Ergenlik dönemi

Bu dönemde ergen çocuğun soyut düşünme yeteneği de gelişir. Nedenleri ve sonuçları da artık daha iyi anlamaya başlarlar. Ergen çocuk bu dönemde davranışının sonuçlarını anlamaya başlarken 'kimlik' de oluşmaktadır. Toplum içinde kendi seçtiği yöne uygun bir rol bulursa kimlik kazanır. Bunu başaramayan ergenlerde kimlik krizi başlar ve süregelenleşir. Bu kriz çözülmezse, ergen kimlik kargaşasına düşebilir veya olumsuz bir kimlik gelişebilir. Aile, toplum ve arkadaşlarıyla bağlantılı değer belirginleşir. Eleştiri ve önerilere daha açıktırlar.

Ergenlikte görülen en yaygın davranışlardan biri, gençlerin kendi başarılarına hareket etme istemeleridir. Bağımsızlığa gereksinim duyan gençler için ev, çoğu zaman anlaşmazlığın ve çatışmaların ortaya çıktığı bir yer olarak görülmeye başlar. Zaman zaman duygularını ve heyecanlarını denetleyememeleri de sık görülen bir durumdur.

Toplum, ergenleri ve problemlerini etkiler. Bu açıdan sosyolojik bakış açısı önem kazanır. Ergenlik sırasındaki olgunlaşma sürecini, sosyalleşme süreci olarak görmekte yarar vardır.

Ergenlik dönemi ve spor

Spor etkinliklerinin insan vücuduna olumlu etkileri bilinmektedir. Vücuda sağlık, dinamizm ve enerji sağlayan spor etkinlikleri ergenlik döneminde daha çok önem kazanır. Gelişme dönemindeki çocukların spor etkinliklerine katılması çocuklara hem psikolojik hem de fizyolojik faydalar sağlar.

Eve kapanmış, herhangi bir sosyal etkinliği olmayan, arkadaşlık ilişkileri zayıf, tüm zamanını bilgisayar başında geçiren çocukların hem fiziksel gelişimleri hem de psikolojileri zayıf olacaktır. Spor etkinlikleri çocukların kendine güvenmesini sağlar. Spor etkinlikleri aynı amaç uğruna bir arada olan diğer çocuklarla ilişkilerinin gelişmesine yardımcı olur ve dolayısıyla arkadaşlık ilişkilerinin nasıl kurulacağını öğrenir. Spor etkinliğinde bulunan çocuklar streslerini atacak ve rahatlayacak bir ortama sahip olur.

İletişim

Antrenör ve hakemlerin eğitim süreçlerine ergen ve psikolojisi konuları eklendiğinde elde edilecek kazanımlar doğrudan iletişim boyutuna yansiyacaktır. Aynı biçimde oyuncuların eğitim süreçlerinde de onlara temel bilgilerin verilmesiyle antrenör-oyucu iletişiminde sağlıklı roller üstlenilebilir. Anlaşmazlıklar karşısında 'hoca' otoritesinin dışına çıkılabilir. 'İtaat' yerine sorgulayan, soran, öğrenen bir süreci yönetmek çağdaş eğitim modelinin gereğidir.

Kurulan iletişimde yetişkinlerin sıklıkla yaptıkları hatalardan biri yaş düzeylerine uygun olgunlukta bir iletişim sergilememeleridir. Ergenin, yaşına uygun olarak, kolay öfkelenmesi, alıngan-

*Sözüm yetişkinlere
Ergenlik döneminde
satrañ*

lık göstermesi, çatışmacı bir dil kullanması doğal kabul edilebilir. Bir insanı etkilemenin en iyi yollarından biri görüşlerine değer vermektir. Bir ergen içinse bu daha da önemlidir.

Yarışmalarda kural uygulayan tek otorite oyuncunun karşısında bulunan hakemlerdir. Çoğu zaman doğru iletişim kurulamaması nedeniyle karar ve uygulamalar karşısında oyuncuların ürkek ve kabullenmiş görüntüleriyle haklarını arayamadıkları görülür. Buna neden olarak da hakemin ergen oyuncuyla sağlıklı ve yerinde bir iletişim kuramayışı gösterilebilir. Hakem, otorite olarak, kuralın yerine getirilmesini isteyiş, bunu ortaya koyuş şekli ve üslubuyla öne çıkarken oyuncu içe kapanabilmektedir.

Bir ergenle iletişim kurarken, onun gerçekliklerini dikkate almak son derece önemlidir. Ergenlik döneminde sergilenen birçok davranışı ‘*sorun*’ olarak değil, ‘*doğal*’ olarak kabul etmek önemlidir. Sağlıklı iletişim kurabilmek için eleştirmek ve sürekli yapması gerekenleri söylemek doğru değildir. Onu dinlemek doğru olandır. İyi bir iletişim için bu çok önemlidir.

Duygular kontrol edilerek karşı tepki verilmemeli, sürekli öğüt vermekten kaçınılmalıdır. Yorum yapmadan, sözünü kesmeden, hemen öneri getirip çözüm bulmaya çalışmadan dinlemek doğru iletişim için atılacak adımların en önemlisidir. Göz teması kurarak dinlemek yine doğru göstergidir.

Bir şey anlatırken, onun beden dilini gözleyerek, ne hissettiğini anlamaya çalışılmalıdır. Duygularının anlaşılması, yani onunla duygudaşlık yapılabilmesi, çocuğun sakinleşmesini, rahatlamasını sağlar. Aynı dilde iletişim kurmaya çalışılmalıdır. Çocuğun ilgisini çekebilecek aktiviteler keşfedilmeli, ona bunları birlikte yapmak önerilmelidir. Çocuğa doğru yaklaşabilmek için teknolojiyi de izlemek, sosyal medya konusunda haberdar olmak gerekecektir.

Ergenler hata yapabilir. Ergenler hata yaptığında onlara doğru davranabilmek önemlidir. Onların öfkelerini kontrol altına almak için yetişkinler önce kendi öfkelerini kontrol altına almalıdır. Öfkesini dışa vuruyorsa soğukkanlılığı kaybetmemek gerekecektir. Ergenin söyledikleri, her zaman söylemek istediklerini anlatmayabilir. Olaylara farklı duygusal tepkiler verebilir. Böyle durumlarda verdiği mesajın altında yatan duy-

“Bu çocuk bunu beceremeyecek!”

guyu anlamaya çalışılmalıdır.

Kurallar bütün ilişkilerde olmazsa olmazlardan-
dır. Kurallar, ergenin sorumluluklarını hatırlamasını sağlar ve risklere karşı da çok açık olmasını önler. Bu nedenle abartılı olmadan belli kurallar konusunda anlaşmak gerekir.

Süreç

Süreç içerisinde insanın kendini geliştirebilmesi beklenir. Bu beklenti satrançta var olan paydaşları, aile, antrenör, hakem, oyuncu ve yöneticileri de kapsar. Süreç olumlu geliştiğinde paydaşların da istedik davranışlarına tanık olunur.

Satranç yarışmalarında küçük yaş gruplarında görevlendirilen hakemler, belki de yarışmaya ilk kez katılan oyuncuların satranca bakışını olumlu yönde etkileyebilir. Hakemlerin sabırlı ve olumlu yaklaşımları, ortaya koyacakları iletişim becerileri oyuncuların önceden edindiği bazı yanlış bilgi ve davranışları düzeltebilir. Satrancın özünde var olan ‘*centilmenlik*’ oyuncuların davranışına bu aşamada yerleşebilir.

Hakemlerin yarışma salonundaki tutumları, davranışları, ergen oyuncularla olan iletişimleriyle yaklaşımlarının olumlu yönde gelişmesi beklenirken, diğer paydaşların da nasıl gelişeceği, değişeceği de önemlidir. Antrenör ve aileler de benzer süreci doğru geçirmelidir. Hakemlerin yarışma salonunda gösterdikleri doğru yaklaşım antrenör ve aileler tarafından yıkılmamalıdır. Ergen tarafından ana-baba model alınır ya da birileri farklı bir akıl verilirse süreç doğru işlemez. Çünkü o yaş grubundaki çocuk, bu tip kışkırtıcı davranışları öğrenme ya da taklit yoluyla gerçekleştirebilir. Bu durumda ailelerin ve antrenörlerin daha önde olduğu söylenebilir. Oyuncuya aslında haklı nedenlerle zamanını iyi kullanmasını öğütleyen antrenör veya ailelerin sözleri “*Salondan erken çıkarsam bana kızarlar,*” şeklinde ortaya çıkabilir. Bu öğüt nedeniyle ki tek hamleyle oyun bitirebilecek olan oyuncu, salondan erken çıkmamak için, rakibine maç süresinin sonuna kadar çile çektiriyor olabilecektir.

Oyuncu, ona sunulanların altında ezilirse ve bir de oyunda yenilirse mahcup olacağını düşünebilir. Kuvvet puanı konusunda da benzer durumlar yaşanabilir. “Onun puanı çok yüksek, demek ki benden iyi. Beni kesin yenecek!” Ya da yapılan olumsuz öğretinin eseri olarak rakibin “Ben seni daha önce yenmiş miydim?” sözleri altında ezilmek durumları ortaya çıkabilecektir. Bu durumlar ‘kaygı’ doğurur.

Satranç yarışmaları ve hazırlık kamplarında, oyuncu ve diğer paydaşlara destek olmak adına, uzunca bir süredir psikologlar da görev almaktadır. Söz konusu olumsuz iletişim ve model olma duygusunun yanında kaygıyı gideren seminer ve paylaşımlarla işlerin biraz daha iyiye gittiği yine psikologlar tarafından saptanmıştır. Sürekli gözyaşı döken çocukların azaldığı, öfke kontrolünün sağlandığı her geçen sürede gözlenmektedir.

“Eyyvah, mahvoldum! Kesin yenileceğim, rezil olacağım. Anneme babama ne diyeceğim? Memlekete dönüşte oradakilere yenildiğimi nasıl söyleyeceğim? Antrenörüm çok kızacak.”

“Ya yenilirse? Bu çocuk bunu beceremeyecek. Ele güne rezil olacağız!”

Oyuncu ve ailelerde bu stres ve kaygıyı saptayan, satranç ailesinin yakından tanıdığı, psikolog **Aytaç Kendirci** “Stres sonucunda öfke, gerginlik, zaman baskısı altında hissetmek ve kişisel başarısızlıkları sürekli düşünmek gibi birçok durum ortaya çıkar. Olumsuzlukların ortaya çıkması da çok doğaldır” diyor. Yol da gösteriyor: “Önyargılarınızdan arındığınızda, bu tip bilişsel hatalara

düşmeyecek ve duygularınızı daha mantıklı bir şekilde yaşamaya başlayabileceksiniz. Yani amacı belirleyecek, bu amacı gerçekleştirebilmek için bir plan yapacak, sonucu değerlendirerek yıkıcı iç konuşmanızı durdurmuş olacaksınız.”

Psikolog Kendirci söylemine devam ediyor: “Aileler ya da antrenörler olarak; neyi yapıp neyi yapamayacağınız değil, nasıl yapacağınız önemlidir. Bu aşamada beden diliniz devreye girmekte ve sizi rahatlıkla ele vermektedir. Aklınıza sizi çok üzen ya da endişelendiren bir olayı getirip bir süre o olayda gezindiğinizde aynaya bakın. Beden diliniz o olayı size tekrar yaşatacak, çevrenize de yansıtacaktır.”

“O zaman, gelin satrancın yararlarını kendimize ve oyuncularımıza yontalım. Satranç bu denli yararlı bir spor dalıyken, onu kendi ellerimizle zararlı hale getirmeyelim. İletişimimizi sağlıklı kılabilmek için çaba harcayalım. Yarışmaların havasını değiştirdiğimizde, yenilsek de yeni arkadaşlar edinmenin güzelliğiyle mutlu olmayı başaralım. Oyunculara, hatalarımızdan ders çıkarıp, düzenli çalışmayla başarıya ulaşabileceğimizi iyi birer model olarak gösterelim. Onlar da bilsinler ki, biz yetişkinlerin de hataları var ve düzeltebilmek aslında olası.”

Kaynak kişiler

- Doç. Dr. Arzu ÖNAL
- Doç. Dr. Oktay AYDIN
- Dr. Deniz Tirit KARACA
- Psikolog Aytaç KENDİRCİ

“Önyargılarınızdan arındığınızda, duygularınızı daha mantıklı yaşamaya başlayacak, yıkıcı iç konuşmalarınızı durdurmuş olacaksınız.”

1990 TÜRKİYE ŞAMPİYONU FM EFLATUN CEM KARADAĞ

FM Eflatun Cem Karadağ, 2019 Enez Open

Biz sizi, döneminin küçük, genç başarılı satranççısı, ülkemizin ilk FM'lerinden 1990 Türkiye şampiyonu, günümüzde doğru bildiği her konuyu yazan kalemi güçlü emektarı olarak tanıyoruz.

Bunlar bizim bildiklerimiz olsa da bildiklerimizin çok daha fazlası sizde. Yaşınız eğitiminiz, işiniz, aileniz, kısaca kimdir Eflatun Cem Karadağ?

Fatma Yılmaz

Uluslararası Hakem ve
Antrenör
fyakademi@gmail.com

1 963 İstanbul doğumluyum. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi birlikte Özel Darüşşafaka Lisesi'nde olmak üzere üniversiteye kadar olan eğitimimi İstanbul'da tamamladım. Üniversite sınavlarında birinci tercihim olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomi Bölümü'nü kazandım ve İstanbul'dan ayrılıp Ankara'ya geldim. 3. sınıfta babam vefat ettiğinde Boğaziçi Üniversitesi'ne yatay geçiş ile transfer yaptım ancak orada bir sömestr kaldıktan sonra tekrar geri ODTÜ'ye transfer yaparak ODTÜ Ekonomi Bölümü'nü bitirdim. Uzun yıllar özel sektörde çok uluslu şirketlerde ve Mobil, Koç Grubu gibi büyük Türk şirketlerinde çeşitli kademelerde satış temsilcisi, yöneticilik görevlerinde çalıştım. 25 yıl sonra içinde bulunduğum akaryakıt sektöründen, Petrol Ofisi'nde çalışırken emekli oldum. Bu kez yine aynı sektörde akaryakıt istasyonu işletmeciliği olarak kendi işimi kurdum, sonrasında emlak sektöründe iki Remax franchise işletmem de dâhil, farklı sektörlerde kendi işletmelerim oldu. Bu durum 2017'de çok ciddi bir inme vakası geçirene,

kısmi felç ve engellilik durumu yaşayana kadar sürdü. Bundan ötürü işyerlerimi kapatmak durumunda kaldım. Şu an emekliyim ve şimdilik hobilerimle meşgulüm. Evliyim, emekliyim ve iki kızım var.

Öncelikle geçmiş olsun. Hastalık sürecinizin başlangıcını ve yoğun döneminin yakın tanıyı olamasam da kısmen iyileştığınız dönemlerinizden başlayarak o kötü günlerinizin de yakın tanıyıyım. Gitsin gitsin de gelmesin dediğiniz/dediğimiz bir dönemdi. Bir kez daha geçmiş olsun diyerek sözü yeniden güzel olana satranca çevirelim.

Satranca kimin aracılığıyla ne zaman başladınız?

Satranca başlama hikâyem oldukça ilginç. Kısaca bahsedeyim. İlkokulda iken, Behzat Uygur ve şu an Prof. Dr. olan Sarper Erdoğan sınıf arkadaşlarımdı. Üçümüz de çok çalıştık ve öğretmenimizin en gözdesi olacağız diye amansız bir çocuksu rekabet içindeydik. Behzat Uygur malum dönemin çok ünlü tiyatrocusu Nejat Uygur'un oğlu. Sarper ise hem annesi hem babası Prof. Dr. olan, tıp alanında hatırı sayılır akademisyen bir ailenin çocuğu idi. İkisi de çok zeki ve çalışkan öğrencilerdi. Sarper çocuksu bir rekabet duygusu ile olacak olmalı ki bir gün bana satranç öğretmek istedi. Ben de "Olur." dedim, başladık. İlkokul son sınıfın son döneminde, kısaca taşların nasıl hareket ettiğini bana öğrettikten sonra hemen oyunlara başlayıp beni sürekli yemeye başladı. Bu şekilde beni bir şekilde alt etmiş olduğunu düşünüyordu sanırım. Okulun son altı ayını Sarper beni sürekli yenerek böylece geçirmişsinizdir herhalde.

Beşinci sınıfta iken o dönemde girdiğim, ileri gelen özel okulların tamamının sınavlarını kazanmıştım. Ancak hem parasız yatılı, hem de sekiz yıl boyunca tüm tedrisatın İngilizce eğitim olması sebebiyle benim o günkü şartlarıma en uygun olduğunu düşündüğümüz Darüşşafaka'yı çok istemiştik. Çok şükür bu mümkün oldu ve ailem beni Darüşşafaka'ya yatılı okumak üzere teslim etti. Bir gün orada okulu tanımak için gezerken ince uzun bir koridorun en sonunda bir kapı gördüm. Üzerinde "Satranç Kulübü" yazıyordu. İçerden sesler geliyordu. Kapıya vurdum. İçeri girmek istedim, kimse kapıyı açmadı ben ısrarla vurmaya devam ettim. Çünkü içeriden sesler geliyordu, duyuyordum. Çaresiz yere, taşlara oturarak ağlamaya başladım, bu epey sürdü. En sonunda bu hıçkırık seslerini duyanlar kapıyı açtılar. Bunlar okulun üst sınıf abi ve abla-larıydı. Beni o halimle görünce acımış olacaktı ki

beni içeri aldılar. Normal koşullarda oraya küçük sınıflar, en yeniler giremezdi. "Neden ağlıyorsun?" diye sorduklarında, ağzımdan, halen çok ağlamakta olduğum için zar zor anlaşılabilen, "Ben de satranç öğrenmek istiyorum lütfen!" çıkmış. Abiler, ablalar beni sarıp sarmalayıp şefkat gösterdiler ağlamamı durdurmaya çalıştılar. O kapıdan giriş o giriş oldu. Darüşşafaka'da satranca başlayınca, böylece tüm satranç serüvenim de başlamış oluyordu. Belki de bu şekilde beni sürekli yenen Sarper'i, ben de satrancı öğrendikten sonra bulup yenebilecektim. Çocuksu bir hırs, özlem işte... Ama bir gerçeği 30 yıl sonra öğrenmiş olacaktım.

Üniversite ile birlikte İstanbul'dan ayrıldığım için uzun yıllar boyunca ayrı kaldığım ilkokul öğretmenim, benim satrançtaki başarılarımı gazetelerden yıllarca takip etmiş, gururlanmış. Süreç içinde, yıllar sonra beni izleyerek federasyondan araştırıp bulmuştu. Benimle temasa geçmesi sonrasında öğrendim ki aslında ben Sarper'i okuldan mezun olmadan önce bir kez yenip, öyle mezun olmuşum. Çünkü Sarper, öğretmene o zaman gidip ağlayarak, "Cem satrançta beni yendi," demiş. Ben Sarper'i hiç yenemedim okul bitti zannediyordum. Çocuksu hırsa bakın... O orada öğretmene ağlıyor, ben de Darüşşafaka'da belki bir gün Sarper'i bulup yenerim diye Satranç Kulübü kapısı önünde taşların üstünde iki gözüm iki çeşme ağlıyorum. Şu an bu, bana hem çocuksu hem komik hem de çok ama çok anlamlı, hayat boyu önemli dersler çıkarılabilecek bir husus olarak geliyor.

Kısacası Sarper'den öğrendiğim Darüşşafakalı abi ve ablalarımın arasında bulunmaya başlayarak geliştirdiğim satrançta yönümü başarı merdivenlerine dönmüş oldum.

**Gülsevil Yılmaz, Levent Şümnü, Cem Karadağ
1974 ya da 1975.**

Başarı basamakları demişken, çok başarılı bir satranççısınız, o dönem için zirvesiniz, o zamanlar yoktur gerçi ama ben yine de sorayım “Zirve olabilme yolunda ders aldığınız hoca oldu mu?”

Evlet, o zamanlar böyle profesyonel ücretli ders verme olayları yoktu. Biz ortamlar içinde yetiştik. Okulda, satranç derneğinde, turnuvalarda, insanların bir arada olduğu durumlarda havayı teneffüs ederek kendimizi yetiştirmeye, geliştirmeye başladık. Ama çok kısa sürede, büyük olasılıkla bir yıl dahi olmadan Darüşşafaka'nın okul takımına girebildim. O dönemlerde Cumhuriyet Gazetesi'nin Liselerarası Satranç Müsabakaları olurdu ve çok popülerdi. O turnuvaların birinde rahmetli Nevzat Süer'in dikkatini çekmişim. Yanıma yaklaştı benimle biraz sohbet etti sonra da bana bir şeyler öğretmeyi teklif etti. Kısa sürede onun evine gidip gelmeye başladım. Öğlenleri evine gidiyordum, orada Nevzat Bey, çıkardığı Süer Satranç Dergisi'nin hazırlığını yapıyor, bana kısa bir süreliğine bir şeyler gösteriyor, anlatıyor, sonra yeğeni Azra abla bize yemek yapıyor, birlikte biraz piyano çalıyorduk, sonra da Aksaray'daki evinden çıkıp, çoğu zaman tramvay ile Galatasaray'a, İSD'ye çıkıyorduk. Nevzat Bey aynı zamanda bir müzisyendi, çok güzel piyano çalardı. Ailem bana 4 yaşında özel müzik dersi aldırmaya başladığı için ben de güzel akordiyon ve piyano çalabiliyordum buna bağlı olarak da o dönemlerde müzikte oldukça iyi bir seviyede idim. Kısacası ilkokulda Sarper, Darüşşafaka da Satranç Kulübü ve Nevzat Süer Bey, Nevzat Bey aracılığı ile de İSD ile tanışmam şeklinde devam etti satranç serüvenim.

Ve... 1990 Türkiye Satranç Şampiyonusunuz. Biraz o zamanlardan ve o zamanlara gelinceye kadar geçen süreçten söz eder misiniz?

1987’de ODTÜ’den mezun oldum. Öğrencilik bitince, askerliği de bitirip iş hayatına atılmak için vaktim olduğu halde, erken talepte bulunarak asteğmen olarak askerliğimi tamamlamak istedim. Askerliğimi önce İstanbul Halıcıoğlu, daha Sonra Genelkurmay Başkanlığı Mütercim- Tercüman Şubesinde asteğmen olarak tamamladım. 1990’a yaklaştığımız o yıllarda artık öğrenciliğin zorlukları bitmişti, askerlik bitmişti ve oturduğum yerden hiçbir başvuru yapmaksızın güzel bir iş teklifi alıp, Darüşşafakalı, şimdi rahmetli, güzide bir ağabey sayesinde, işimi dahi bulmuştum. Zannediyorum her anlamda kafam oldukça rahatlamış olduğu için satrancımın da “pik” yaptığı dönemler, bu dönemler oldu. Bu, satranç oynamak, verimli ve başarılı olabilmek için oldukça önemli bir faktördü. O zamana kadar herhangi bir satranç turnuvasına hazırlık yaptığımı hiç hatırlamıyorum ama 1990’da Türkiye Satranç Şampiyonası öncesinde 10 gün kadar bir deniz kenarına gidip kumsalda sürekli taktik problem çözdüğüm aklımda kalmış bir şekilde.

O dönemlerde Ankara'da bankalar tarafından büyük ödüllü, altın ödüllü turnuvalar yapılırdı. Örneğin bu turnuvalardan hatırladığım iki tanesi, Etibank ve Vakıfbank turnuvaları idi. Bugünlerle kıyaslarsak oldukça yüklü ödül veriyorlardı. Benim de sanıyorum altın ödülleri dayanamaz bir gençlik ateşim mevcuttu ve böyle güzel ödüller olunca hiç kaçırmadığım dönemlerdi. Çoğu zaman tüm maçlarımı dahi kazanarak tam puanlar ile şampiyonluklar alabildiğim kalmış aklımda. Yani o dönemler, bir Türkiye Şampiyonası'nda patlama yapabileceğimin işaretlerini veriyordu satranca sarılmam, hırsım ve rahatlığım.

Durum böyle olunca da ödüllerin gelmesi de normal diyorsunuz. Peki, bu ödülleri şöyle bir sıralayalım desek...

Kronoloji ve kayıt tutma anlamında çok yetenekli ve pek istekli olmamışımdır bugüne kadar. Şöyle söyleyebilirim; satrancı öğrendiğim 1974'ten 1990'da Türkiye Şampiyonu olduğum zamana kadar, turnuvalarda elde ettiğim birçok şampiyonluk ve derecelerimin sayı ve tarihlerini hatırlamıyorum ama oldukça fazla olduğunu biliyorum. Türkiye Minikler, Küçükler, Gençler birinciliklerini, o dönemlerde bulunduğum iller olan İstanbul ve Ankara'da yapılan birçok turnuvayı, İstanbul Birinciliği, Ankara Birinciliği, Türkiye Liseler Şampiyonası, Türkiye Üniversiteler Şampiyonası, Ustalar Birinciliği ve diğer yapılan ödüllü ulusal turnuvaları sayabilirim.

Bu başarılarınız içinde sizin için en önemlisi?

İnsanlar genel olarak genç, enerjik, özgüveni yüksek ve başarılı iken, hangi alanda olursa olsun elde ettiği başarıların önemine, o zamanlar çok farkına varamayabiliyor, fazlaca önemsemeyebiliyor. Bu iş hayatı dahi olsa böyle olabilir. Ancak zaman geçip yaşı ilerlemeye başlayınca, bu özellikler, yetiler, özgüven ve başarılar azalmaya başladığında eski defterleri açıp eski başarılarıyla avunabileceği, mutlu ve yeterli hissedebileceği kalıcı bir şeylerin olmasını önemsemeye başlıyor doğal olarak. Bu herhangi bir alanda dünya şampiyonu olan birisi, birileri için dahi geçerli bir hayat gerçeği bence.

Bu soru bana gençken sorulsa idi nasıl cevap verirdim çok emin değilim ama şu anda herhalde şöyle demek istiyorum: Başında Türkiye olan turnuvalarda elde edilmiş şampiyonluk ve dereceler bunların içinde en önemlilerini teşkil ediyor sanıyorum. Neden, çünkü bu sizi o ülkenin şampiyon sporcu envanterine alıyor ve üzerinden asır dahi geçse kimse gelip sizden bu unvanı geri almıyor, alamıyor. Türkiye Şampiyonu olmuşsanız bir kez, her dönemde birileri çıkıyor, size sevgiyle yaklaşıyor ve halen daha “Şampiyon” diye hitap edebiliyor ne mutlu ki. Bu diyorum ya, insan yaşlanmaya başladığında çok önemli oluyor. Yani her zaman her yaşta bu güzel hissi yaşama şansınız olabiliyor. Tabii ki her zaman her dönemde yanınızda bir de sizin genç versiyonunuz oluyor ve hayat böyle devam ediyor. Bu durumda benim de bu dereceler içinde en çok önemsediklerim Türkiye şampiyonlukları diyebilirim. Bunların içinde de en çok önemsedğim, büyüklerde elde ettiğim, yenilgisiz 17 maç döner turlu, 1990 Türkiye Satranç Şampiyonluğu’dur.

Çocukken başladığınız, kısa süreli ara verseniz bile, hayatınızdan bir daha çıkaramadığınız satranç size neler kazandırdı?

Tabii ki satrancın kazandırdığı şeyler çok oluyor insana. Bunların önemli birkaç tanesinden ben de çok faydalandım hayatım boyunca. Satranç oynayıp da herkes için geçerli olan bir özellik muhake-me gücü, analiz gücü, doğru karara yaklaşabilme gücü diyebilirim. Daha rekabetçi durumlar yaşamış olanlar için biraz daha fazla olmak üzere mücadele ruhu ve savaşçılık.

Bir amaca bir hedefe yönelik odaklanma, hırslanma, onun için büyük mücadele verme ve ne olursa olsun en zor şartlarda dahi ayakta kalmak için büyük bir uğraş verebilme gücü. Bu insana bir nevi bütün hayatı boyunca bir “Survivor” olma özelliğini kazandırıyor.

1980’li yıllar, turnuvalardan bir kare.

Hayat satranç tahtasında başkalarının göremediğini görebilmek, düşünemediğini düşünebilmek ve ileride neler olabileceğini kestirebilmek, hele ki bunu birçok başka insan yapamıyor iken yapabilmek bazı konularda satranççıyı ön plana çıkartabilip avantajlar sağlıyor.

Ömrünüz adeta satrançla geçince satranç dünyasından pek çok yakın arkadaşınızın olması da gayet doğal. Peki, en yakınları desem?

Yarım asra yakındır içinde olan birisi olarak, satranç camiasında benim sevdiğim, beni de seven çok sayıda arkadaşım var. Tabii ki ilk dönemlerde birlikte olduğunuz insanlar vardır. Hayatınızda belki en çok onlar yer etmiştir. Sonra yıllar boyu genişleyerek devam etmiştir. O yüzden tek bir isim verir isem diğerlerini incitme riski taşıyım. Bir isim vermesem çok daha uygun olurdu aslında ama hadi bir isim verelim diyecek olursak, “Çetin Sel” derim. Çünkü tamı tamına benim devrem. Satranca ilk gözümü açtığımdaki, birlikte kardeş gibi aynı evlerde zaman geçirip, satranç ve başka oyunlar oynayarak çocukluktan gençliğe beraber geçtiğim arkadaşım. O yaşlarda oynadığım tüm turnuvalarda her zaman rakibim olduğu halde hiçbir zaman onun karşısına oturduğunda rakip gibi görme şansım olmayan, inanılmaz sempatik, güleç esprili en iyi arkadaşım, yetmez kardeşimdi. Zaten bir Allah’ın kulu çıksın desin ki bana, “Ben Çetin’in rakibi oldum, karşıma oturdu ve ben onu yenmek istedim.” Olmaz, çıkmaz. Öyle güzel sempatik güzel bir yüzü görüp de onu yenecek hamle yapamazsınız. Ben de zaten Çetin’i yenmişsem kesin tesadüf olmuştur.

Anılar da böyle... O kadar çok sağlam, güzel anı var ki... Onlardan sonra aklıma hemen bizden bir kaç yaş büyük olan diğer ağabeylerin isimleri geliyor ama dediğim gibi işte tehlike burada başlıyor

onları da sayarsam hemen başkalarını ilave etmem gerekecek öyle gideceğiz o yüzden kestim burada.

Yılların başarılı oyuncusunuz. Döneminizde de çok başarılı çok satranççı var. Peki, hem yakın arkadaş, hem sıkı rakip olmak nasıl bir duygu?

Bu da öyle enteresan ve cevaplanması da bir o kadar zor bir soru ki; nasıl cevaplayayım bilemedim şimdi. Belki ince bir kitap kalınlığında dahi olabilir bunun cevabı ama öyle bir imkânımız olmadığı için şöyle bir şey söyleyeyim. Yaşınız küçükken, çocukken oynanan birçok oyun gibi, gençleşmeye büyümeye başladığınızda rekabetçi tarafın arttığı, biraz daha da ilerlemeye başladıkça bu kez bu rekabetçi tarafın azalmaya yüz tuttuğu bir şey gibi. Benim için ise, şu yaşlarımda arkadaşlık dostluk tarafı büyümüş, rekabetçi tarafı iyice küçülmüş bir halde. Artık karşıma kim çıkarsa çıksın onu illa da yenip göndermem gereken bir rakip, karşıtım bir savaşçı olarak hiçbir şekilde göremiyorum, hangi yaşta hangi seviyede olursa olsun. Belki de başarılı olmanın ön şartlarından bir tanesiymiş hırslı olmak, savaşçı olmak. Genç yaşlarımda, sanıyorum benim ayırt edici özelliklerimin başlarında bunlar geliyordu. Yer, mekân, uykusuzluk, hava şartları veya rakip kim olursa olsun, gücü ne olursa olsun her şart ve koşulda kazanmaya odaklanabilmek ve ondan başka bir alternatifi göz önünde bulundurmamak bugün bana çok ayırt edici, güçlü ve muhteşem bir duygu ve motivasyon olarak görünüyor. Sanıyorum artık, yazık ki bende bu özelliklerden eser kalmadı. Zaten bu yaşta bugün oynayabildiğim gücüme bakınca, buna şaşmamak lazım.

Olması gerektiği gibi, alttan gelenler

muhteşem geliyorlar ve bir zamanların muhteşem satranççıların elinden maçları alıyorlar, toplam gelişme de böyle oluyor elbette. Peki, alttan gelen, ister hobi düzeyinde ister profesyonel düzeyde oynayarak satrancımızı zirveye taşıyacak satranççılarımıza, onların ailelerine ve eğitmenlerine önerileriniz?

Satrancın çokça konuşulan faydalarının yanı sıra, dikkat edilmesi gereken bazı dezavantajlarının olduğunu hem düşünüyorum, hem bunu hayatımda bizzat yaşamış, hem de bunların üstesinden gelmek için büyük çabalar sarf etmiş birisiyim.

Satranç, rekabet olan sporlar içinde belki de en yalnız olduğunuz. Dolayısıyla sizi diğerlerinden biraz daha hırslı ve bencil hale getirebilen, ileri yaşlarda özellikle de iş hayatında iyi bir "takım oyuncusu" olmanıza engel teşkil edebilecek olan bir uğraş. Bu nedenle satranç oynarken sosyal yön dengesinin de korunmasında fayda var. Bu sebeplerle ailelere önerim, çok küçük yaşlarda satranca başlayan bir çocuğun, satrancın yanında bir de diğer arkadaşları ile kolektif takım halinde yapabileceği bir bedensel spora daha yönlendirilmesi olabilir. Bu sayede paylaşmak, birlikte başarmak, birlikte üzülmek birlikte sevinmek gibi kavramlar çocukta daha iyi gelişir. Biraz daha bireysellikten uzak, daha iyi bir takım oyuncusu olabilir ileride. Eğer bedensel bir spor olamayacaksa insanı biraz daha yumuşatan sanatsal başka etkinlikler olabilir. Mesela müzik, mesela resim ve diğer benzer şeyler.

Ailelere bir başka önerim de şu olabilir. Buna son yıllarda çok şahit oldum. Çocuk biraz yetenekli ise birazcık ilerlettiyse ve rekabet içeren turnuvalara

katılmaya başladığı zaman, çocuklardan çok ebeveynleri yarışmacı olmaya başlıyorlar. Bir kısmı adeta geçmişte kendisinin yapamadıklarını, başaramadıklarını yine adeta zorla çocuğuna yaptırmak istiyor gibi davranıyor. Ama bilmiyor mu ki, 100 kişilik bir turnuvada sadece bir tane birinci çıkabilir. 250 kişilikte de öyle. Bu durumda herkes aynı şeyi yaparsa, ortaya çok mantıksız bir şey çıkmaz mı? Bu baskı çocuğun gelişim döneminde çok olumsuz sonuçlara sebebiyet verebiliyor. O yüzden aileler çok fazla rekabetçi ve hırslı olmamalılar, hatta çocukta bunu gözlemlediklerinde bunun önüne geçmeliler. Hayatın ister satranç, ister başka bir şey olsun, tek bir şeyden oluşmadığını, önce kendileri hatırlamalı sonra da bunu çocuğun belleğine kazımayla çalışmalılar.

Yukarıda sözünü ettiğim bu rekabetçi bireysel duygular makul ölçülerde tutulabilirse işte o zaman zararlarından sakınılarak satrancın çocuğa ömrü boyunca net artı olarak kalabilecek faydalarından söz edebiliriz.

Bir başka önerim çocuk çok yetenekli dahi olsa, o çocuğun kademe kademe ilerleyebilmesi, ustalaşması, uluslararası unvanlara sahip olması hangi alan olursa olsun, büyük bir disiplin, zaman ve çalışma gerektirecek. Sadece bu da yetmez ciddi bir ekonomik katkı ve destek de gerekecek aileden. Yani başarıda sırf yetenek çok kısıtlı kalacak.

Ben satrançta ustalaşma seviyesi ne olursa olsun, isterse dünya şampiyonluğuna gidecek bir yolculuk dahi olsa, bireyin ayrıca bir mesleğinin olması taraftarıyım. Yoksa çok kısıtlı olur gelişim. Tek yönlü olur. O yüzden, hayatın bir dengede durması hoş olur diye düşünerek, ailelerin bu hususlara çok dik-

kat etmesi ve bu şekilde çocuklarını yönlendirmesi gerekiyor. Bu söylediklerime antrenörler de katkı sağlamalılar elbette. Bence Satranç Federasyonu, belki vardır da ben bilmiyor olabilirim, antrenörlük programının içine bir kısım ama yeterli ölçüde pedagojik öğretiler koymalı. geçim kaynağı satranç olan eğiticilerin çocuklara hem satranç anlamında hem hayat anlamında çok yanlış şeyler öğrettiğine ve yönlendirmeler yaptığına çok şahit oldum. Sırf aileden para kazanabilmek için sizin çocuğunuz çok yetenekli, yok şöyle, yok böyle yapmak lâzım deyip yanlış yönlendirmeler yapabilen vs... Hırs yapan, biraz da ekonomik durumu müsait olan aileleri kolayca bu tuzaklara düşürebiliyorlar. Aileler de, antrenörler de ve onların üstünde gözü olması gereken sistem ve yetkililer de bu hususlara dikkat etsin. Samimi ve dürüst bir yaklaşım, uzun vadede, antrenörlerin kısa vadedeki kayıplarını zaten kapatacaktır kanımca. Bu anlamda çok olumlu şeyler söylenebilecek antrenörler ve kulüpler var onları da biliyoruz. Çok şükür ki, işinde gerçekten çok iyi olanlar var. Bir de aileler şu hususa dikkat etmeliler. Yetenekli bir çocuğun yukarı kademelere doğru çıkması sadece ailenin maddi desteği ile olmamalı. Aileler şuna bakmalı: “Ben bir veriyorsam, gücüm bittiğinde bir de devletten alabiliyor muyum?” Bu benim naçizane önerim. Ailenin ekonomik anlamda hali vakti çok iyidir, hepsini kendi yapmak ister, yapabilir, sorun yok. Öyle olup başarılı olan örneklerimiz de var. Ama durumları o kadar iyi değilse epeyce yol aldıktan sonra ekonomik gücü yetmez olduğunda sonradan hayal kırıklığına uğramasınlar diye baştan düşünmelerinde fayda var.

Tam da burada yeni bir soru sorayım. Bir dönem satranca ciddi emek verip sonrasında

1996 Cumhurbaşkanlığı Kupası, Cem Karadağ şampiyonluk ödülünü dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'den alıyor.

1996 Cumhurbaşkanlığı Kupası anı fotoğrafı, karede kimler yok ki...

1.Suat Soylu 2.Mehmet Düzgün 3.Kayhan Gürbüz 4.İsmail... 5.Hikmet Tümer 6.erdem Kayhan Gürbüz 7... 8.Arif Özyılmaz 9... 10.Can Arduman 11.Hür Yasin 12.Sertaç Dalkıran 13.Cemalettin Talum 14.Yakup Bayram 15.Akın Bakırdöş 16.Tahsin Aktar 17.Hulusi Cihangir 18.Halil Başören 19.Kahraman Olgaç 20.Emrehan Halıcı 21.Cem Karadağ 22.Ali İpek 23.Nihat Karakan 24.Cesim Kürümoğlu 25.... 26.Emine Sanlı 27. Dönemin MEB Şube Müdürü Gürol Terim Gürol Terim 28... 29.Teoman Ulucan 30.Avram Berti Valensi 31.Cesim Kürümoğlu 32.Aslan Goler 33... 34.Turgay Atıla 35.Özkan Papatya 36.Name Yüce (Dikkatli bakınca görmek mümkün.) 37.Ahmet Ustamazman

bir daha satranç oynamayan satranççılar var. Hatta yaşı çok genç olanlarda bile aynı durumla karşılaşabiliyoruz, bu konuyla ilgili neler demek istersiniz?

Çok gençleri bilmiyorum ama çocukluk ve gençlik dönemlerini aşmış satranççılar için şöyle bir öneri de bulunabilirim. Birçok spor dalında olduğu gibi satrançta da elde edilecek, başarılar dereceleri unvanlar belli bir yaşa gelene kadar olabiliyor ya da olamıyor. Çocukken, gençken 40 katsayıyla bir seviyelere geliyorsunuz, sonra 20'ye iniyor, sonra 10'a iniyor. Ve birçok oyuncu ne elde etmişse onun üstüne kuluçkaya yatar gibi yatıp, ömrü boyunca turnuvalara girmekten çekiniyor, "birikimimi kaybederim korkusuyla" oynayamıyor. En çok sevdiği, zevk aldığı şeyi yapamaz hale geliyor, çünkü o yumurtaların üstünden kalkarsa biliyor ki o yumurtaları daha genç olan birileri gelip alacak. Bu kaçınılmaz olan gerçeği ne kadar çabuk yenebilirse bir satranççı oynadığı oyundan da o kadar zevk alır. Bir yaştan sonra bunu artık kabullenmeye başlamak gerek. Canlı oynamak gibisi yok vallahi. Örne-

ğin ben 2017'de çok ciddi bir rahatsızlık geçirdim, adeta ölümden döndüm diyebilirim. Bir anlamda hem bedenimin, hem psikolojimin kurtarıcısı satranç oldu. Kısacası, aynı hayatta olduğu gibi önceden biriktirdiklerinizi kötü zamanlarda harcayarak ayakta kalabiliyorsunuz.

Ben bu hasta halimle peş peşe girdiğim turnuvalarda geçmişten bana kalmış olan 500-600 ELO'yu harcayarak kendimi ayakta tutabildim örneğin. Gençlikte olduğu gibi, hırslı ve rekabetçi olmadığınız zaman belki güçlü kuvvetli oynayamıyorsunuz, iyi sonuçlar almanız oldukça zorlaşıyor ama kesinlikle daha çok zevk alıyorsunuz. Ben bunu birkaç yıldır yaşıyorum. Yumurtalar çalınır korkusu ile kuluçkadan kalkamayan arkadaşlarıma da öneriyorum. Varsın sırası gelenler de yumurtaları yesinler, onlar da gelişim sürecini tamamlasınlar. Sen de bu duruma bir nebze katkıda bulunduğun için içten içe sevin. Ben birçok kez şunu yaşadım örneğin. Satranç kariyerinde küçük çocuğun kazandığında, gözlerinde ve ailesinde o sevinci, o mutluluğu öylesine gördüm ki, ona iştirak etmemek mümkün

Ocak 1998 - Ocak 2001 aralığında 3 yıl süreyle Milli Takımlar Baş Antrenörlüğümüzü yapan Evgeni Vasiukov'un verdiği eğitimlerden bir kare.

olmuyor, o coşkuya siz de kapılıyorsunuz. O çocuğun sevinci, o ailenin sevinci inanılmaz farklı bir şey. “Türkiye Şampiyonu’nu yendim, FIDE ustasını yendim,” diyor. İçten dışa, dıştan içe büyük coşku yaşıyor. Ben bunu 60’lı yaşlarına gelmiş emektar arkadaşlarımdan dahi “Ya Cemciğim, ilk defa bir Türkiye Şampiyonu’ndan, bir FIDE ustasından puan alıyorum, çok mutluyum,” diyenleri duydum. Bunlar da insanı mutlu edebiliyor. Tek kötü olan ne biliyor musunuz? Zamanla siz tekrar diri olmaya başlayamazsanız, bu sevinçler artık eskisi gibi olmayabilir, çünkü buna alışır, kanıksar ve normal görürler. Bu yüzden onların sevinmeye devam etmeleri için biraz toparlamak iyi olur. Yani diyeceğim işin tadını keyfini çıkartmaya çalışmak lâzım. Başarı, derece, unvan her şey zamanında oluyor ve zamanında güzel.

Şimdi siz bir yandan bunları söylerken benim de diğer yandan düşünmeden edemediğim konu: Tamam başarı gençken, olgunluk döneminde küçükleri destekleyelim, hırslarımıza değil de aldığımız keyfe bakalım güzel... Peki mümkün olsa, bir de emektarlar şampiyonu olmak istemez miydiniz?

Elbette buna hayır diyemem hem de düşünmeden isterim derim ama bunun şartlarını layığıyla yerine getirmek gerektiğini biliyorum artık. Hatırı sayılır bir zaman ayırmak, çalışmak, disiplinli olmak, bir program yapıp, takip etmek gerek. Yine de garantisi yok ama çok yaklaşabileceğimi hissediyorum. Ancak bu dediklerimi yapar isem bunu hak edebilirim. Güzel olan ve tadını çıkarabileceğiniz şey şu oluyor, diyebiliyorsunuz ki, sevdiğim şeyi yapı-

yorum, arkadaşlarımla birlikteyim, geçmişte bana bir şeyler hediye etmiş hayat. Onların bir kısmını şimdi geri almak istiyor, alsın. Beni yendiği için, benimle oynadığı için halen sevinen insanlar var, halen daha, “Sen bizim gönlümüzün şampiyonusun.” diyenler de var. Kısacası elbette emektarlar da da şampiyon olmak isterim ama olmazsam da dünyanın sonu değil biliyor, tadını çıkartıyor ve de tavsiye de ediyorum.

Hep Türkiye dedik şimdi de dünya satrancına bakalım ve beğendiğiniz isimler diyelim?

Bu soruyu da yine bir öncekinde olduğu gibi, mesaj vermek üzere kullanacak şekilde cevaplamak istiyorum.

Benim satrancı öğrendiğim zamanlarda hem genel koşullar, hem benim özel koşulları m gerekli olan şeylere ulaşımımı kolaylaştırmıyordu. Yetenekli olan bir çocuğu, her ne kadar o günün ileri gelenleri gazetelerde oralarda buralarda dahi çocuk, gördüğümüz en yetenekli çocuk falan deseler de seni uluslararası bir turnuvaya ülkeni temsil için gönderecek parayı bulamıyorlardı. Düşünebiliyor musunuz, ben parasız yatılı Darüşşafaka lisesinde okuyorum. Dünya Gençler Şampiyonasına gideceğim ama federasyonun parası yok, imkânı yok. Bir iki kez hatırlıyorum, federasyondan yetkililer Darüşşafaka Cemiyeti’nden randevu alıp maddi destek talebinde bulundular. Darüşşafaka çok güzel yüce bir kurumdur. Tabii ki her zaman olduğu gibi ihtiyacı olan yetenekli çocuğuna sahip çıktı da o sayede bir iki Dünya ve Avrupa Şampiyonasına katılabildim.

Öyle kitaplar, internet, bilgisayar, Youtube videoları, vs.ler hak getire... Kendimizi geliştirecek öyle imkânlarımız yoktu.

İşte bu sebeplerle beni bu anlamda ciddi, disiplinli bir çalışmaya yönlendiren kimse de yoktu.

Samimiyetle ifade etmek gerekirse ben hiçbir dünya şampiyonunun maçlarını ciddi anlamda oturmuş incelemiş analiz etmiş çalışmış veya çalıştırılmış birisi olmadan bugünlere kadar geldim. Ne yapabildiysem, salt yetenekle yapabildim ve bunun nereye kadar sizi götürebileceğini gösteren canlı bir örneğim.

O zamanlar, tüm iyi oyuncuların ismini bilmekle, zaman zaman oyunlarına şahit olabilmekle, dünyaca ünlü bazı etüt ve problemcilerin sorularını bazen şaşırtıcı şekilde körleme dahi çözmekle birlikte, satranç hayatımın hiçbir döneminde, satrancın herhangi bir kısmına dair, açılış, oyun ortası, oyun sonuna ilişkin disiplinli, programlı bir çalışmam olmadı diyebilirim. Oysa bazen hatırı sayılır oyuncuların tahta başında dahi bu soruları çözemediği oluyordu.

Ama diyorum ya o zamanlar İstanbul Satranç Derneği gibi mükemmel, her şeyi canlı yaşayabileceğiniz bir ortam ve çok güzel ağabeyler vardı. Bu çorbanın içinde kaynayınca her şeyden azıcık bir şeyler duyabiliyor, öğrenebiliyorsunuz. Sorunun cevabına biraz daha yaklaşacak olursam bende etki edenler olarak Alekhin, Fischer ve Kasparov diyebilirim. Genç yaşlarımda Fischer'in oyunlarını çok severdim. Bir büyüğümüzün hediye ettiği ve hala muhafaza ettiğim kitabından, zannediyorum Fischer'in 50-100 tane oyununa bakmış olabilirim. O zamanki stilime, karakterime, örneğin Capablanca hiç uymazdı. Capablanca'nın oyunlarını Selim Gürcan kardeşimin çıkardığı kitap sayesinde toplu halde inceleme şansını henüz yeni elde etmiş oldum. Ama çok uzun yıllar satrançtan uzak kalmam, çok zorlu ve başarılı bir iş yaşamımın olması da tabii ki bunda bir etken olmuş oldu. Satranç, benim için hayatımın hiç bir dönemde üstünden para kazanabileceğim bir unsur olarak aklımda yer etmedi de, olmadı da.

Özet olarak Alekhin, Fischer, Kasparov.

Daha da zor soru biliyorum ama yine de sorayım: Alekhin, Fischer, Kasparov dediniz peki muhteşem üçlü içerisinde sizce satrancın en büyük ismi kim?

Şöyle bir cevap vermek istiyorum. Biliyorsunuz Hür Yasin isminde 65 yaş üstü emektar bir satranç-

2019 İstanbul Open: İbrahim Bilgen, Turhan Yılmaz, Cem Karadağ, İsmet Arvit.

çı büyüğümüz var. Hür Yasin de benim gibi ODTÜ İdari Bilimler Ekonomi Bölümü mezunu, tabii ki o 80 öncesi ben 80 sonrası mezunlarından. Hür Yasin ile 2022 Türkiye Kupası'nda sohbet ederken bu konularda şöyle bir tabir kullandı, hoşuma gitti bahsedeyim. "Zamanın ruhu vardır," "Bir dönem birinin, bir başka dönem bir başkasının yanında olur bu ruh," dedi. "Türkiye'de senin de yanında olduğu zamanlar oldu bu ruhun," dedi. Hoşuma gitti. Ülkelerde olduğu gibi dünyada da her dönemin bir güçlü ismi, adeta bir sahibi var. Bunlar sırasıyla gelip geçiyorlar. Hepsi de bulundukları yerlere ve ortamlara bir katkıda bulunup eserler bırakarak gidiyorlar. Kimileri oyuncu olarak, kimileri hakem, antrenör olarak, kimileri kulüp olarak, kimileri yönetici olarak, kimileri bunların birleşimi bir şekilde bulundukları alan ve yere hizmette bulunuyorlar. Hepsine bu vesileyle teşekkür etmek gerekir. İyi şeyler yapanları yüreklendirmek motive etmek gerekir. Yanlış olan şeyleri de kırıp dökmeden, kafa koparmadan, kan dökmeden, yapıcı bir şekilde iyiyeye yönlendirmek lazım, sert kutuplaşmalar ve kavgalar kimsenin işine gelmez, kimseye fayda sağlamaz, ama az, ama çok zararlı olur kişilere, kuruma ve gönül verdiğimiz spora. O yüzden her zaman Hür Yasin'in söylediği gibi, "Zamanın Ruhu"na ve zamanın ruhuna hizmetli olanlara sahip çıkmak gerek diyeyim, gerisini siz de anlarsınız, okuyucularımız da anlar zaten...

Evet, zor soruya muhteşem bir cevap oldu.

Şimdi de yeniden size dönelim. Bunca

sevdiğiniz satrançla ilgili olarak bugünlerde ne yapıyorsunuz?

Geldiğimiz noktada satranca çok şey katabilecek çok yönlü bilgi ve birikimin olduğunu da söyleyebilirim. Her alanında, her kesiminde, her şekilde katkı sağlayabilecek ruha sahibim. Her şeyden önce, bunu bilenler biliyor, bir ölçüde manevi zevk aldığım şekliyle satranç ve satranççılara Ankara'daki hepimize ait olduğunu söylediğim satranç merkezimizde 'Corona' döneminin başlangıcından bugüne kadar karınca kararınca hizmet vermeye başlayarak ve sürdürerek güzel bir örnek olmaya gayret ediyorum.

Peki, siz bunları yaparken satrancın genel anlamda yaygınlaşması için neler yapılabilir?

1-Mevcutta iyi olan ne varsa korunmalı, sahip çıkılmalı, geliştirilmeli ve devam ettirilmeli.

2-Geçmişte olup bugün olmayan ve faydalı olduğu düşünülen ne eksik varsa, bunun tekrar geri kazanımı sağlanmalı hatta üzerine eklenerek yola devam edilmeli. Buna örnek, satrancın Milli Eğitim'de seçmeli değil, zorunlu ders haline getirilmesi için büyük çaba gösterilmeli. Bunun çok olumlu sonuçlar vereceği aşikâr.

3- Antrenörlük kriterleri, verilme esasları tekrar düzenlenmeli.

Mutlaka bir Satranç Eğitim Müfredatı hazırlanmalı. Birinci, ikinci, üçüncü, hangi sınıf olursa olsun, o sınıfta hangi dersler okutuluyor, hangi problemler çözülüyorsa, hangi kitaplar takip ediliyorsa, satrançta da aynı şekilde eğitim programı ve eğitim materyali olmalı. Başlangıç seviyesinde, belli bir ELO seviyesinde ne yapılacağı, öğretileceği, farklı seviyelerde çözülecek sorular, problemler, anlatılacak konular, her şey açık net belli olmalı ve kaynak olarak da okuldaki öğretmenin ulaşabileceği bir yerde bulunmalı.

4- Yetenek ölçmek için standartlar belirlenmeli. Bunlar belirli müfredattan alınacak dersler ve sınav sonuçları ile birleştirilmeli, buna bir de katıldığı turnuvalardaki dereceler, ELO ve UKD gibi derecelendirmeler eklenmeli. Bütün bu kriterler çocuğun yaş faktörü de eklenerek ağırlıklandırılmalı ve nihai bir performans puanına ulaşabilmeli. Bu ulaşılan puana hangi seviyede eğitimin hangi seviyede antrenörler tarafından verileceği belirlenmeli. Bu yerine duruma kişiye göre dünya standartlarında çok iyi bir hoca ya da ekibi dahi olabilir. Bu yapılabilecek sonrasında da, uluslararası büyük başarıların, unvanların, ödüllerin dünya çapında ses

getiren başarıların gelip envantere eklenmesi beklenmeli.

5- Satrancın bütçesinden satranca katkı sağlayacak olan sporcu hakem, antrenör ve kulüplere ayrılan kısımların net bir şekilde belirlenmesi, satranç için harcanacak bütçenin çoğaltılmaya çalışılması, mevcut sponsorların memnun edilmesi ve yeni ilavelerin teşvik edilmesi büyük katkılar sağlar.

6- Bizler canlı iletişimin faydasını görmüş bir nesilden gelen insanlar olarak yeni teknolojik gelişmeleri de reddetmeden bunların harmanlanmasının sağlanabileceği ortamların oluşturulması.

Bu sebeple büyük illerden başlanmak üzere federasyon desteğinde ya da kişisel kurumsal desteklerle satranç merkezlerinin sayısını artırmak faydalı olacaktır. Buralarda insanlar hem sosyalleşebilirler, hem çalışabilirler, isteyenler özel veya toplu ders verebilirler, turnuvalar yapılabilir birçok şeyin bir arada başarılabilirdiği güzel şeyler yapılabilir. Bu merkezlerin başına bir yönetici, bir görevli koyulursa buradan istifade edecek olan kişilerden de antrenör olarak, oyuncu olarak, turnuvalarda cüzi bedellerle bir sistem oluşturarak orduye, öğretmenevi, mantalitesinde çalışan, federasyona fazlaca yük olmadan kendi kendini götürebilen sistemler pekâlâ kolayca planlanabilir. Böyle bir oluşumdan satrançtaki tüm kesimler fayda sağlar, hakemler, antrenörler, yöneticiler... Buralarda ELO ve unvan turnuvaları da yapılabilir. Bunun için devletin atıl olan birçok yeri var. Onlardan istifade edilebilir. Ben bu bahsettiğim şeylerin birçoğunun yapılma zamanının geldiğini, buna çok yakınlaştığımızı düşünmeye başladım.

Bunların yapılmasına kimin katkı sağladığının, kimin hizmet verdiğinin çok büyük önemi yok bence. Eğer herkes önyargılarından arınarak birbirine destek verebilirse bu çok daha kolay olacak. Ama olmuyor, olamıyor şahsi ve geçmiş yaşananlar engel oluşturabiliyor. Ancak olacak artık, yakınınız hissediyorum. Ben de elimden geldiğince bu sürece katkıda bulunmaya çalışıyorum, çalışacağım.

Evet, yukarıda saydıklarınız, ülkemiz satrancının geleceğine dair hayalleriniz. Şimdi de sizin doğrudan kendi geleceğiniz ile ilgili planlarınız neler desem? Nerede yaşamak istiyorsunuz örneğin?

Ben suyun olduğu yerleri çok seviyorum. İstanbul'da doğdum, büyüdüm. Gençken kısmen bunun nimetlerini gördük, faydalandık. İş hayatında da görev yaptığım yerlerde hep suya yakın olmayı

tercih ettim İzmir, Trabzon, Mersin, İstanbul gibi. Hepsinde de evim ile su yani deniz arasında sadece bir cadde oldu. 20 adım attığımda denizin kenarında oldum. Ama tabii ki Ankara'da da çok bulundum. O zaman da fırsat buldukça Gölbaşı'na gittim, yedim, içtim, arkadaş ağırladım. Yine bu ümitle, Ankara'da yaşadığım için bir ayağım su kenarında olsun diye Didim Akbük'te bir yazlık edindim. Fırsat buldukça zamanım oldukça hatta duruma göre tüm emekliliğim boyunca dahi öyle bir yerlerde yaşamak isteyebilirim. Ancak boş durmayı da seven birisi değilim bir şeyler üretmek bir şeyler yapmak da isteyebilirim tekrar. Bu artık gelişmelere, vesilelere ve 'network'a bağlı olarak şekil alacak, ona göre nerede ne yapacağımıza, nasıl zaman geçireceğimize karar vereceğiz. Hayat insanı bir yerlere sürüklüyor. 2017'de yüzde 65-70 ihtimalle ölmüş iken, şu an nerede olduğundan bağımsız, neyim varsa hepsine şükrediyorum, minnet duyuyorum.

Yaşamın iyi mi kötü mü bilemediğim yanı... Büyük başarılar elde eden insanlar, küçük şeylerle uğraşmadığı gibi, büyük acılar, büyük kayıplar yaşayan insanlar da ufak tefek şeyler karşısında gülüp geçiyorlar. Siz de adeta ölümle yüzleşince gerisinin çok da kayda değer olmadığını yaşam felsefesi haline getirmişsiniz. Bunlara bağlı olarak da "Mademki ölmedim daha yapacak şeyler var." diyerek satranççıları toparlama amacıyla merkez bile açtınız. Biraz da buradan söz edersiniz?

2017 yılında geçirdiğim o ciddi sağlık vakasından sonra hem fiziksel hem de psikolojik olarak çok sıkıntılı zamanlar geçiriyordum. Evde oturamaz durumdaydım çok sıkılıyordum. İşyerlerimi kapatmışım ama bir şeylerle uğraşmam, oyalanmam gerektiğini düşünüyordum. Ankara'daki bir iki arkadaşımın bu konuda yardım ve destek istedim ancak maalesef arzu ettiğim sonuca ulaşmam mümkün olamadı. Öyle olunca da evden sabah çıkıp akşama kadar oyalanabileceğim açıp gireceğim bir kapıya ihtiyacım vardı. Dikmen'de arsa karşılığı takas ettiğim bir yeni daire edinmiştim. İçi lüks döşenmişti, aslında kiraya vermeyi düşünüyordum. Ama fikir değiştirdim. Düşündüm ve dedim ki "Ben burayı küçük bir satranç merkezi haline getireyim ufak tefek birilerine ders veririm hem de o istediğim ihtiyacım olan kapının anahtarını edinmiş olurum." O şekilde orayı çok güzel bir şekilde dizayn edip satranç eğitim merkezi haline getirdim. Artık orada ufak ufak oyalanmaya başla-

Karadağ'ın satranç merkezi özellikle de pandemi döneminde satranççıların uğrak yeri olmuştur.

mıştım. Bu bana o dönem çok iyi geliyordu. Tanıyan bilen bazı insanlar özel ders almak istediklerini söylüyorlardı. Ama ben olayı grup dersleri şekline sokmayarak oldukça sınırlı tutuyordum. Maddi hedeflerimden çok manevi hedeflerim ağır basıyordu. Hem eşimi dostumu arkadaşımı ağırlıyordum hem de birkaç çocukla ilgilenip zamanımı güzel geçiriyordum. Çayımı kahvemi içiyor açıp bilgisayarı satranç bakıyor, zaman zaman eğitiyor ve de gelen eş dost ile oynuyordum. Ancak o dönemlerde covid pandemisi patlak verdi. Satranç camiasından arkadaşlar bunun üzerine bana gelip, her yer kapalı olduğu için orayı satranç oynamaları için hizmete açmamı rica ettiler. Biz bir minibüse atlar, geliriz, satrancımızı oynar, akşam döner evlerimize gideriz dediler. Yan komşumda çok yaşlı hasta insanlar vardı. Birkaç kişi bir araya geldiğinde o covid döneminde çok rahatsız oluyorlardı. Bunu satranç arkadaşlarıma ilettim, "Maalesef bu sebeple bunu yapamayız." dedim. Ama gel zaman git zaman bu talepler bitmedi. Bir iki kez daha ısrar olunca bu kez ben de satranççılara faydası dokunabilecek başka bir merkez arayayım dedim. Kızılay'da merkezi, yakın sayılabilecek, ucuz bir yer bulmam gerekiyordu. Aksi takdirde sürdürülebilirliği olmayacaktı, çok iyi biliyordum. Sonuçta ihtiyaçları karşılayabilecek makul bir yer buldum sanırım ve Dikmen'deki satranç merkezini oraya taşıdım. Tüm pandemi boyunca Ankara'da satranç oynamak isteyen ama gidecek yer bulamayan herkesi bu çatı altında bir şekilde topladık. Ticari kaygı, ticari kar amacı gütmedik. Herhangi bir şey için herhangi bir bedel talep etmedik. Yani hiç parası olmayan

da oraya gelip sabahtan akşama kadar oturup satrancını oynayabilir, istediğini içebilir idi... Daha sonra orada düzenli turnuvalar yapmaya başladım. Bu zamanla insanların çok hoşuna gitti ve herkes düzenli olarak turnuvalarda oynamaya başladı. Sonuçta pandemi büyük ölçüde dağıldı yerler açıldı, giden gitti, kalan kaldı. Ama halen daha orayı aynı sistemde ticari amaç gütmekten sürdürmeye gayret gösteriyoruz. Eğer satranççılar bir ucundan tutarlar ve buranın devam etmesini isterlerse ben onlara bu konuda yardımcı olmaya liderlik yapmaya devam edeceğim. Buraya çok değişik kesimlerden, yurtdışından dahi satranç oynamak için gelen yabancılar oldu, memnun kalıp gittiler. Gitmeyip gelmeye devam edenler halen mevcut. Bazı zamanlar zaruri ihtiyaç halinde satranççı arkadaşların akşam kalabileceği satranççı misafirhanesi gibi görev yaptı. (Bir odamız ve çek yatımız yorganımız her şeyimiz var). Ramazan da para ödemedi gelip oturan özel misafirhane oldu. Yani oldu da oldu anlayacağınız. Kimi emeklilerimiz bir ev gibi her türlü kapacak mevcut olduğu için yemeklerini yapıp yiyorlar küçük odada. Oraya en başta bir kumbara koymuştuk kim ne isterse oraya koyabilsin diye. Olan, uygun gördüğünü attı, olmayan atmadı. Bunu hiçbir zaman sorun etmedi gemimiz. Halen de etmiyor/etmez. Kapanırsa zaten yapacak bir şey yok o zaman. Öyle devam ediyoruz bakalım.

Ben orayı ilk açtığım gün şunu söylemişim arkadaşlarıma, dostlarıma. "Tamam biz buraya satranç gemisi ismini koyduk. Aynı isimde bir de WhatsApp grubumuz var. Bu sayede birbirimizin hem mutlu hem de üzgün zamanlarından haberdar olup gerektiğinde birbirimize destek olabilecek bir haberleşme imkanımız var. Aynı zamanda bazen eğleniyor bazen eğitici satranç soruları paylaşıyoruz. Çok ama gerçekten çok amaçlı kullanıyoruz biz bu satranç gemisini ve de onun WhatsApp grubunu. Turnuva duyurularımızı da buradan yapabiliyoruz, çocuklarının canlı satranç öğrenme ya da oynama ihtiyacını gidermek isteyen aileler çocuklarını getirip turnuvaya da iştirak ediyorlar. Tamam biz bu faaliyetleri yapıyoruz. Birisi de buna liderlik yaptı, yapıyor. Tamam onun da ismini koyduk: Kaptan. O da tamam. Kaptanlık görevi de bana verildi bunda da anlaştık. Ama geminin kaptanlık görevini yapsam da beni geminin sahibi olarak görmeyin, sahibi, buranın sahibiyim diyen herkeştir, tüm satranççılardır dedim. Ve bu söylemi bugüne kadar hiç aksatmadan sürdürdüm. "Buranın sahibi olan satranççılar bunu istediği ve de küçücük de olsa burayı desteklediği sürece burası satranççılarındır."

dedim. Kumbarada ihtiyaçtan fazlası toplanır ise yine bundan satranççıların istifade edeceği bir şeyler yaparız dedik. Öyle de oldu.

Sağ olsunlar birkaç emekli ağabeyimiz erken evlerinden çıkıp geldikleri için orayı da sahipleniyorlar. Ben para işlerine harcamalara hiçbir şeye hiç karışmadım, halen de karışmıyorum. Çünkü biz arzu eden kim varsa geminin anahtarını kendilerine verdik. Halen de isteyene veriyoruz. Bir nevi dernek gibi düşünün. Satranç Evi. Satranç Gemisi...

Ancak pandemi süreci tamamen geçerse de oldukça hafifledi. İnsanlar normal hayatlarına dönmeye başladılar. Kahveler, cafeler açıldı. Durum böyle olunca bu gemi daha ne kadar yoluna devam eder? Kaç mürettebatı bünyesinde barındırır, kaç yolcuyla ustasıyla buluşturur, kaç küçüğü bir basamak yukarı taşır, kaç emektarı kendi çocukluğu, kendi gençliği gibi gördüğü geleceğin ustaları ile bir araya getirir? İnsan ektiği bir tohumun, diktiği bir ağacın kök salmasını, boy verip dala çiçeğe durmasını nasıl istiyorsa onca emek verdiği bir yerin daimi olmasını da istiyor istemesine ama onlarca yıldır ayakta olan, alaylı olarak binlerce satranççı, yüzlerce şampiyon yetiştiren İstanbul Satranç Derneği'nin bile kapanacağı söylentilerinin dolaştığı şu günlerde Ankara'nın Satranç Gemisi ayakta kalabilir mi? Kendi dar gününde "pandemi"de bu küçük gemiye sığınan kaç satranççı, kendi dar günü geçince gemisine sahip çıkar bilemeyiz ama onlar istediği sürece ben onlara bu konuda yardımcı olmaya, kaptanlık yapmaya devam edeceğim.

Evet, "Gemi"nin öyküsüne sona doğru sanki biraz hüzün karıştı ama biz yine de umudumuzu kaybetmeyelim diyerek yeni bir soruya geçelim: Onca şey yaşadınız, başarıyı da biliyorsunuz sağlığın her şeyin önünde olduğunu da. Peki, bu yaşam felsefeniz içerisinde satranç dışındaki hobileriniz?

Daha önce bahsi geçmişti sanırım. 4 yaşında akordiyon, piyano müzik dersi almıştım. Doğal olarak o benim arkadaşlarımla birlikte olduğum özel zamanlarda bir hobim olarak devam ediyordum.

Bunun dışında balık tutmak, denize açılmak, açılmaz isem de kenarında oturmak yiyip içmek sohbet etmek hatta mümkünse öyle bir ortamda satranç oynamak favorilerim arasında yer alır.

Bunun dışında meslek dalım olan ekonomi ve finans ile ilgili okurum, araştırırım, dinlerim, çalışırım, imkânım varsa yatırım yaparım. Buna da ciddi bir zaman ayırıyorum.

Ayrıca her gün bir saate yakın yürüyüş yapıyorum. Zaman zaman ilgili olduğum alanlarda kitap okuyabiliyorum, bazen müzik dinliyorum, film seyredebiliyorum, arkadaşlarımla buluşuyorum zaman geçiriyorum. Benden herhangi bir konuda yardım isteği olursa hiç, “Hayır” demiyorum mutlaka zaman ayırıyorum eğer elimde ona yardım edecek imkânım varsa tabii ki. Bir tek satranç anlamında, oynamak dışında çalışmak adına bir şey yapmaya henüz zaman bulamadım. Ona disiplinle bir zaman ayırabilirsem biraz daha şahsiyetli, yakışıklı oyunlar oynamayı ümit ediyorum. Zaman zaman katıldığım turnuvalarda sağ olsunlar emektar maddesi, kupası, ödülünü verip beni avutuyorlar. Umarım mümkün olabilirse bir gün onun da başına bir Türkiye koyarak bir şampiyonluk elde etmek isteyebilirim. Bu biraz kısmet biraz da benim çabalarına bağlı tabii ki.

Söyleşimizin sonuna yaklaşıyoruz, bitirmeden önce eklemek istedikleriniz desem?

Madem yer ayırıp fırsat tanıyor Mavikale ve yöneticileri, o halde teşekkür edeyim ve bir anım var, yeri gelmişti bahsetmeyip sona saklamıştım, burada anlatayım:

Ben 1990 yılında İzmir’de yapılan turnuvada 14/17 gibi yenilgisiz bir şampiyonluk almama ve o dönemlerde birçok iyi oyuncunun, unvanlı oyuncunun, şampiyon oyuncunun katıldığı turnuvalarda birincilik elde etmiş olmama rağmen, hemen akabinde 1990 yılında katıldığımız Novi Sad Olimpiyatları sonrasında satrancı bir sebepten, belki de çocuksu diyebiliriz, tamamen bıraktım. Ama öyle bir bıraktım ki satranç adına tek bir materyal dahi olsa hiçbir şeyi ortalıkta bırakmadım. Etrafta gazetede, medyada satranç adını duyduğum anda kafamı çevirdim, yürüdüm, başka yere gittim. 1990 ile 1996 arasında kimin Türkiye şampiyonu olduğunu kimin dünya şampiyonluk maçı yaptığını, hiçbir şeyi duymak, bilmek istemedim. Bir şekilde incinmiş kırılmıştım. Belki bu da bir bahaneydi, bilemiyorum çünkü dünya devi bir şirkette çok iyi şartlarda, çok iyi bir işim vardı. Çok iyi öğreniyor, çok çalışıyor, çok kazanıyor, çok hareketli güzel bir yaşam sürüyordum. Dolayısıyla satranca vakit ayırmak istemiyordum. Bu durum, ta ki 1996 yılında bir gün tesadüfen Kızılay’da yürürken omzumu dürten sevgili arkadaşımız antrenörümüz Yakup Bayram ile karşılaşana kadar sürdü. Sene 1996, dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demi-

rel ve ilk kez Cumhurbaşkanlığı Satranç Kupası düzenlenecek imiş Yakup Bayram bana bunları anlatmaya başlıyor. Bu turnuvaya o senenin olimpiyatından henüz yeni dönen iyi oyuncular da dâhil birçok arkadaşın, milli oyuncunun, ‘şampiyon’un katılacağını, benim de mutlaka o turnuvada ismin bulunmasının doğru olacağını, vesaire vesaire anlatarak beni ikna etmeye çalışıyordu. Ben de şiddetli bir şekilde karşı çıkıyordum. Ama Yakup, beni o maçta bir şekilde yenerek turnuvaya girmeye ikna etti. Zaten ne kadar kabiliyetli olduğunu iyi biliyorsunuz. Altan girdi, üstten çıktı, benim bile şaşırdığım bir şekilde beni turnuvaya girmeye ikna etti. Ben eve gittiğimde, hatta turnuva başlayıp ilk hamleyi yapana kadar, halen daha bunun gerçek olduğuna inanamıyordum. O denli uzaktım ki satrançtan ve ilgili ne varsa her şeyden. Yine evrenin bir hediyesi olarak kabul ediyorum ki, ben o turnuvayı zannediyordum tam puanla şampiyon olarak bitirdim. Bir nevi sansasyonel bir durum oluştu doğal olarak. Çünkü ortalarda hiç yoktum öyle bir performansı ben de başkaları da benden beklemiyordu ve ödül töreninde dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’den televizyonların karşısında altın kalem, altın saat ve onlarla birlikte tabii ki birçok tam altını bizzat alıyor olarak buldum kendimi. Bu açıdan Yakup Bayram arkadaşına yıllar boyunca hep borçlu olduğumu düşündüm. Çünkü bana çok özel bir şey kazandırdı. Aynı, satrancındaki hiçbir şey olmayan pozisyonda dahi mutlaka bir şey vardır mantalitesi ile bakıp, çoğu zaman da hakikaten bulduğu gibi, o gün inat edip beni öylece ikna edivermişti ayaküstü. Teşekkürler Yakup, bak işte yıllar sonra anı olarak anlatabileceğim çok güzel bir şeyi hediye etmiş oldun bana.

Başka birçok anım var, Kuşadası Açık Turnuvası’nda büyük ustalara karşı kazandığım parlak oyunlar, Novi Sad Olimpiyatı’nda Yunan takımından Grivas’a karşı aldığım çok heyecanla beklenen bir yarım puan, dönemin ustaları ile yaptığım maçlarda ucu ucuna kaçırdığım heyecanlı durumlar, saymakla bitmeyecek olan şeyler olmaz mı, var tabii ki...

Bunların içinde birçoğu var ki ben unutmuşum, tamamıyla unutmuşum, arkadaşlarım bana bunları hatırlatıyorlar, şaşıırıyorum, etkileniyorum, satranç olmasaydı bunlar olmazdı diye düşünüyorum, o halde “Teşekkürler satranç!” diyerek bitireyim.

Bizden de size çok teşekkürler şampiyon, nice sağlıklı günlere, nice satrançlı senelere diyerek söyleşimizi noktalayalım.

Bu sayımızın sorularını, Söyleşe Söyleşe köşemizin konuğu FM Eflatun Cem Karadağ'ın maçlarından kendi seçkisiyle sunuyoruz sizlere. Bakalım sizler de usta oyuncumuz gibi kazançları görebilecek misiniz?

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

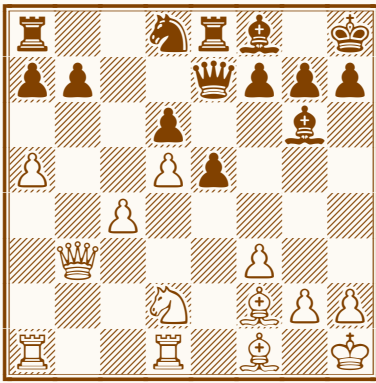

Fatma Yılmaz

Uluslararası Hakem ve Antrenör
fyakademi@gmail.com

Cem Karadağ - Ali İpek

Ankara Etibank Açık, 1989

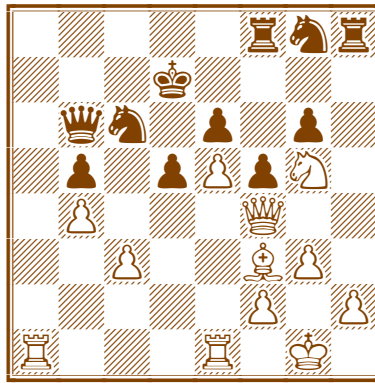
wKh1,Qb3,Nd2,Bf1,f2,Ra1,d1,Pa5,c4,d5,f3,g2,h2/
bKh8,Qe7,Nd8,Bf8,g6,Ra8,e8,Pa7,b7,d6,e5,f7,g7,h7

Beyaz oynar, kazanır.

1.c5 a6 2.♘c4 d×c5 3.♗b6 ♘b4 4.d6 ♗e6
5.♗c4 ♗f5 6.d7 ♗e6 7.♗×e6 ♗×e6 8.♗d8
9.♗d8 ♗e6 10.♗f6 ♗b6 11.♗f6 ♗b6 12.♗f6 ♗b6
13.♗f6 ♗b6 14.♗f6 ♗b6 15.♗f6 ♗b6 16.♗f6 ♗b6
17.♗f6 ♗b6 18.♗f6 ♗b6 19.♗f6 ♗b6 20.♗f6 ♗b6
21.♗f6 ♗b6 22.♗f6 ♗b6 23.♗f6 ♗b6 24.♗f6 ♗b6
25.♗f6 ♗b6 26.♗f6 ♗b6 27.♗f6 ♗b6 28.♗f6 ♗b6
29.♗f6 ♗b6 30.♗f6 ♗b6 31.♗f6 ♗b6 32.♗f6 ♗b6
33.♗f6 ♗b6 34.♗f6 ♗b6 35.♗f6 ♗b6 36.♗f6 ♗b6
37.♗f6 ♗b6 38.♗f6 ♗b6 39.♗f6 ♗b6 40.♗f6 ♗b6
41.♗f6 ♗b6 42.♗f6 ♗b6 43.♗f6 ♗b6 44.♗f6 ♗b6
45.♗f6 ♗b6 46.♗f6 ♗b6 47.♗f6 ♗b6 48.♗f6 ♗b6
49.♗f6 ♗b6 50.♗f6 ♗b6 51.♗f6 ♗b6 52.♗f6 ♗b6
53.♗f6 ♗b6 54.♗f6 ♗b6 55.♗f6 ♗b6 56.♗f6 ♗b6
57.♗f6 ♗b6 58.♗f6 ♗b6 59.♗f6 ♗b6 60.♗f6 ♗b6
61.♗f6 ♗b6 62.♗f6 ♗b6 63.♗f6 ♗b6 64.♗f6 ♗b6
65.♗f6 ♗b6 66.♗f6 ♗b6 67.♗f6 ♗b6 68.♗f6 ♗b6
69.♗f6 ♗b6 70.♗f6 ♗b6 71.♗f6 ♗b6 72.♗f6 ♗b6
73.♗f6 ♗b6 74.♗f6 ♗b6 75.♗f6 ♗b6 76.♗f6 ♗b6
77.♗f6 ♗b6 78.♗f6 ♗b6 79.♗f6 ♗b6 80.♗f6 ♗b6
81.♗f6 ♗b6 82.♗f6 ♗b6 83.♗f6 ♗b6 84.♗f6 ♗b6
85.♗f6 ♗b6 86.♗f6 ♗b6 87.♗f6 ♗b6 88.♗f6 ♗b6
89.♗f6 ♗b6 90.♗f6 ♗b6 91.♗f6 ♗b6 92.♗f6 ♗b6
93.♗f6 ♗b6 94.♗f6 ♗b6 95.♗f6 ♗b6 96.♗f6 ♗b6
97.♗f6 ♗b6 98.♗f6 ♗b6 99.♗f6 ♗b6 100.♗f6 ♗b6

Cem Karadağ - Hayati Topaloğlu

Etibank Açık, Ankara, 1989

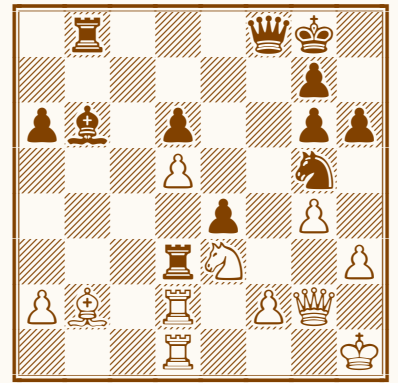
wKg1,Qf4,Ng5,Bf3,Ra1,e1,Pb4,c3,e5,f2,g3,h2/
bKd7,Qb6,Nc6,g8,Rf8,h8,Pb5,d5,e6,f5,g6

Beyaz oynar, kazanır.

1.♗×e6 ♗×e6 2.♗×d5+ ♗e7 3.♗g5+
4.♗d7 4.♗g6 5.♗d6+ ♗e7 6.♗g6 7.♗g6
8.♗g6 9.♗g6 10.♗g6 11.♗g6 12.♗g6 13.♗g6
14.♗g6 15.♗g6 16.♗g6 17.♗g6 18.♗g6 19.♗g6
20.♗g6 21.♗g6 22.♗g6 23.♗g6 24.♗g6 25.♗g6
26.♗g6 27.♗g6 28.♗g6 29.♗g6 30.♗g6 31.♗g6
32.♗g6 33.♗g6 34.♗g6 35.♗g6 36.♗g6 37.♗g6
38.♗g6 39.♗g6 40.♗g6 41.♗g6 42.♗g6 43.♗g6
44.♗g6 45.♗g6 46.♗g6 47.♗g6 48.♗g6 49.♗g6
50.♗g6 51.♗g6 52.♗g6 53.♗g6 54.♗g6 55.♗g6
56.♗g6 57.♗g6 58.♗g6 59.♗g6 60.♗g6 61.♗g6
62.♗g6 63.♗g6 64.♗g6 65.♗g6 66.♗g6 67.♗g6
68.♗g6 69.♗g6 70.♗g6 71.♗g6 72.♗g6 73.♗g6
74.♗g6 75.♗g6 76.♗g6 77.♗g6 78.♗g6 79.♗g6
80.♗g6 81.♗g6 82.♗g6 83.♗g6 84.♗g6 85.♗g6
86.♗g6 87.♗g6 88.♗g6 89.♗g6 90.♗g6 91.♗g6
92.♗g6 93.♗g6 94.♗g6 95.♗g6 96.♗g6 97.♗g6
98.♗g6 99.♗g6 100.♗g6

Can Koçak - Cem Karadağ

Çeşme Açık, 2018

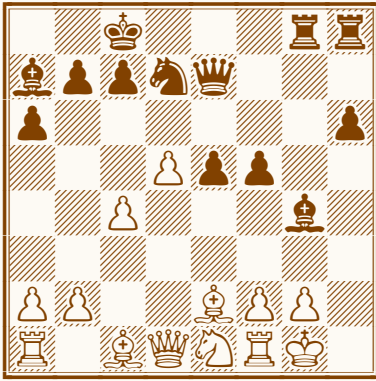
wKh1,Qg2,Ne3,Bb2,Rd1,d2,Pa2,d5,f2,g4,h3/
bKg8,Qf8,Ng5,Bb6,Rb8,d3,Pa6,d6,e4,g6,g7,h6

Siyah oynar, kazanır.

1...♗×e3 2.♗×e3 3.f×e3 4.♗×b2 5.♗×b2
6.♗×b2 7.♗×b2 8.♗×b2 9.♗×b2 10.♗×b2 11.♗×b2
12.♗×b2 13.♗×b2 14.♗×b2 15.♗×b2 16.♗×b2 17.♗×b2
18.♗×b2 19.♗×b2 20.♗×b2 21.♗×b2 22.♗×b2 23.♗×b2
24.♗×b2 25.♗×b2 26.♗×b2 27.♗×b2 28.♗×b2 29.♗×b2
30.♗×b2 31.♗×b2 32.♗×b2 33.♗×b2 34.♗×b2 35.♗×b2
36.♗×b2 37.♗×b2 38.♗×b2 39.♗×b2 40.♗×b2 41.♗×b2
42.♗×b2 43.♗×b2 44.♗×b2 45.♗×b2 46.♗×b2 47.♗×b2
48.♗×b2 49.♗×b2 50.♗×b2 51.♗×b2 52.♗×b2 53.♗×b2
54.♗×b2 55.♗×b2 56.♗×b2 57.♗×b2 58.♗×b2 59.♗×b2
60.♗×b2 61.♗×b2 62.♗×b2 63.♗×b2 64.♗×b2 65.♗×b2
66.♗×b2 67.♗×b2 68.♗×b2 69.♗×b2 70.♗×b2 71.♗×b2
72.♗×b2 73.♗×b2 74.♗×b2 75.♗×b2 76.♗×b2 77.♗×b2
78.♗×b2 79.♗×b2 80.♗×b2 81.♗×b2 82.♗×b2 83.♗×b2
84.♗×b2 85.♗×b2 86.♗×b2 87.♗×b2 88.♗×b2 89.♗×b2
90.♗×b2 91.♗×b2 92.♗×b2 93.♗×b2 94.♗×b2 95.♗×b2
96.♗×b2 97.♗×b2 98.♗×b2 99.♗×b2 100.♗×b2

Suat Soylu - Cem Karadağ

Etibank Açık, Ankara, 1989

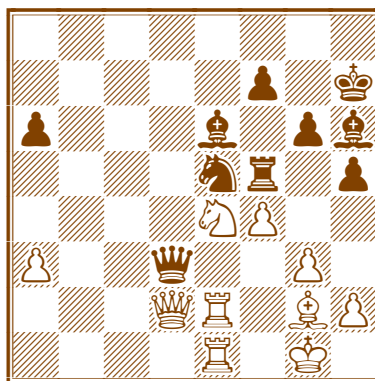
wKg1,Qd1,Ne1,Bc1,e2,Ra1,f1,Pa2,b2,c4,d5,f2,g2/
bKc8,Qe7,Nd7,Ba7,g4,Rg8,h8,Pa6,b7,c7,e5,f5,h6

Siyah oynar, kazanır.

1...♗f6 2.♗f6 3.♗f6 4.♗f6 5.♗f6 6.♗f6 7.♗f6 8.♗f6
9.♗f6 10.♗f6 11.♗f6 12.♗f6 13.♗f6 14.♗f6 15.♗f6
16.♗f6 17.♗f6 18.♗f6 19.♗f6 20.♗f6 21.♗f6 22.♗f6
23.♗f6 24.♗f6 25.♗f6 26.♗f6 27.♗f6 28.♗f6 29.♗f6
30.♗f6 31.♗f6 32.♗f6 33.♗f6 34.♗f6 35.♗f6 36.♗f6
37.♗f6 38.♗f6 39.♗f6 40.♗f6 41.♗f6 42.♗f6 43.♗f6
44.♗f6 45.♗f6 46.♗f6 47.♗f6 48.♗f6 49.♗f6 50.♗f6
51.♗f6 52.♗f6 53.♗f6 54.♗f6 55.♗f6 56.♗f6 57.♗f6
58.♗f6 59.♗f6 60.♗f6 61.♗f6 62.♗f6 63.♗f6 64.♗f6
65.♗f6 66.♗f6 67.♗f6 68.♗f6 69.♗f6 70.♗f6 71.♗f6
72.♗f6 73.♗f6 74.♗f6 75.♗f6 76.♗f6 77.♗f6 78.♗f6
79.♗f6 80.♗f6 81.♗f6 82.♗f6 83.♗f6 84.♗f6 85.♗f6
86.♗f6 87.♗f6 88.♗f6 89.♗f6 90.♗f6 91.♗f6 92.♗f6
93.♗f6 94.♗f6 95.♗f6 96.♗f6 97.♗f6 98.♗f6 99.♗f6
100.♗f6

Cem Karadağ - Adnan Şendür

ELO Turnuvası, İstanbul, 1985

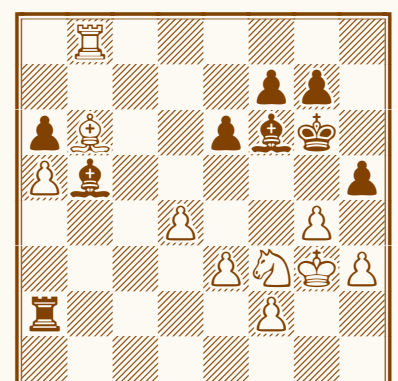
wKg1,Qd2,Ne4,Bg2,Re1,e2,Pa3,f4,g3,h2/
bKh7,Qd3,Ne5,Be6,h6,Rf5,Pa6,f7,g6,h5

Beyaz oynar, kazanır.

1.♗×d3 2.♗×d3 3.♗×d3 4.♗×d3 5.♗×d3 6.♗×d3 7.♗×d3
8.♗×d3 9.♗×d3 10.♗×d3 11.♗×d3 12.♗×d3 13.♗×d3
14.♗×d3 15.♗×d3 16.♗×d3 17.♗×d3 18.♗×d3 19.♗×d3
20.♗×d3 21.♗×d3 22.♗×d3 23.♗×d3 24.♗×d3 25.♗×d3
26.♗×d3 27.♗×d3 28.♗×d3 29.♗×d3 30.♗×d3 31.♗×d3
32.♗×d3 33.♗×d3 34.♗×d3 35.♗×d3 36.♗×d3 37.♗×d3
38.♗×d3 39.♗×d3 40.♗×d3 41.♗×d3 42.♗×d3 43.♗×d3
44.♗×d3 45.♗×d3 46.♗×d3 47.♗×d3 48.♗×d3 49.♗×d3
50.♗×d3 51.♗×d3 52.♗×d3 53.♗×d3 54.♗×d3 55.♗×d3
56.♗×d3 57.♗×d3 58.♗×d3 59.♗×d3 60.♗×d3 61.♗×d3
62.♗×d3 63.♗×d3 64.♗×d3 65.♗×d3 66.♗×d3 67.♗×d3
68.♗×d3 69.♗×d3 70.♗×d3 71.♗×d3 72.♗×d3 73.♗×d3
74.♗×d3 75.♗×d3 76.♗×d3 77.♗×d3 78.♗×d3 79.♗×d3
80.♗×d3 81.♗×d3 82.♗×d3 83.♗×d3 84.♗×d3 85.♗×d3
86.♗×d3 87.♗×d3 88.♗×d3 89.♗×d3 90.♗×d3 91.♗×d3
92.♗×d3 93.♗×d3 94.♗×d3 95.♗×d3 96.♗×d3 97.♗×d3
98.♗×d3 99.♗×d3 100.♗×d3

6- Cem Karadağ - Müge Elma

Mersin Open, 2019

wKg3,Nf3,Bb6,Rb8,Pa5,d4,e3,f2,g4,h3/
bKg6,Bb5,f6,Ra2,Pa6,e6,f7,g7,h5

Beyaz oynar, kazanır.

1.g×h5+ ♗×h5 2.e4 ♗a3 3.♗h8+ ♗g6 4.h4
5.♗e7 5.h5+ ♗f6 6.♗g4 ♗f6 7.h6 ♗f6 8.♗g8 1-0

MUHTEŞEM PİYONLAR

TERFİ ETMEYE KOŞAR ADIM!

Mavikale'nin bu sayısında, son derece olumsuz koşullarda yaşayan bir grup çocuğun satranç ile değişen hayatlarını anlatan bir filmi tanıtaçağım: Muhteşem Piyonlar

FİLMİN KÜNYESİ

Türkçe adı	Muhteşem Piyonlar
Orijinal adı	The Mighty Pawns
İngilizce adı	The Mighty Pawns
Yönetmen	Eric Laneuville
Yapım yılı	1987
Yapımcı ülke	ABD
Orijinal dil	İngilizce
Süresi	57 dakika
Eserin yazarı	Stewart Bird
Oyuncular	Terence Knox, Paul Winfield, Rosalind Cash, Alfonso Ribeiro, Desreta Jackson, Shawn Harrison, Jermaine Rodney, Teddy Wilson, Theo Forsett
IMDB Puanı	6.5

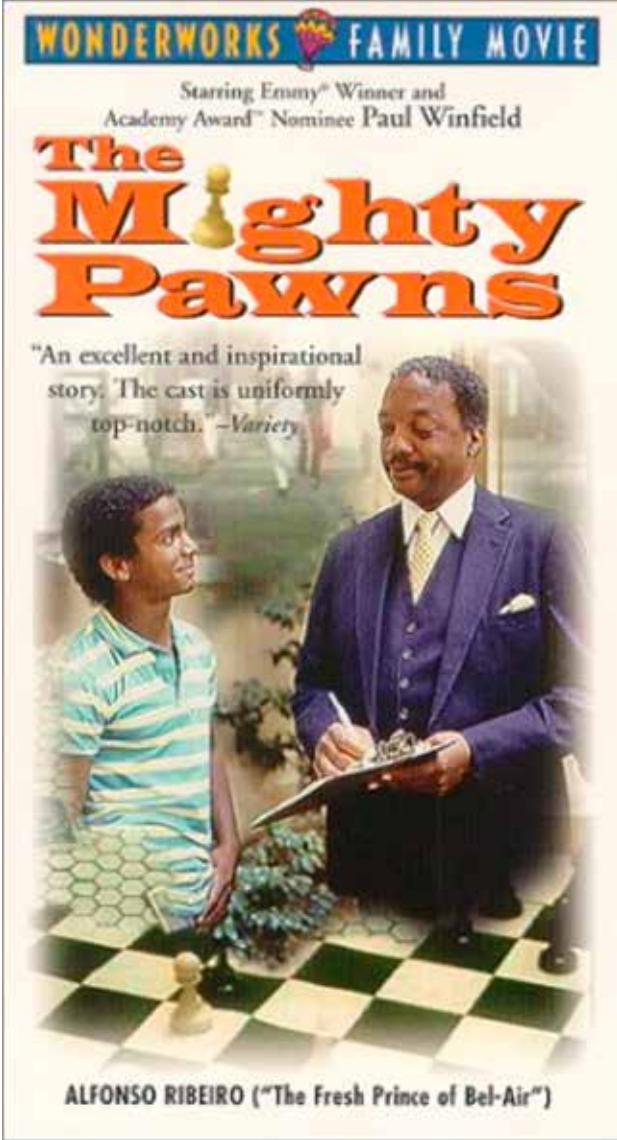
Prof. Dr. Ergin Çiftçi

Sporcu

erginciftci@gmail.com

Perde, Amerika Birleşik Devletleri'nde büyük bir kentin kenar mahallelerinden birinde açılır. Central Junior High School öğrencileri eğitime başlamak üzeredir. Büyük çoğunluğu siyahlardan oluşan çocuklar, onların kendilerine özgü vücut dili, taşınabilir kasetçalarından yayılan müzik ve onunla uyumlu dans... Bu liseli yoksul çocuklar her şeye rağmen sanki mutludur. O kalabalığın içinde yavaş yavaş kahramanlarımızı tanımaya başlarız. İlk bakışta diğerlerinden yaşça daha büyük oldukları izlenimi veren Frank ve Miles, kendilerinden daha küçük çocukları uçkâğıda getirerek paralarını

alırken, okul müdürü tarafından yakalanıverirler. Müdür Ned Wright, onlara daha okulun ilk gününde dahi kendisini hayal kırıklığına uğrattığından yakınıp nasihat verirken okul içinde karşısına çıkan genç bir beyaz erkeği fark eder. Ona kim olduğunu sorunca onun okula yeni başlayan bir öğretmen olduğunu anlar. Gerçekten de bu beyaz öğretmen bölgenin özelliklerine hiç de uymuyor gibi görünmektedir.

Muhteşem Piyonlar filminin afişi.

Müdür Wright, öğretmeni hemen D sınıfında görevlendirir. Bu sınıf özellikle sorunlu öğrencilerin bir araya toplandığı, öğretmen gözetiminde serbest çalışmalarını yaptıkları bir yerdir. D sınıfı, okula gelen çömez öğretmenlerin ilk görev yeri olarak atandığı sevimsiz bir yer gibi görünmektedir. Öğretmen Steve Grenowski, Müdür Wright'ın son derece disiplinli bir adam

olduğunu hemen anlar. Müdür bu okul için çok emek vermiş, kurduğu sistem çok başarılı olmuş, geçmişte okula başlayan 5 kişiden yalnızca birisi mezun olabilirken şimdi bu oran öğrencilerin yarısına kadar yükselmiştir.

Bay Grenowski, sınıfa girer girmez son derece disiplinsiz bir öğrenci grubuyla karşılaşır. Kendisine adıyla hitap edebileceklerini söyleyerek güven vermeye çalışır. İlk tanıştığı öğrenciler olan Tiny ve Lydell, D sınıfını son derece sıkıcı bulduklarını söylerler, hiçbiri burada olmaktan hoşnut değildir. Ama bu halleri bile aldatıcıdır, yeni öğretmenleri hazırladıkları tuzağa düşünce gülmeyi çok sevdiklerini saklamazlar. Gerçekten de Bay Grenowski'nin işi çok zor gibi görünmektedir.

D sınıfının kahramanlarından Frank annesi ile yaşamaktadır. Oğlunu babasız büyütmek zorunda kalan anne onun geleceği konusunda son derece endişelidir. Biricik oğlunun başına bir şey gelmemesi, çevredeki tekinsiz ortamdan etkilenmemesi için onu sürekli kontrol altında tutmaya çalışır.

Bay Grenowski, D sınıfındaki ikinci dersinde sınıftan patlayan öğrencilerin gözü önünde çok farklı bir şey yapar: Kutusundan bir satranç tahtası çıkartır, taşları özenle dizer, tam hamle için her şey hazır hale gelmişken zil çalar ve öğrenciler teneffüse çıkar. Satranç takımı öğrencilerden yalnızca birinin dikkatini çeker, o da çok kısa sürer. Çaresiz, kendi kendine, oynanmış bir maçı analiz etmeye başlar.

Hemen ardından, Bay Grenowski'nin daha büyük planları olduğu anlaşılır. Okulda bir satranç kursu düzenleneceğini bildiren duyuruyu asar. İlk satranç dersine gelen yalnızca Lucy adında meraklı bir kız öğrenci olur. D sınıfı artık daha farklı görünmektedir: Masalara satranç takımları dizilmiş, sanki taşlar kendilerine hamle yaptıracak çocukları sabırsızca beklemektedir. Bay Grenowski, Lucy ile oynarken öğrenciler dışarıda vakit öldürür, hatta yakındaki bir parkta iki kişinin satranç oynadığı bile görülür.

Yeni duyuru satranç kursu için hala 3 kişilik kontenjan olduğunu yazsa da katılan olmaz. Bu arada Frank ve Miles yine üçkâğıda devam edince Bay Grenowski'ye yakalanırlar. Ama durumun korkutucu olmadığını anlaşılır. Bay Grenowski, onları okul müdürüne götürmek yerine üçkâğıda katılmayı teklif eder. Elbette parasına oynaya-

caklardır ama bir şartı vardır. Kendisi kazanırsa satranç kursuna geleceklerdir. Özellikle Miles bu iddiadan memnundur, öğretmenine hiç şans vermez, kâğıtları değiştiren Frank çok mahirdir. Ancak hiç beklenmedik bir şey olur: Kâğıtları dikkatle takip eden Bay Grenowski doğru kartı bularak oyunu kazanır. Satranç kursu iki öğrenci daha kazanmıştır!

Muhteşem Piyonlar, Tiny, Lydell Lucy ve Frank takım formalarıyla.

Ertesi gün Frank ve Miles satranç dersinde süklüm püklüm gelirler. Bay Grenowski böylece okulun satranç takımını oluşturduğunu düşünmektedir. Tek sorun büyük çoğunluğu gönülsüz biçimde orada bulunan bu çocuklara satranç oynamayı öğretmektir elbette. Bay Grenowski, satrancın konsantrasyon gerektiren bir strateji oyunu olduğunu söyleyerek başlar. Frank ise oyunun nasıl kazanıldığını sorar. Bu işte, onların takıma gerçekten katıldığı an olur. Bay Grenowski heyecanla karşı tarafın şahının teslim alınması ile kazanıldığını söyler. Bunu nasıl yapacaklarını göstermek için de onlara taşların tahta üstündeki hareketlerini göstermeye başlar. Küçük çocuk fili kastederek 'papa'nın nasıl gittiğini sorar. Bay Grenowski, onun bir başka dini figür olan kardinal olarak adlandırıldığını söyler. Taşların hareketinin öğrenilmesinden sonra oyuncular kendi aralarında ilk maça başlarlar. Frank ile Miles eşleşmiştir elbette, Frank oyundan etkilenmiş gibi görünürken Miles hala burada ne işi olduğunu

sorgulamakta, bir an önce buradan kurtulmaya çalışmaktadır. Frank, satranç dersinden ayrılan son öğrenci olur. Eve geldiğinde de onu satranç tahtasıyla çalışırken görürüz.

Okulda bir satranç takımı kurulduğundan haberdar olmayan Müdür Wright, durumu öğrenir öğrenmez Bay Grenowski'yi odasına çağırır. Okulun amacının eğitim olduğunu, oyunlara yer olmadığını söyler, okulda başarılı olan sisteminin bir 'oyun' ile bozulmasından endişe etmektedir. Bay Grenowski ona satrancın da faydalı olduğunu anlatmaya çalışır, okulda işe yarayacağını göstermek için biraz zaman ister. Müdür Wright, hala şüphelidir ama bir şans vermeyi kabul eder.

Zaman ilerledikçe, çocuklar satranç oynadıkça oyuna ısınırlar. Bir gün Bay Grenowski bir özel okul ile maç yapmaları için planlama yaptığını söyler. Öğrenciler gerçekten çok heyecanlanır. Karşılaşma günü Bay Grenowski'nin arabasına dolup yola çıkarlar. Evler, sokaklar, arabalar, insanlar... Her şey değişmiştir, kentin daha zengin bölgelerine geldikleri anlaşılmaktadır. Tamamı iyi giyimli, beyaz çocuklardan oluşan ev sahibi takımın oyuncularıyla karşılıklı oturmuşlardır işte. "Benim reytingim 1250, seninki ne kadar?" sorusuyla karşılaşan Frank gerçekten heyecanlıdır. Maçlar başlar ve kahramanlarımız birer birer mat olur. Miles da oynadığı maçı kaybedenlerden biridir; karşısındaki rakibi son derece centilmen şekilde elini uzatıp ona nerede yanlış yaptığını anlatmaya çalışırken son derece öfkelenir ve ona bir yumruk atar!

Frank oyununu giderek ilerletirken Miles için bunu söylemek mümkün değildir; bir gün yine öfkelenerek sınıfı terk eder. Aslında en iyi dostu Frank'i de ayartmaya çalışır. Bu boş oyunu oynamak yerine para kazanabilecekleri bir şeyler yapmalıdırlar.

Zamanla takım başarı göstermeye başlar. Artık yerel gazete haberlerinde 'Muhteşem Piyonlar' olarak adları duyulmaya başlamıştır. Nihayet bölgesel bir turnuvada ilk kupalarını kazanmayı da başarırlar. Okula dönüşleri gerçekten muhteşem olur. Heyecanlı, büyük bir kalabalık onları tezahürat yaparak karşılar. Onların içinde elbette Müdür Wright da vardır ve bu sonuçtan son derece memnun gibi görünmektedir. Bölge turnuvasının kazanılmasını haber yapmak isteyen televizyon kamerası bile oradadır. Müdür Wright

ve satranç öğretmeni el sıkışırken poz verirler.

Bir gün Frank, satranç öğretmenini yenmeyi başarır. Bu Bay Grenowski'yi duygulandıran gerçek bir dönüm noktasıdır. Diğer taraftan, Miles satrançta bir gelecek ümidi göstermeye başlayan Frank'in peşini bırakmaz. Kendisinin de parlak bir fikri var gibidir. Satrançtan para kazanmak! Arkadaşını para için satranç oynanan parka götürür. Fikri işe yaramış gibi görünmektedir. Frank'in sürekli galip geldiği maçlar nedeniyle epey para kazanırlar. Elbette bu arada Frank satranç derslerine gelmemiş, onun parkta para için satranç oynadığı da okul müdürü tarafından öğrenilmiştir. Bu bilgiyi Bay Grenowski'ye ileten müdür bu konuda yardım edebileceğini söyler.

Bay Grenowski (sağda, Terence Knox), yetiştirdiği öğrencisi Frank'in kendisine karşı aldığı ilk galibiyet karşısında duygulanıyor.

Bir gün, Frank beklendiği gibi kazanmaya devam ederken oyunu seyreden yine siyah renkli ihtiyar bir adam ona para karşılığı oyun teklif eder. Teklif geri çevirecek durumda olmayan kafadarlar bahis sonrası başlayan maçı yine kazanmıştır. Gençler kendinden çok emindir. Oyunu kaybeden yaşlı adamdan beklenmedik bir rövanş teklifi gelir: Çok daha fazla para karşılığı. Miles çok heyecanlanmıştır, ancak bahis için ellerinde yeterince para yoktur, yaşlı adam ise ısrarla önce parayı görmek istemektedir. Yaşlı adamı yeneceğinden emin olan Frank, arkadaşı Miles'in cesaretlendirmesiyle eve kadar gider, annesinin biriktirdiği parayı izinsiz olarak alır ve parka geri döner. İkinci oyun başlar, bahsi arttıran yaşlı adamın kendisine boşuna güvenmediği anlaşılır; oyunu kolayca kazanır. Frank çok şaşkıncıdır, nasıl olup da oyunu kaybettiğini anlayamamıştır. Yaşlı adam, ona iyi olduğunu ancak yeterince iyi olmadığını, yeterince sabırlı olmadığını söyler. Bu kayıp Frank için büyük bir yıkım olur. Anne-

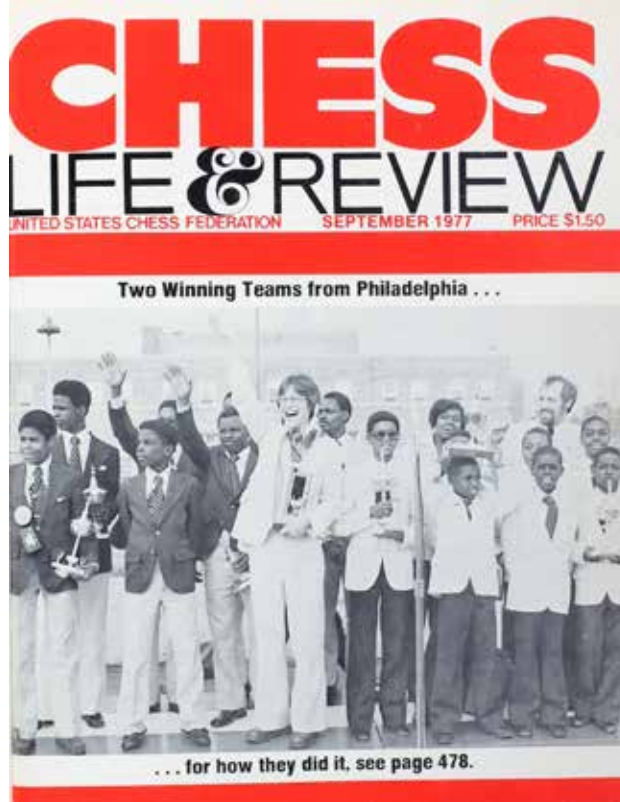
si bir terzidir ve oğlunu da diktiği elbiseler için manken gibi kullanmaktadır. Frank, annesinin o parayı ne kadar zor koşullarda kazanıp biriktirdiğini aslında çok iyi bilmektedir.

Ertesi gün Frank süklüm püklüm şekilde derse gelir. Bu sırada Muhteşem Piyonlar, yakında başlayacak olan ulusal turnuvaya hazırlanmaktadır. Bay Grenowski, kendilerine turnuvada destek olması için güçlü bir satranç ustasının derslere geleceğini söyler. Bu ustanın Müdür Wright'ın yakın arkadaşı olduğu anlaşılır. Usta sınıfa girince en çok şaşıran Frank olur: Oscar adındaki bu yaşlı adam onu parkta yenen ve tüm parasını alan kişidir. Bay Grenowski, Oscar'ın iade ettiği parayı Frank'e verir. Yaptıklarından son derece pişman olan Frank aslında amacının çalmak olmadığını, kazanacağından emin olduğu için ödünç aldığını söyler.

Oscar, bu arada sınıfın geri kalanına ders vermeye başlamıştır bile. Onlara ulusal turnuvayı kazanmak için hazır olup olmadıklarını sorar. Muhteşem Piyonlar gerçekten çok isteklidir. Oscar onlara satranç saatini tanıtır, zamanı nasıl kullanacaklarını anlatır. Birlikte eğlenceli maçlar yaparlarken satranç oynamayı ne kadar çok sevdikleri gözlerinden okunmaktadır.

Frank, eve döndüğünde, annesini endişeli biçimde kendisini beklerken bulur. O bir şey söylemeden önce kendisi parayı aldığını itiraf eder. Hayal kırıklığı içindeki anne, ona bu kabul edilemez davranışı yaptıranın satranç olduğunu düşünür. Bundan sonra ona satranç oynama izni veremeyecektir. Muhteşem Piyonlar ulusal turnuva için yola çıkarken Frank onları uzaktan izlemekle yetinir. Bu arada Miles fırsattan istifade ederek yine onun aklını çelmeye çalışmaktadır. Ancak Frank dersini almıştır, bir yanlış daha yapma tuzağına düşmeyecektir. Annesi, Frank'in bu teklifi hiç tereddüt etmeden elinin tersiyle ittiğini görünce artık ona sonuna kadar güvenebileceğini anlamıştır. Ulusal turnuvaya göndermediği için ondan özür diler, Frank ise özür dileyecek bir durum olmadığını, bunun kendi hatasının sonucu olduğunu söyler.

Bu arada Muhteşem Piyonlar ulusal turnuva için hazırlanan salona varmıştır bile. Bu devasa salon gerçekten heyecan vericidir: Masalar, masalar ve masaların üstünde takımlar... Ancak Frank'in olmaması canlarını sıkmaktadır. Bay Grenowski,

Filme konu olan lise satranç takımının başarısını haber yapan satranç dergisinin kapağı.

onun yokluğunda takım olarak belki başarılı olmayacaklarını ama bunun çok da önemli olmadığını, bireysel olarak da başarı kazanabileceklerini söyler: “Buradasınız çünkü burada olmayı hak ettiniz!”

Muhteşem Piyonlar ilk tura çıkmaya hazırlanırken, Frank’in annesi okul müdürüne ulaşır ve oğlunun ulusal turnuvaya katılmasını ister. Müdür Wright bunun için çok geç olduğunu, turnuvanın çoktan başladığını söylese de anne ısrar eder. Turnuva gerçekten başlamıştır, daha ilk bakışta favori olduğunu ilan eden, beyaz çocuklardan oluşan bir takım maçlarını kazanmaktadır. Muhteşem Piyonlar da ellerinden geldiği kadar mücadele etmekte ancak gidiş onlar için pek parlak görünmemektedir. Tam bu sırada, okul müdürü ile Frank çıkagelir. İlk turda morali bozulan Muhteşem Piyonlar’da bir sevinç dalgası yükselir. Bay Grenowski onu turnuvanın hakemine bildirir. Hakem ilk maçının hükmen mağlup kabul edileceğini, bu nedenle bireysel şampiyonluk için şansı olmadığını ama takım olarak şampiyon olabileceklerini söyler.

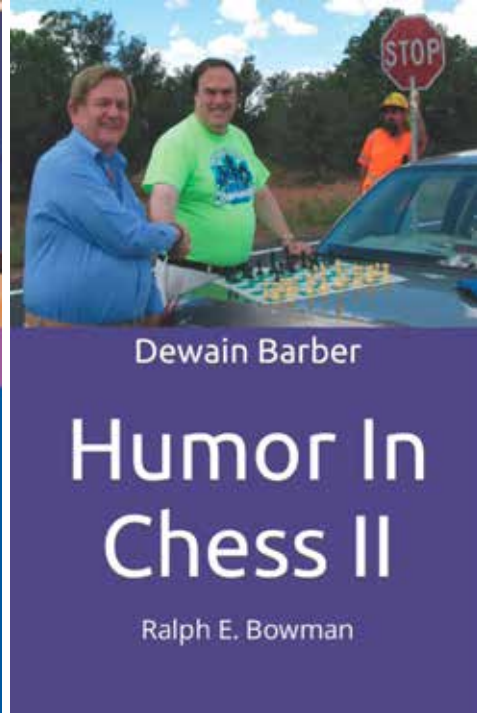
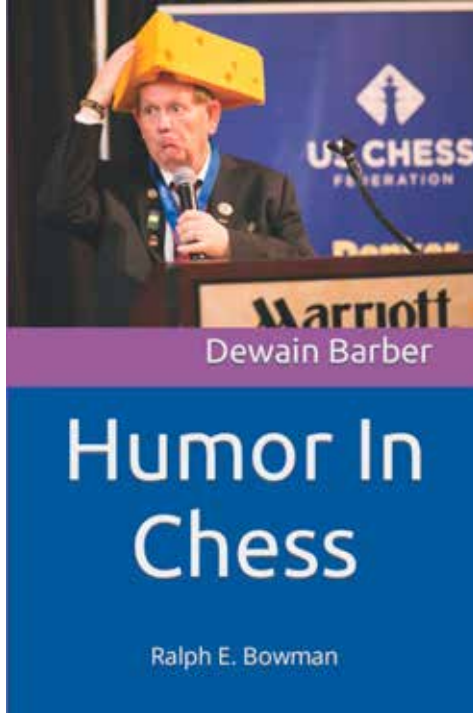
İkinci tur başlar, Frank’in gelişle moral bulan Muhteşem Piyonlar art arda galip gelmeye başlamıştır. Bay Grenowski, Oscar ve Müdür Wright

de elde edilen sonuçtan son derece memnundur. Galibiyet serisiyle takım ikinciliğe kadar yükselmiştir.

Final maçı öncesi Bay Grenowski Frank ile konuşur ve onu cesaretlendirir. Turnuvanın son gününde birinci masada Frank ile turnuvanın favorisi Jason oynayacaktır. Frank kendisinin reytingin 1720 olduğunu söyler ve onunkinin ne olduğunu öğrenmek ister. Rakibinden gelen yanıt gerçekten ürkütücüdür: 2150!

Gerçekten başlangıçta iki oyuncu arasındaki fark bu kadar çokmuş gibi görünmesine rağmen oyun ilerledikçe aradaki farkın kapandığı hissedilir. Oyunu nefesini tutarak izleyen Oscar, sonuca çok yakın olduklarını söyler. Bu sırada hiç beklenmeyen bir şey olur. Jason “Çok güzel oynadınız, beraber yapalım.” diyerek elini uzatır. Fakat Frank bir an düşündükten sonra beraberliği kabul etmez. Oyun sürer, Frank rakibini sıkıştırmıştır: “Şah... şah... şah ve nihayet şah mat!” (Diyagram 1, 2).

Jason yenilgiyi centilmence kabullenir ve rakibini kutlar. Muhteşem Piyonlar bir sevgi yumağı haline gelivermiştir. Bay Grenowski, satranç kursu açıldığında böyle bir başarıyı hayal bile edeme-

Filmin satranç danışmanı Dewain Barber'in satranç konulu kitapları.

miş olan müdür tarafından tebrik edilir, Müdür Wright gelecek yıl da aynı başarıyı beklemektedir. Kuşkusuz en büyük mutluluk yaşayanlardan biri Frank'in annesidir.

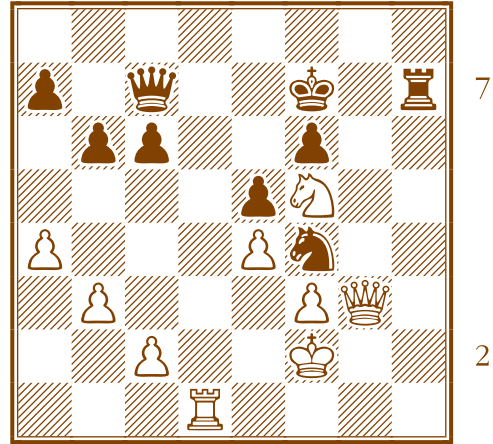
Perdede filmin gerçek olaylara dayandığını gösteren açıklama yazısı görünür: "Bu hikâye, Philadelphia, Pennsylvania Robert Vaux Junior High School satranç takımının gerçek yaşam başarısından esinlenmiştir. 'Kötü Filler' 1977-1983 arasında art arda 7 yıl Ulusal Yüksekokul Şampiyonasını kazanmıştır." Perde iner.

Muhteşem Piyonlar, Amerikalı siyah yönetmen Eric Laneuville tarafından perdeye aktarılan bir televizyon filmi. Yönetmen, gerçek olaylardan esinlenen öyküsünü bir saate yaklaşan bir sürede, efsanevi 'Beyaz Gölge' tadında, bir aile filmi havasında anlatıyor.

Satranç eğiticisi Stephen Schutt'un olumsuz koşullarda yaşan öğrencileriyle elde ettiği başarının zamanında basında da geniş yankı bulduğunu keşfediyorum. Stephen Schutt tarafından yetiştirilen Robert Vaux Junior High School öğrencilerinden oluşan satranç takımının üst üste 7 yıl Ulusal Yüksekokul Şampiyonasını kazanmasından esinlenen yönetmen, bu takımın adı olan 'Kötü Filler' yerine, yine aynı antrenörün bir

FİLMDEN DİYAGRAMLAR

Diyagram 1

wKa2,Qg3,Nf5,Pa4,b3,c2,e4,f3/bKf7,Qc1,Ne2,Rh7,Pa7,b5,-
c6,e5,f6

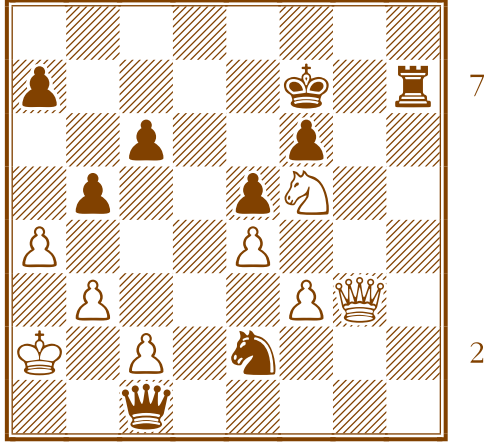
Jason Cohen - Frank Robinson

Siyah hamlededir.

1...b5 2.♔e3? ♚b6+-+ 3.♔d2 ♚d8+ 4.♔c1
♜e2+ 5.♔b1 ♚xd1+ 6.♔b2 ♚c1+ 7.♔a2
(Diyagram 2)

FİLMDEN DİYAGRAMLAR

Diyagram 2

wKa2,Qg3,Nf5,Pa4,b3,c2,e4,f3/bKf7,Qc1,Ne2,Rh7,Pa7,b5,-
c6,e5,f6

Jason Cohen - Frank Robinson

Siyah hamlededir.

1...♞c3# 0-1

sonraki görev yaptığı okul olan Douglass'ta kurduğu takım olan 'Muhteşem Piyonlar'ı filmine ad olarak koymayı tercih ediyor.

Muhteşem Piyonlar, olumsuz koşullarda yaşayan çocukların satranç ile değişen hayatları açısından yine bu sayfalarda tanıtılan Fresh, Güney Bronx Şövalyeleri, Bir Kralın Yaşamı, Kayıp Şampiyon, Katwe'nin Kraliçesi, Sokak Savaşları, Fahim, Eleştirel Düşünce gibi filmleri andırıyor.

Muhteşem Piyonlar, satranca odaklanan bir film olmasına rağmen izleyicisine tatmin edici diyagramlar sunmayı başaramıyor. Yönetmen kamerasını tahtadan çok oyuncularına odaklıyor, izleyici ise onların galibiyet sevincinden oyunların neredeyse tamamının mat ile bittiğini anlıyor. İzleyici tarafından takip edilmesi mümkün olan

tek konum Jason ile Frank arasında oynanan final karşılaşmasında ortaya çıkıyor (Diyagram 1,2). Bu konumda da tahtada oynanan durum ile satranç panosunda gösterilen konum arasında uygunsuzluklar olduğu göze çarpıyor. Öyle ki, Jason kaybedeceğini anlayarak beraberlik teklif ettiğinde panodaki konumda iki hamlede mat görünürken aslında aynı konuma beraberlik teklifinin reddinden çok daha fazla hamle sonra ulaşılabilir. Bu uyumsuzluğun belki de filmin montajı sırasında ortaya çıkmış olabileceğini düşünüyorum.

Filmin yazılarından Dewain Barber, Jeffrey Cheshin, Hal Bodner'ın filmin satranç danışmanları olduğu anlaşılıyor. Bunlardan ilk sıradaki Dewain Barber'in bir satranç eğitimcisi, geçmişte okullara, kulüplere, organizasyonlara ve bireylere satış yapan American Chess Equipment şirketinin sahibi olduğunu öğreniyorum. Büyük bir toptan satranç ürünleri tedarikçisi olarak uzun zaman çalışan Dewain Barber'in halen eğitim kurumlarındaki satranç faaliyetlerine aktif olarak destek vermeyi sürdürdüğü anlaşılıyor.

Film bir kez daha bitiyor. Filmin kahramanı Frank ile aramda giderek daha sıcak bir bağ kurulduğunu hissediyorum. Başına sürekli bela açan arkadaşı Miles ile, onun kalbini kırmadan, nasıl bir ustalıkla yolunu ayırdığını düşünüyorum. Kendisini babasız büyüten o güzel annesini nasıl da büyük bir aşkla seviyor. Onun babasızlığı Frank'i, içinden geldiği o siyah halkın beklediği kutsal bir kurtarıcı gibi görmemi kolaylaştırıyor. Tanrı'nın, onu insanların ilgisini çekmesini sağlayacak yeteneklerle donatarak göndermiş olabileceğini düşünüyorum. O ise sanki görevinin hep farkındaymış gibi zamanının gelmesini sanki sakince bekliyor. Hiç evlenmemiş annesinin onu doğurduğu ana gidiyorum. Annesi bacaklarını yorgun bir istirdiyenin kabuğu gibi açıyor; oğlu, yoksul ve umutsuz bir halkın içinde siyah bir inci gibi parlıyor.

Kaynaklar

- <https://www.imdb.com/title/tt0093537/> (Erişim tarihi: 08.05.2022)

GÖKYAY VAKFI
SATRANÇ
MÜZESİ

110

ülke

700

'den fazla tematik satranç takımı

**GUINNESS
REKORTMENİ
TÜRKİYE'NİN TEK
SATRANÇ
MÜZESİ**

Pazartesi hariç her gün
10:00 - 12:30 / 13:30 - 18:00

Altındağ Belediyesi Arkası, Sakarya Mah.
Basamaklı Sokak No:3 06230 Samanpazarı, Ankara

gokyaysatrancvakfi.org.tr

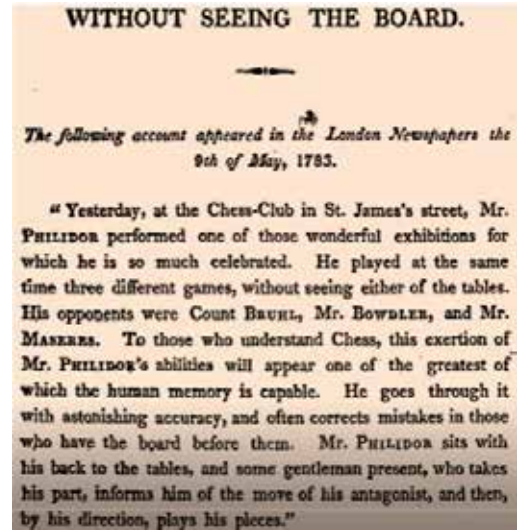
SATRANÇ VE HAFIZA

Hafıza bilginin depo edilmesi ve gerektiği anda kullanılabilir hale getirilmesidir. Bilginin depo edilip, gerektiğinde bilinç seviyesine çıkarılma mekanizması ne kadar iyi çalışıyorsa o denli güçlü hafızadan bahsedilebilir.

Satranç ile hafıza arasındaki ilgi her zaman insanların dikkatini çekmiştir. Satranç oyuncularının oynadıkları oyunları sonradan hatırlayabilmeleri, satranç teorisini ezberleyip buna göre oynamaları, değişik devamyollarını hesaplayıp bu varyant sonucunda oluşabilecek konumları hafızalarında tutabilmeleri bu düşüncenin oluşmasını sağlamıştır. Özellikle Philidor'un 1783 yılında üç kişiye karşı körleme oynaması zamanında insanüstü bir başarı olarak değerlendirilmiştir.

Andre Danican Philidor
1726-1795

Philidor'un oynadığı bu körleme oyunla ilgili olarak gazeteler şimdiye kadar sergilenen en büyük hafıza becerilerinden biri olarak söz etmişti.

Dr. Olgun Kulaç

FIDE Hakemi

olgun_kulac@hotmail.com

Satranç oyuncularının hafıza kapasiteleri bilim çevreleri için bir araştırma konusu olmuştur. Satranç ile hafıza arasında bir bağ olduğu yaygın kabul görmüştür. Üst düzey satranç oyuncularının hemen hepsinin güçlü bir hafızaya sahip olduğuna yönelik hikayeler vardır. Bunlardan bazılarını kısaca bir göz atalım.

Frank Marshall'ın hafızası çok iyi idi. Ocak 1922'de Montreal'de 155 rakiple oynadı. 1 hafta sonra oyunlarından 153'ünü hafızasından tekrar oynaya-

bildi. Onu rahatsız eden iki oyunu unutmasıydı. Hafızasını kaybettiğini düşünüyordu.

1925 yılında Alekhine'e hafıza testi uygulandı. Yapılan testte kelimeleri, şekil ve nesneleri ezberlemek konusunda bir üstünlük görülmedi. Ancak önündeki bir tahtaya yerleştirilmiş satranç konumlarını daha sonra hatırlaması istendiğinde olağanüstü başarı gösterdi.

Capablanca, bir röportajında çocukken fotoğrafik bir hafızası olduğunu yedi sayfalık bir tarihi metni kelimesi kelimesine hatırlayabildiğini söyledi. Capablanca yaşlandıkça, geçmişte oynadığı oyunları pek hatırlayamadığını, ancak son 22 yıldaki önemli oyunlarının her birini hatırladığını söyledi.

Richard Reti'nin güçlü bir hafızası vardı. Ancak diğer alanlarda hafızası o kadar iyi değildi. 1925 yılında Reti, Sao Paulo'da 29 oyuncuya karşı körleme oynadı ve tüm maçları kazandı. Gösteriden sonra eve giderken çantasını unuttu. Birisi ona bunu hatırlatınca Reti "Çok teşekkür ederim. Hafızam çok kötü" dedi.

Bobby Fischer'in de hafızası çok iyiydi. Fischer, bir yarışma öncesi karşılaştığı Rus oyuncu Vasiukov'a on beş yıl önce Moskova'da oynadıkları maçı hamle Fişçe gösterdi.

Garry Kasparov, tüm üst düzey oyuncularla yaptığı oyunları ve 6 ayda oynadığı tüm oyunları hatırlayabildiğini söyledi. 1987 yılında Alman Der Spiegel Dergisi Kasparov'un yeteneklerini test etmek için bir psikolog takımı oluşturdu. Yapılan test sonucunda IQ'sunun 135 ve mükemmel bir hafızası olduğunu gördüler.

Kasparov stüdyoya girerken koridorun her iki tarafına önemli oyunlardan kritik konumlar dizilmişti. Röportaj sırasında bu konumlar ile ilgili pozisyonları hatırlayıp hatırlamadığı soruldu. Kasparov bütün pozisyonları hatırladığını söyledi.

Magnus Carlsen, kendisi ile yapılan bir röportajda 10.000 satranç oyununu ezberlediğini söyledi. 2 yaşındayken tüm otomobil markalarını, 5 yaşındayken tüm dünya ülkelerini, bayraklarını ve başkentlerini ezbere bildiğini söyledi.

Satranç dışında diğer şeylerle ilgili hafızasının nasıl olduğu soruldu. Carlsen "Hayır her türlü şeyi unutuyorum. Demek istediğim, isimleri ha-

tırlamakta oldukça iyiyim ama yüzleri asla hatırlayamıyorum. Kredi kartlarımı, cep telefonumu, anahtarlarımı vb. düzenli kaybediyorum."

Satranç ve hafıza denince akla şu iki soru gelir.

1. Hafızanın satranca katkısı var mıdır?

2. Satrancın hafızaya katkısı var mıdır?

Diğer bir ifade ile satranç başarısında hafıza önemli midir? Diğeri ise satranç hafızayı geliştirir mi?

1. Hafızanın satranca katkısı var mıdır?

Satranç başarısında yeteneğin önemi açıktır. 2008 yılında FIDE'nin yaptığı bir anket çalışmasında deneklerin önemli bir bölümü bu konuyu vurgulamıştır. Satrançta yetenek alanlarından birinin belki de en önemlisinin hafıza olduğunu söyleyebiliriz. Hafızanın satrançtaki katkısını üç alanda görebiliriz.

1. Hafızamızdaki satranç teorisinin oyunumuza katkısı

2. Hafızamızdaki satranç kalıplarının oyunumuza katkısı

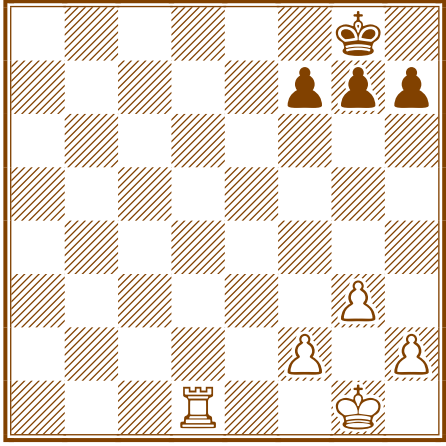
3. Analiz sonucunda zihinde oluşan konumların hafızamızda tutulmasının oyunumuza katkısı

Eğer kısa ve uzun süreli hafızamız yeterli olmasaydı, hafızamızın satranca olan katkılarından yararlanamayacaktık. Hafızamızda ne kadar çok bilgi varsa ve bunları ne ölçüde bilinç seviyesine çıkartıp, satrancın hizmetine verebiliyorsak o ölçüde başarılı oluruz.

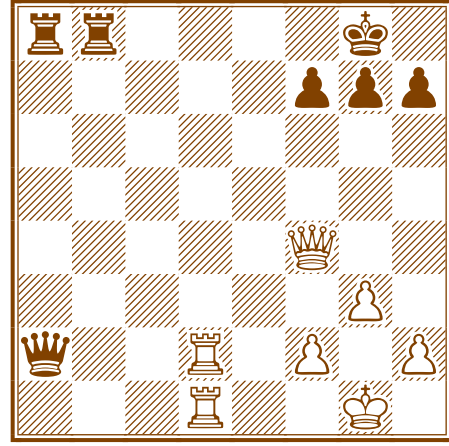
1. Hafızamızdaki satranç teorisinin oyunumuza katkısı

Yüzyıllardan beri satranç oyunlarının kayıt altına alınabilme özelliği satranç teorisini oluşturmuştur. Oynanan oyunların daha sonra yapılan analizleri sonucu yanlışlardan arınıp, en doğruya ulaşma arzusu satranca bilimsel nitelik kazandırmıştır.

Her doğruyu tahtada bulmak zordur. Doğru hamlelerin önemli bir bölümü satranç teorisinde vardır. Önemli olan doğruyu oradan bulup çıkarmaktır. Bunun için iyi bir hafızaya gerek vardır. Hafızamızda ne kadar çok bilgi varsa ve biz hafızamızı ne kadar iyi kullanabiliyorsak bu başarı-

Son yatay zayıflığı ile ilgili koridor matı motifi.

mızın için önemli bir etkindir.

Oyuncuların satranç teorisini bilmesi önemlidir. Özellikle açılış ve oyunsonu teorisi her düzeydeki oyuncu için gereklidir. Satranç teorisi oyuncuya sağlam bir stratejik kurgu oluşturmasını sağlar. Açılış tuzaklarından korur.

Oyuncunun doğru hamleleri tahtada düşünerek bulması yerine, bilinenlerden hareket ederek doğru hamleleri en kısa zamanda yapmasını sağlar. Bu oyuncuya zaman kazandırır. Kazanç planlarını gösterir. Oyun sonu tekniğini öğretir.

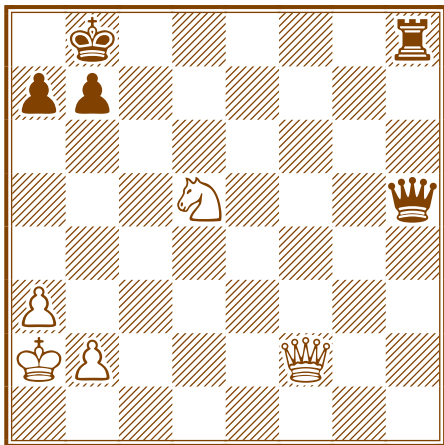
2. Hafızamızdaki satranç kalıplarının oyunumuza katkısı:

Satranç teorisi dışında satranç oyuncularının bilmesi gereken diğer bir unsur da satranç motifleridir. Satranca özgü pek çok motif vardır.

Bu basit taş kazanma motiflerinden, karmaşık mat motiflerine kadar çeşitlilik gösterir. Bu motiflerin bilinmesi oyuncuya avantaj sağlar. Usta oyuncuların hafızalarında sayısız motif bulunur.

2001 yılında Nature dergisinde çıkan makalede bir satranç büyük ustasının zihninde 100.000 civarında motif (kalıp) olduğunu bunun için 10 yıl çalışması gerektiğini yazıyordu.

Tahtadaki konum her zaman oyuncunun hafızasındaki konumla birebir aynı olmayabilir. Tahtadaki konum ile zihindeki motif arasında bire bir benzerlik olması nadirdir. Motiflerin bilinmesi hafızanın işidir. Tahtadaki konum ile motifler arasında bağ kurulması ise yetenek işidir. Yetenekli oyuncular bu bağı kurabilir ve buradan sonuçla gidebilirler.

Boğmaca matı motifi

Belirli bir seviyedeki oyuncu bu kombinezonu 2-4 saniye içinde çözer. Oyuncu bu süreyi sadece konumu algılama için kullanır. Kombinezon çözümünde esas olan hesaplama ise bu konum için gerek yoktur. Çünkü oyuncu bu çözüm için hesaplama yerine hafızasını kullanmaktadır. Eğer oyuncunun hafızasında bu tür bir kalıp olmasaydı bu konumu çözmekte zorlanacaktı. Çünkü 5 hamlelik kombinezon motifi her düzeydeki oyuncu için zor bir kombinezon konumudur.

Oyuncuların hafızalarındaki motifler ile tahtadaki konum arasında bağ kurabilmeleri başarı için önemlidir. Taktik konumlarının temelinde basit motifler vardır. En karmaşık taktik konum olan kombinezon konumları değişik motiflerin birbirine eklenmesi ile oluşan daha karmaşık yapılarıdır.

Usta oyuncular bu karmaşık yapı ardındaki basit yapıları görebilirler. Kombinezonları görme yeteneği bu ilişkiyi görmeye bağlıdır.

İlk diyagramda son yatay zayıflığı ile ilgili mat motifleri verilmiştir. Sağdaki diyagram bir öncekine göre daha karmaşık gibi gözükse de temel motif aynıdır. Satrançta diğer bir ustalık alanı da tahtadaki konumu hafızadaki kalıba uydurmaktır. Bunun için birkaç hamle yapmak gerekebilir.

Bu tür konumlarda oyuncu için önemli olan hesaplama daha çok zihnindeki satranç motiflerine uygunluğudur. Oyuncu analiz yapmaktan çok hafızasına güvenir. Zihninde olan motifi tahtada yakaladığı an atağı başlatır. Buna en iyi örneklerden biri de boğmaca matı motiftir. Satranç motifleri ile sezgi arasında direkt bağ vardır. Sezgilerin oluşumunda hafızadaki satranç motifleri önemlidir.

Bağ kurma oyun sonu için de çok önemlidir. Oyun sonu teorisinden bildiğimiz pek çok konum ile tahtadaki konum arasında kuracağımız

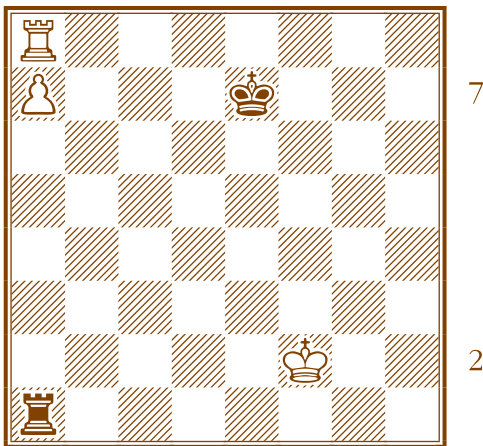
bağ bize kazanç veya zor konumlarda beraberlik şansı verir.

Bir satranç oyuncusunun hafızasında ne kadar çok motif bulunursa bu kazanç için o derece önemlidir. Bir oyuncu ustalık yolunda ilerledikçe hafızasındaki motif sayısı yüzbinleri bulabilir. Bu motifler oyuncuya fazla düşünmeden kazanç yolunu gösterir. Aşağıdaki konumda bir oyuncunun bilinen bir motiften yararlanarak nasıl kazanacağını görüyoruz. Eğer oyuncunun hafızasında bu motif olmasaydı, oyun içinde bu kazancı bulmak oldukça zor olacaktı.

Taktik konumları kazanca çevirebilmemiz için hafızamızda geniş bir bilgi birikimi ve bu bilgi ile tahtadaki konum arasında bağ kurma özelliğinin olması gerekir. Kombinezon alıştırımları yapmak bunun için çok yararlıdır.

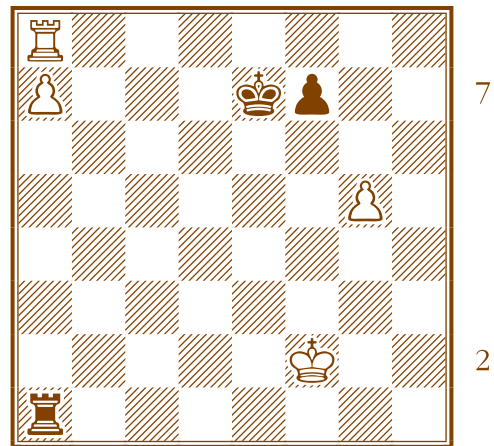
3. Analiz sonucunda zihinde oluşan konumların hafızamızda tutulmasının oyunumuza katkısı:

Hamle belirlemede teorik bilginin önemi büyüktür. Özellikle oyunun bazı bölümlerinde hamlelerimizi belirleyen en önemli etken teorik olarak bildiklerimizdir. Ancak teorik bilgi, her hamlenin kaynağı değildir. Doğruya çoğu kez düşünce ile ulaşılabilir. Teorik bilginin dışında hamle bulmamıza yarayan diğer kaynak ise varyant anali-

Bilinen kazanç motifi

Beyaz için kolay bir kazanç var. **1.Kh8** Beyaz piyon terfi etmek istiyor. Siyah a7 piyonunu Kh7 hamlesinden dolayı alamaz.

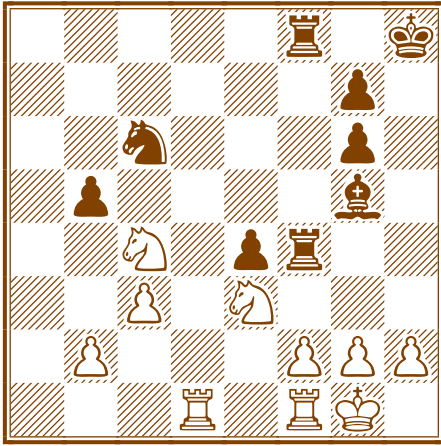

Beyaz için daha karmaşık konum. Oysa Beyaz bu bilinmedik konumu bilinir hale getirebilir. Bu iki konum arasında temel fark 7. yatayın kapalı olması. Bu nedenle bu yatay açılmalı. **1.g6 fxg6** [1...Şf6 2.gxf7 Şxf7 3.Kh8) **2.Kh8 Kxa7 3.Kh7+ Şf6 4.Kxa7**

zidir. Varyant hesaplaması ise bilginin ötesinde bir yetenek işidir.

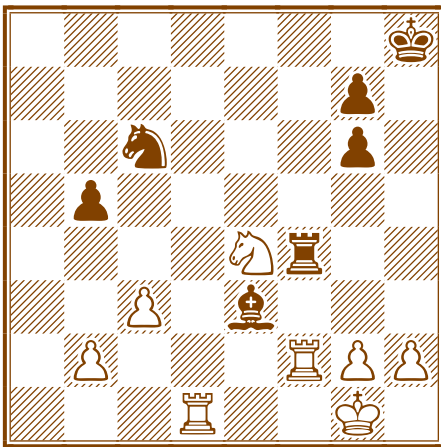
P. Wolff – J. Tisdall, 1990

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 e5 5.♗b5 d6 6.a4 ♕e6 7.♗1c3 a6 8.♗a3 ♖c8 9.♕c4 ♗f6 10.0-0 ♕e7 11.♕g5 0-0 12.♕xf6 ♕xf6 13.♗d5 ♕g5 14.c3 ♖h8 15.♖d3 f5 16.♗e3 fxe4 17.♖xe4 ♖f4 18.♖d3 ♖g8 19.♕xe6 ♖xe6 20.♖d5 ♖g6 21.♖ad1 ♖cf8 22.♗ac4 e4 23.♖xd6 b5 24.♖xg6 h×g6 25.a×b5 a×b5

Konumun iki devam yolunun analiz sonucu aşağıdaki konumlar oluşuyor:

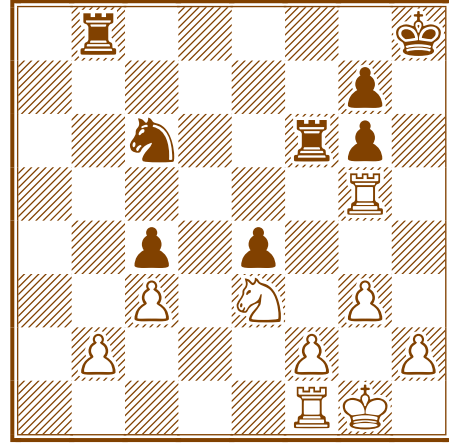
A devam yolu: 26.♗d6 ♖xf2! 27.♖xf2 ♕xe3 28.♗xe4 ♖f4

A devam yolu ile ulaşılan konum.

B devam yolu:

26.♖d5! b×c4 27.♖xg5 ♖b8 28.g3 ♖f6 29.♗xc4 1-0

B devam yolu ile gelinen konum.

Örnek oyunumuzda oyunun 26. hamlesinde Beyaz iki devam yolunu analiz ediyor.

Tahtadaki konumun yapılan analizi sonucunda 1. devam yolu bizi A konumuna, 2. devam yolu ise B konumuna getirir. Eğer bu iki konum diyagram halinde önümüze konulup bir değerlendirme yapmamız istenseydi, analiz yapmak çok kolay olurdu. Bu iki konum arasında değerlendirme yapıp hangisinin daha iyi olduğuna karar vermek işin kolay yanıdır. Asıl zor olan taraf ise tahtada olmayan sadece zihinde beliren bu iki konum, bazen daha fazla konum arasında bir değerlendirme yapmaktır. Bunun için kısa süreli belleğin güçlü olması gereklidir.

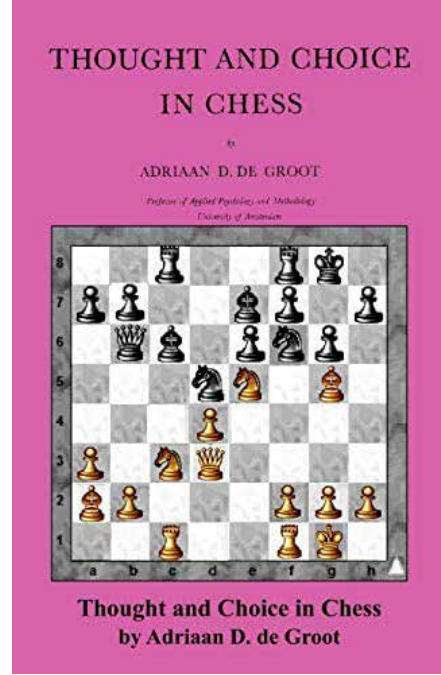
Usta oyuncular güçlü hafızaları ile analiz sonucunda zihinlerindeki oluşturdıkları net görüntüler arasında değerlendirme yaparlar. Bunun için bu konumların zihninizde net olarak algılanması gerekir. Kotov bunu “**Resim kafamızda ne kadar net olursa beynimizin işleyişi o kadar kolay ve doğru, düşüncelerimizin içeriği de zengin olur.**” sözleriyle açıklıyor.

Konumların zihninizde net olarak algılanması önemlidir. Ancak bu her zaman kolay değildir. Bunun için güçlü bir hafızaya gerek vardır. Güçlü bir hafıza için çalışmak gereklidir. Ama çok çalışmak değil, doğru çalışmak önemlidir. Bu konuda çalışma yöntemi önemlidir. Eğer üst düzey başarı bekleniyorsa satranç eğitimi bu yönde verilmelidir.

Usta oyuncular zihinlerindeki konumlar arasında değerlendirme yapıp, hangisinin daha iyi olduğuna karar verdikten sonra ona göre oynar-

Adriaan De Groot

Satrançta Düşünce ve Seçim

lar. Acemiler ise birkaç devam yolunu inceleyip, zihinlerinde oluşan belli belirsiz sonuçlara göre karar verirler. Dolayısıyla eğitimlerde analiz sonucunda oluşan konumların zihinde tutulmasına önem verilmelidir. Analizler sonucunda oluşan konumların zihinde net bir şekilde belirebilmesi için olabildiğince erken dönemlerde buna yönelik eğitimin verilmesi gerekir.

Analiz sonucunda oluşacak konumları hafızada tutmak zordur. Hafızayı geliştirmenin en etkili yolu onu zorlamaktır. Analizlerde asıl amaç analiz sonucunda oluşacak konumların zihinde net olarak belirmesidir. Bu nedenle satranç öğretmenleri, analiz çalışmalarında öğrencilerin her hamle sonunda taşları yerinden oynatmasına izin vermemelidir. Analizler tahtada değil zihinde yapılmalıdır. Oyuncuların hamleler ile oluşacak konumları tahtada dizmeleri istenmelidir. Bu çalışmaların daha yararlı olabilmesi için olabildiğince erken dönemde notasyon bilgisi öğrencilere verilmelidir.

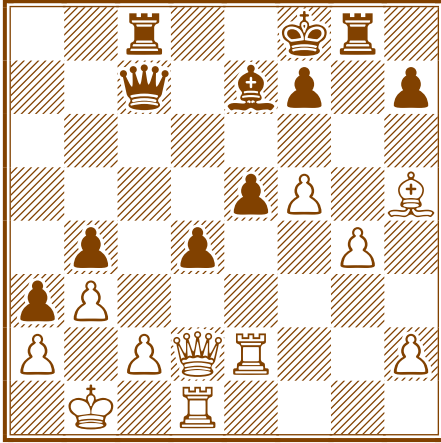
Oyunların analizi yapılırken önce bir zaman içinde iki daha sonra üç hamleden sonra taşlar tahtada ki yeni konumuna yerleştirilmelidir. Oyuncuların hamleleri değil değişen konumu

zihinlerinde tutmaları istenmelidir.

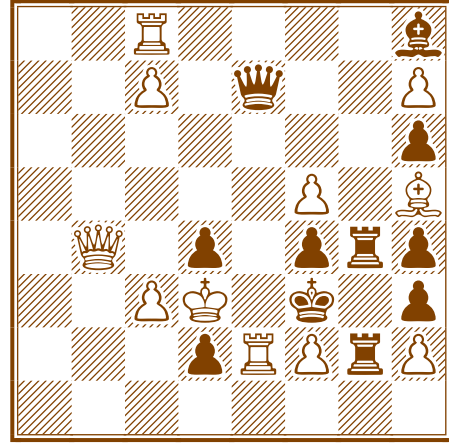
Bu çalışmalar başlangıçta zor olabilir. Önemli yanlışlar yapılabilir. Ancak bir süre sonra iki ve daha fazla hamle sonucu oluşacak konumlar zihinde daha net olarak belirebilir. Bu çalışmada amaç analiz sonucu oluşacak konumların zihinde net bir şekilde algılanmasıdır. Zihinde beliren bu belirgin konumlar arasında daha iyi bir değerlendirme yapmak mümkün olur.

II. Satrancın hafızaya katkısı var mıdır?

Bir satranç oyuncusunun oynadığı oyunu üzerinden bir süre geçmiş olsa bile, hiçbir yere bakmadan tahta üzerinde yeniden oynayabildikleri, pek çok oyuncunun birçok oyunu hatırlayabildikleri bilinen bir gerçektir. Yeni başlayan oyunculara görülmeyen bu özellik oyunculuğun ilerlemesine paralel olarak gelişir. O halde satranç hafızayı geliştiriyor mu? sorusu akla gelebilir. Bu soru pek çok kişinin dikkatini çekmiş ve konuda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bunlardan biri Adriaan De Groot'un 1944 yaptığı bir araştırmadır. Bu araştırma oyundan gelen bir konumun satranç oyuncuları tarafından ne ölçüde hatırlanabileceklerini ortaya koyan bir çalışmadır.

wKb1,Qd2,Bh5,Rd1,e2,Pa2,b3,c2,f5,g4,h2/bKf8,Qc7,Be7,Rc8,-
g8,Pa3,b4,d4,e5,f7,h7

wKd3,Qb4,Bh5,Rc8,e2,Pc3,c7,f2,f5,h2,h7/bKf3,Qe7,Bh8,Rg2,-
g4,Pd2,d4,f4,h3,h4,h6

Testin Yapılışı

Belli bir oyundan gelen ve 22 taşın bulunduğu bir konuma denekler 5 saniye boyunca bakıyorlar. 5 saniye sonunda oyunculardan kendilerine gösterilen konumu tahta üzerinde yeniden dizmeleri isteniyor. Doğru dizilen taşlara bakılarak bir puanlama yapılıyor.

Bu çalışmada oyunculardan bir süre kendilerine gösterilen bir konumu tahta üzerinde yeniden dizmeleri istenmiş. Büyük ustalar % 93, ustalar %72 ve ortalama oyuncular %51 oranında bir başarı göstermişlerdir. Bu araştırma satranç oyuncularının oyundan gelen bir konumu ne kadar usta ise o kadar iyi hatırladıklarını ortaya koymuştur.

Ancak bu araştırmanın bazı eksik yönleri olduğu düşüncesiyle yeni bir araştırma yapılması öngörüldü. Bu amaçla Bill Chase ve Herb Simon adlı araştırmacılar 1973 yılında yeni bir araştırma yaptılar. Önceki çalışmadan farklı olarak bu çalışmada satranç taşlarını oyun kuralları ve kalıpları dışında rastgele yerleştirdiler. Satranç kalıplarına uygun olmayan ve birbirleri arasında anlamlı bir bütünlük taşımayan yeni konum üzerinde yapılan hatırlama testinde oyun gücü ile başarı arasında bir paralellik göremediler.

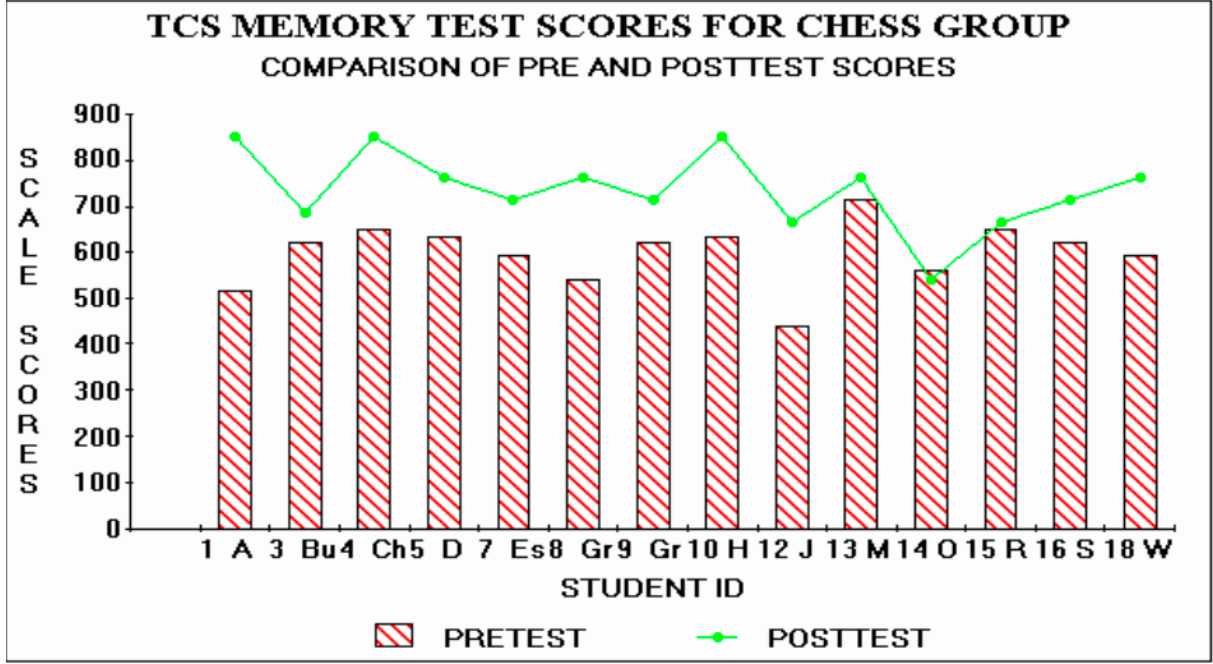
Yukarıdaki konum bir önceki konumdan farklı ve karmaşık gibi gözükse de her iki konumda da aynı taşlar mevcuttur. Ancak bu konumda taşlar rastgele dizilmiş olup, taşlar arasında satrancın ruhuna uygun bir bütünlük yoktur. Birinci konumda taşların yerini hatırlama, ustalık ile paralellik göstermesine karşın ikinci konumda böyle bir ilgi görülmemiştir. Satranç bilen ve bilmeyenlerin bir konumu hafızalarında tutmaları farklıdır. Bu onların hafızalarının gücünden daha çok satranç oyununa “**satranç diline**” aşina olmaları ile ilgilidir. Bu tıpkı bir dili konuşmak, onun kurallarını bilmek gibi düşünülebilir.

*Hepimiz satranç
antrenörlük kursu
için ülkemizin de-
ğişik yerlerinden dün
Ankara'ya geldik. Beş
gün sürecek bu kurs
sonucunda tekrar
kendi illerimize geri
döneceğiz*

*satranç tekrar kurs
antrenörlük döneceğiz
kursu değişik sürecek
yerlerinden Ankara'ya
beş geldik gün bu hepi-
miz sonucunda ülkemizi
kendi illerimize dün
için geri*

Normal düzeyde eğitim alan bir kişi ilk metni bir kez okuyunca ne dendiğini anlar. Biraz zorlarsa metnin tamamını ezberleyebilir. Türkçe bilen birinin birinci metni ezberlemesi bir yabancıya göre çok daha kolaydır. Bunun nedeni daha güçlü bir hafızaya sahip olması değil, dile aşina olması ve kurallarını bilmesidir. İkinci cümleyi ezberlemek Türkçe bilen bir kişi için de oldukça

Hafızayı geliştirmenin en etkin yolu onu zorlamaktır.

zordur. Oysa her iki metinde de kullanılan kelimeler aynıdır. Sadece yerleri değişmiştir. Birinci metni kolay kılan kelimeler arasında anlamlı bir bütünlük olmasıdır. Ancak Türkçe bilmeyen biri için her iki metni de ezberlemek aynı derecede zordur. Dolayısıyla bu iki metni ezberlemede asıl zorluk hafızanın güçlü olmasından çok kelimeler arasında bir anlam birliğinin olup olmamasıdır.

Tüm bu anlatıların özeti olarak, oyundan gelen bir konumu satranç bilenler satranç bilmeyenlere oranla daha iyi hafızalarında tutabiliyorlar. Oyunculuk gücü arttıkça hafızada tutma başarısı artıyor. Buna karşılık rastgele dizilen bir konumda ise hatırlama konusunda oyuncuların seviyesi arasında bir fark gözlenmiyor.

1987-1988 yılında Amerika'da M.J. Ryan Okulunda 14 (9 erkek 5 kız) öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmada satranç oynayan çocukların algılama ve hafızalarında belirgin bir artış olduğu gösterilmiştir.

Sonuç olarak hafızayı artıran temel unsur belleği zorlamaktır. Satranç hafızayı sürekli zinde tutarak, unutma problemini önemli ölçüde azaltır. Gelişmiş bir hafızanın sadece satranç oyunu ile sınırlı kalmayıp, diğer alanlarda da etkisini göstereceğini söylemek mümkündür. Zihinlerini istemli olarak meşgul eden insanlarda ileri yaşlarda Alzheimer gibi hastalıkların görülme sıklığı azdır. Bu bile başlı başına önemli bir kazanımdır.

“Zihinlerini istemli olarak meşgul eden insanlarda Alzheimer gibi hastalıkların görülme sıklığı azdır.”

SATRANÇ VE MÜZİK

Doç. Dr. Suat Begeç
THK Üniversitesi

Yasemin Sayın
THK Üniversitesi

Tarihteki birçok dönem, saymakla bitmeyen dehalara şahitlik etmiştir. Farklı yüzyıllarda yaşamış bu dehalar farklı alanlarda çalışmalar yapmış ve insanlık tarihini şekillendirmişlerdir. Bazen birbiriyle zıt düşen bu dehaların bilinen en önemli ortak özelliklerinden biri vardır ki: “Büyük zihinler benzer düşünürler.” Bu deyiş bize gösteriyor ki eşsiz zihinsel güçler benzer koşullarda aynı noktaya varırlar. Mavikale okuyucuları olarak bizler de bu deyişin geçerliliğini gösterebilecek eşsiz bir yola sahibiz: O da hepimizin bildiği gibi satrançtır. Bu yazıdaki amacımız ise siz değerli satrançseverlerin, dinlemekten zevk aldığımız müzisyenlerin satrançtan neler kazandığına

dair, az da olsa bilgi sahibi olmasını sağlayabilmektir. Sizden gelen beğenilere göre satrancın sanat dalları ve sanatçılar üzerindeki etkilerini incelemeye devam edeceğiz.

Satranç öyle bir oyundur ki 64 kuttuktan meydana gelen tahta üzerinde çalışılmış hamleler ve yaratıcılık gücüyle oyuncular her oyunda benzersiz bir hikâye yazarlar. Bu hikâyelerin bazıları da oldukça tanıdık bulduğumuz isimler tarafından yazılmıştır. Satranç Beethoven için yakın arkadaşı Malezel ile arkadaşlıklarının önemli bir parçası olurken (Ewart, 1980), Frank Sinatra için Rusya’nın döneminin Dünya Satranç Şampiyonu Karpov’a karşı eğlenceli bir yarış olmuştur (Antiquarian Booksellers’ Association

1.1: Frank Sinatra, bilinmeyen bir rakibe karşı satranç oynarken (Antiquarian Booksellers' Association of America, 1967).

of America, 1967), Leonard Bernstein için ise hasta yatağından kaçtığı bir sığınaktı (Burton, 2017). Satranç, tıpkı bizler gibi oynamaktan zevk alan sanatçıların gerek meslek hayatlarında gerekse kişisel yaşamlarında eşlik etmiş, hayatlarında farklı izler bırakmıştır.

Satrançsever müzisyenlerin satranç ile olan ilişkileri inişli çıkışlı olmuştur. Mesela Vittorio Rieti *“Chess Serenade”* adlı eserinde satrançtan ilham almış ve notalarına satranç hamlelerini bir nakış gibi işlemiştir (Cage, 2006). Buna karşın Evan

Rabin’in makalesinde *“Kurt Cobain”*’in hırslı bir satranç oyuncusu olduğunu ve kendi satranç se-tini kendisinin oyarak yapacak kadar satranca hayatında yer verdiğini, bir başka seferinde de satranç oynamaktan bir süre asıl mesleği olan beste yapmayı gerçekleştiremediğini” dile getirmiştir. (Rabin, n.d.). Bono ise bir istisnadır. U2’nin efsane solistinin satranca olan ilgisi daha 12 yaşında iken başlamıştır. Çocukluk düşü bir *“Büyük Usta”* olmak olan Bono, aynı zamanda bir öğrenciyken Dublin’de katıldığı uluslararası bir turnuvada şampiyon olamasa da en genç

1.3: Ray Charles’ın satranç tahtası (Fuchs, 2013).

oyuncu olarak yarışmıştır. Yarışmadan bir derece elde edememiş fakat satrançtan hayatı boyunca vazgeçememiştir (Bono, 1987; Kootnikoff, 2012).

Hâlbuki Ray Charles için satranç güzel bir çocukluk hayalinden öte uyuşturucuya olan bağımlılığını yenmesi için bir dost bağı olmuştur. Ray Charles kendisi gibi bağımlı olan biri ile oynayarak âşık olduğu satranca görme engelinin sorun teşkil etmesine izin vermemiştir. Öyle ki, Charles için farklı yükseklikteki kareleri ve delikleri olan özel bir satranç tahtası tasarlanmıştır (Ford, 2008).

Ray Charles ve Bono'nun aksine 1960'lardan bu yana 100'den fazla albüm çıkaran Amerikalı müzisyen Anthony Braxton satrançla çok daha geç yaşlarında tanışmıştır. 1960'larda bir süre müziği bırakmış ve New York'taki Washington Square

Park'ta para kazanmak için satranç oynamıştır (Vande Kappelle, 2011). Satranç, matematik ve müzik arasındaki bağlantıları yaptığı konuşmalar da sık sık gündeme getirmiş ve bu bağlantıyı açıklayıcı unsurlar kullanmıştır (Braxton, 2008). Kendisi için satrancın güzelliğinin, bünyelere, ilişkilere, niyetlere ve hedef stratejilere bakmak için harika bir fırsat olduğunu belirtmekten çekinmemiştir (Gluck, 2016).

Müziğin ve satrancın benzer bir türde dâhiliğin ürünü olduğu aşikârdır. Birbirlerinden ilham alarak ilerleyen bu iki sanat dalı ortak paydada birçok insanı buluşturmuştur. Adını geçirdiğimiz sanatçılar gösteriyor ki satrancı öğrenmek nasıl bitmeyecek bir süreç ise satrançtan öğreneceklerimiz de asla bitmeyecektir!

KAYNAKÇA

- Antiquarian Booksellers' Association of America. (1967). Original Photograph of Frank Sinatra Playing Chess. <https://www.abaa.org/book/1399389366>
- Bono. (1987, October 8). Bono: The Rolling Stone (Breskin David, Interviewer) [Interview]. <https://www.rollingstone.com/music/music-news/bono-the-rolling-stone-interview-2-86667/>
- Braxton, A. (2008, 27). Anthony Braxton Interview—Chess, Math & Music (M. Records, Interviewer) [Interview]. <https://www.youtube.com/watch?v=jgn1gdvgYQo>
- Burton, H. (2017). Leonard Bernstein. <http://www.vlebooks.com/vleweb/product/openreader?id=none&isbn=9780571337941>
- Cage, J. (2006). Sonatas and Interludes [Recording].
- Ewart, B. (1980). Chess, man vs. Machine. A.S. Barnes ; Tantivy Press.
- Ford, C. T. (2008). Ray Charles: "I was born with music inside me." Enslow Publishers.
- Fuchs, J. (2013). Ray Charles' Chess Set. <https://www.flickr.com/photos/photojennic/8644132634>
- Gluck, B. (2016). The Miles Davis Lost Quintet: And other revolutionary ensembles. University of Chicago Press.
- Kootnikoff, D. (2012). Bono: A biography. Greenwood.
- Rabin, E. (n.d.). Rock and Roll on the Chessboard [Chess Page]. Rock and Roll on the Chessboard. <https://premierchess.com/uncategorized/rock-and-roll-on-the-chessboard>
- Vande Kappelle, R. P. (2011). Blue notes: Profiles of jazz personalities. Resource Publications.

50+

SATRANÇ OYUNCULARI

Salgın Döneminde Arayış

2021'in başlarında salgın dönemi devam ederken bütün spor karşılaşmaları gibi, satranç faaliyetleri de durdurulmuştu. Sokağa çıkma yasası uygulanıyordu. Oyuncular sadece bilgisayar ortamında satranç oynatan sitelerde oynayabiliyor, Whatsapp gruplarında haberleşebiliyorlardı. Ancak çok eskiden beri turnuva oynama alışkanlığı olan, federasyonumuzun "Emektar Kategorisi" olarak adlandırdığı 50 yaşını aşmış satranç oyuncularından olan biz, birçok eski dost ve arkadaş, bölük pörçük gruplarda haberleşebiliyorduk, organize değildik. Mevcut gruplarda görüşülüp tartışılan konular ise gereksinimlerimizin ve sorunlarımızın uzağında kalıyor, bize yanıt vermiyordu. Öte yandan bu topluluğun dertlerini anlatabilecekleri, bilgilerini, heyecanlarını, yaşadıklarını paylaşabilecekleri bir ortam da yoktu. Bizi arayışa iten nedenler de tam da bu sorunlar, arayışlar oldu.

24 Ocak 2021 günü birlikte bulunduğumuz bir Whatsapp satranç grubunda konuşulup tartışılan konuların kendimizden uzaklaştığını fark etmemiz kıvılcım etkisi yaptı. Telefona sarılıp, aynı dertten muzdarip Sabri Koçak üstadımla düşüncelerimi, heyecanımı paylaştım. "Bu adımı başkalarından beklemek yerine biz atalım," diye karar verdik ve hemen ilk aşamada 30 kadar satranç dostumuzla küçük bir grup kurarak işe sarıldık. Bu sayede, salgın nedeniyle tanıdıkları oyuncularla oynama fırsatı bulamayan 50+ satranç oyuncuları bir araya gelerek, birbirleriyle, hatta çok uzak şehirlerdeki dostlarıyla oynama fırsatı bulacaklar, düzenlenemeyen turnuvaların acısını çıkartacaklardı. Üstelik yeni dostlar edinebileceklerdi. Bunun ne kadar gerekli olduğunu ve çok önemli bir açığı kapattığımızı, daha ilk günlerden itibaren gelen teşekkür mesajlarından anladık. Hatta aramıza girmek isteyen, bizlerle görüşmek ve oynamak isteyen daha genç dostlarımız da oldu. İlk zamanlar onlardan biraz beklemelerini rica ettik. Buna rağmen çok geçme-

Gürcan Köftecioglu

50+ Sporcu ve Organizatör
gurcankoftecioglu@hotmail.com

ÖDÜLLÜ 23 NİSAN BAYRAMI TAKIM ÇARPIŞMASI **23 Nisan 2021 15.45**

50+ SATRANÇ SPORCULARI ve İhsan KILIÇ ORTAK YAYIN

HER TAKIMDAN BİR KİŞİYE CM MUHİTTİN BÜKER SPONSORLUĞUNDA

Gürcan KÖFTECİOĞLU **FT İhsan KILIÇ**

65+ ve 50+ Satranç Oyuncuları Her Yaştan Takımlarla 23 Nisan 2021 5+3 yıldıran saat 16.00 süre 100 dakika

Lichess Takım Maçı

101 Oyunsonu

23 Nisan Takım Turnuvası afişimiz ve canlı yayın duyurusu.

den sayımız üç basamaklı rakamlara ulaştı...

Gelişme Dönemi

Başlangıçta üyeler için temel kuralımız 50 yaşını doldurmuş olmaları ve gruptan bir tanıdığımızın referansı ile önerilmesi idi. Düzenli, disiplinli, herkese saygılı bir şekilde çalışmaya başladık. Kimsenin kalbini kırmadan camiadaki herkesi kucaklayabilmek için yapıcı davranmaya dikkat ettik. İstanbul ve Ankara'dan tanıdığımız oyuncularla başlayan grubumuz gidererek büyük illerimiz başta olmak üzere bütün illerimizden duyulmaya, yurda yayılmaya başladı. Başlarda Antalya, Bursa, Sakarya, Samsun, İzmir, Muğla, Diyarbakır'dan ve ilçelerinden duyulduk. Gidererek Van, Kocaeli, Balıkesir, Çanakkale, Zonguldak, Siirt, Malatya, Adana, Hatay, Tekirdağ, Mersin, Mardin, Elazığ, Kayseri, Konya, Gaziantep, Şırnak, Denizli, Trabzon, Kıbrıs... Daha saymayayım neredeyse bütün yurda yayıldık. Düzenli ve planlı çalışıyorduk, büyümeye hazırlıydık. Yurtdışından da duyulmamız uzun sürmedi. Almanya, ABD, Kanada, Azerbaycan, Türkmenistan, Arnavutluk, Norveç, Ukrayna, Rusya gibi ülkelerde yaşayan dostlarımızla daha büyük bir topluluk olduk.

Sayısal büyüklüğümüz hakkında fikir vermek gerekirse, sürekli katılımlarla bir yılı geride bıraktığımız, ikinci sezonumuzun devam ettiği bu günlerde 420 üyeye ulaştık. Grup hâlâ büyümeye devam ediyor. Doğal olarak katılımların yanı sıra

ayrılmalar da oluyor. Günümüzde 320'den fazla aktif üye bulunuyor. Üyelerimizle Whatsapp ve Lichess üzerinden iletişim kuruyoruz. Gerekirse görüntülü görüşmeler de yapıyoruz. Şu an için Whatsapp ortamında faaliyette olan biri duyuru, bir görüşme amaçlı iki büyük grubumuz var bunlarda toplam 250 civarı üyemiz var. Lichess'te ise her biri 170-200 arası üyesi olan üç ayrı takımımız bulunuyor.

Bu kadar çok satranç oyuncusu bir araya gelince, gün geçtikçe duyan arkadaşlarımız, dostlarımız da bizimle iletişime geçiyor, grubumuza katılıyordu. Haberleşme başlamıştık, sıra birlikte oynamaya gelmişti. Kurulduktan bir hafta sonra heyecanla ilk takımımızı kurarak kayıtlara başladık. Bu arada etik kurallarımızı da belirlemiştik bile. Grubumuzdaki dostlarımız, kendilerini koruyan bu kurallara kolayca uyum sağladılar. En önemli ilkelerimiz arasında karşılıklı saygı, üyelerimizden hiçbir şekilde para talep etmeyeceğimiz, sponsor olursa turnuvalarımızda küçük ödüller verebileceğimiz ve hileyle mücadele yer alıyordu.

Takım Olma ve Turnuvalar

Bir hafta gibi çok kısa bir sürede en yaygın satranç platformlarından biri olan Lichess'i kullanarak turnuvalarımızı düzenlemeye başladık. Bu platformu seçmemizin nedeni ücretsiz üyelik, reklamsız ve sorunsuz bir yazılım altyapısı olmasıydı. Üyelerimiz, o dönem bu turnuvaları

mızı o kadar çok sevdi ki deyim yerindeyse turnuvalarımız onlara ilaç gibi geliyordu. Salgında sokağa çıkma yasaklarının olduğu günlerde biri hızlı, biri yıldırım tempoda günde iki ayrı turnuva düzenliyor, her birine 30 civarında katılım alıyorduk. Bu sayılar, sembolik ödüllerle turnuvalarımızı renklendirdiğimizde 50 katılımcıyı da aşıyordu.

Derken aramızdaki görüşmelerde bir misyon üstlenmemiz gerektiğine karar verdik. Bu misyon, satrancımızın geleceği olan çocuklarla ve gençlerle kaynaşmaktı. 23 Nisan turnuvası için kolları sıvadık.

Özel günlerde düzenlediğimiz turnuvaların ilkinin görüştüğümüz birkaç dostumuzun takımlarıyla yapmayı planlarken bir anda artan taleple 18 takımla düzenlemek durumunda kaldık. 23 Nisan 2021'de düzenlediğimiz ilk büyük takım turnuvası çok büyük ilgi gördü. Yönetici ve kaptanlarımızdan **CM Muhittin Bükler** hocamız, "Satrançtan birçok ödülleri aldım, dersler verdim kazandım, şimdi ödül verme sırası bende," dedi ve her takımdan oyunculara kitap armağanları verdi. **FT İhsan Kılıç** hocamız ise canlı yayın deneyimini bizimle paylaştı ve turnuvasını birlikte YouTube üzerinden canlı yayınlayarak geniş bir kitle tarafından izlenebilmesini sağladı. Bu iki güzel insan, kendi öğrencilerinin de bulunduğu takımlarıyla turnuvasına da katıldılar. Katılan bütün takımlara Türk satranççı adına müteşekkirimiz. Bizler de 50+ ve 65+ takımlarımızla turnuvada yerimizi aldık. Bütün takım kaptanlarını canlı yayına davet ettik, bir kısmıyla canlı söyleşiler yaptık. Bu turnuva çocuklarla, gençlerle ve her yaşta satranççılarla kaynaşmamızı sağlayan ilk adım oldu, ses getirdi.

Aramızdan ayrılan satranç büyüklerimizi andığı-

mız serimizde en geniş katılım, tam üç Türkiye Şampiyonu'nun babası, merhum hocamız Lütfü Yılmaz'ı andığımız turnuvada oldu. 50 oyuncu katıldı. **Gülümser Yılmaz Öney** turnuva anısına katılımcılara madalyalar dağıttı.

19 Mayıs Turnuvasıyla birlikte lisans sistemi gibi, açık kimliklerini, yaşlarını, şehirlerini, hatta okulunu ya da işini kaydederek, yaş kısıtlaması olmadan, bütün oyuncuları ayrı bir grupta kabul etmeye başladık. Bu kayıt sistemi dürüst oyuncuları koruduğu için oyuncular severek kabul ettiler. Ayrıca yeterli oyun geçmişi olmayan hesapları, ikincil, alternatif hesapları kabul etmiyor, kuralları ihlal nedeniyle hesabı kapanan oyuncular başka bir hesaba da olsa takımlarımıza yenden almıyorduk.

Açık takımımızda düzenlediğimiz 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Turnuvasında bireysel katılım rekoru kırdık, tam 73 kişi katıldı. FM Feridun Öney üstadımızdan, üyelerimizden ve kendi kaynaklarımızdan sağladığımız kupa, madalya, kitap ödülleriyle özel turnuvalarımıza katılan oyuncularımızı teşvik ettik. Bu turnuvalarla, gençlerle bir kez daha kaynaştık ve genç oyuncular kayıtlarımıza almaya başladık. Takımlarımız büyümeye devam ediyordu.

Genişleme ve Misyon

Salgın ortamında üyelerimizin keyif aldığı bir görüşme, haberleşme ortamının yanı sıra keyifli bir satranç oynama ortamı yaratabilmiştik. Daha sonra bazı üyelerimizin mesaj trafiği konusundaki tercihleri nedeniyle Whatsapp grubumuzu "Duyuru" grubuna dönüştürdük, grubun adını 50+Açık olarak değiştirdik ve "Görüşme" isteyenler için ayrı bir grup kurduk. Yeni logolarımızı ilan ettik. Gençlere de söz hakkı verdik. Misyo-

Yenilenmiş logomuz ve görüşme grubumuzun logosu.

BUNDESLIGA

3C & 9B LİGLERİ

TAKIM ÇARPIŞMALARI

**CANLI
YAYIN
KONUKLARIMIZ**

**Gürcan
KÖFTECİOĞLU**

**Mehmet Nuri
ALTINSOY**

FT İhsan KILIÇ

Kaptanımız Mehmet Altınsoy ile FT İhsan Kılıç hocamızın BUNDESLIGA canlı yayını duyurusu.

numuzu gerçekleştirmek adına önemli bir adım daha atmıştık.

Üç ayrı Lichess takımımızdan ilki, sadece 50 yaş kuralı ile oyuncu kabul ettiğimiz “50+ Satranç Oyuncuları” oldu. Daha sonra, 19 Mayıs tarihindeki özel turnuamızda gençlerle de buluşmak istediğimizden yeni bir takım kurmamız gerekti. Gençlere bu işin ciddiyetini hissettirebilmek için takıma “TURNUVA KAYIT” adını verdik. Hile konusunda caydırıcı olabilmek için oyuncuların ad, soyadı, şehir, doğum yılı, hatta okul ya da meslek bilgilerini dahi soruyorduk. Temiz bir düzen sağlamayı büyük ölçüde başardık. Ne yazık ki ihlal nedeniyle organizasyon tarafından hesabı kapatılan, aralarında bazı çok güçlü oyuncuların da bulunduğu birkaç isimle yollarımızı ayırmak zorunda kaldık. Bu konuda ödün veremeyince, tehlikeli sularda yüzülen bir ortam olan internet satrancında, dürüstlük açısından mümkün olabilecek en iyi düzeyi yakaladık. Son olarak, oyuncularımızın farklı kişilerle her gün turnuva oynama gereksinimini karşılayabilmek için herkese, her yaşa açık, yurt dışından da oyuncu kabul ettiğimiz serbest ve kayıtsız girilebilen bir grup daha kurduk. Bu uluslararası grubun adını “Free International” koyduk ve grup mesajlarını Türkçe ve İngilizce olarak yayınlamaya başladık. Diğer iki grubumuzdan tanıdığımız kayıtlı oyuncularımız, bu üçüncü grupta kayıtsız ama yeni ve

farklı oyuncularla yıldırım turnuvaları oynayabilme olanağına kavuştular.

Bize ulaşmak isteyenler için takım bağlantılarımızı paylaşalım. Başvuru için gerekli bilgiler takım sayfalarımızda yer alıyor. Sorun yaşayanlar bize Lichess’te GurcanK kullanıcısına mesaj göndererek de ulaşabilirler. 24 saat içinde yanıt veriyoruz.

Kayıtlı takımlarımız:

<https://lichess.org/team/50-satranc-oyuncular>

<https://lichess.org/team/turnuva-kayit>

Serbest takımımız:

<https://lichess.org/team/freeinternational>

Bundesliga Macerası ve Önemli Turnuvalar

Zaman içinde bizi BUNDESLIGA’da başarı odaklı olmaya zorlayan baskı nedeniyle 50+ takımımızın kurallarını biraz esnettik ve yetişkin ya da genç arkadaşlarımızı da 50+ takımımıza kontrollü olarak kabul etmeye başladık. Bu katılımlarla geldiğimiz noktada, Mart 2022 itibarıyla BUNDESLIGA’da mücadele eden en başarılı Türk takımı olduk.

BUNDESLIGA’da üst sıralara çıktıktan sonra çok sayıda gönüllü destek almaya başladık. Unvanlı Türk oyuncularımızın yanı sıra, Azerbaycan ve Türkmenistan başta olmak üzere kardeş ülkeler-

Bazı özel günlerdeki turnuvalarımızın Nakavt turnuvasının afişleri.

den unvanlı-unvansız birçok dostlar edindik.

Lig maceramızda, halen 17 düzeyli olan ve 500'e yakın takımın haftada iki akşam uğraş verdiği Bundesliga'da 15 Nisan 2021'den bu yana sürekli oynamaktayız. O zamanlar adı **Karantina Ligi** idi, şimdi **Lichess Ligi** ya da bilinen adıyla **Bundesliga** olarak devam etmektedir. Burada en üst lige kadar yükseldik. Halen ikinci ligdeyiz ama maç kadromuz gönüllü katılıma göre değişebildiğinden başarılarımız da değişkenlik gösteriyor. Son zamanlarda en üst üç lig içinde kalmayı başarabiliyoruz. Daha önce çok az Türk takımının girmeyi başardığı bu düzeyde, eğer yerimizi koruyabilirsek, halen en başarılı Türk takımı olduğumuzu söyleyebiliriz.

Turnuvalarımıza göz attığımızda, ikinci sezonumuzun devam ettiği şu günlerde, ilk 14 ayda 300'e yakın turnuvada boy gösterdik. Bunların bazıları kendi grubumuzdaki bireysel turnuvalar, bazıları da takım olarak katıldığımız organizasyonlar oldu. Takım organizasyonlarının da bazıları bize ait.

Turnuvalarımızı şimdiye kadar en düşük 10+5 hızlı (rapid) tempoda, en yüksek 3+0 yıldırım tempoda düzenledik. Ne yazık ki çok istememize rağmen, internet ortamında daha ağır tempoda turnuva düzenlememiz mümkün olmuyor. Bunun nedenlerini herkes biliyor, oyuncularımız da talep etmiyor.

Yurttan ve dünyadan anma turnuvalarımızdan başka, şimdiye dek düzenlediğimiz anlamlı turnuvalar arasında 18 Mart, 10 Kasım, Anneler Günü, Babalar Günü, Engelliler Haftası turnu-

valarımız yerlerini aldılar. 23 Nisan, 1 Mayıs, 19 Mayıs, 30 Ağustos, 29 Ekim gibi ulusal bayramlarımızı da geniş katılımlı turnuvalarla kutladık. Bunlarla ilgili afişler hazırlayarak satranç camiasına duyurduk.

Bireysel turnuvalarda canlı ortamdan alışık olduğumuz İsviçre Sistemine öncelik veriyoruz, takım turnuvaları ise genellikle eşlendirmede bekleme olmayan 'Arena' formatında düzenleniyor. Bunların dışında üyelerimize çeşitlilik sunabilmek için geçmişte **Döner Sistem** ve **Nakavt Turnuva** denemelerimiz de oldu.

Bundesliga dışında, yurt dışından ve Türkiye’den katıldığımız takım turnuvalarda da tep üst sıralarda yer aldık. **Eksi Sözlük Türkiye Ligi** adıyla düzenlenen takım turnuvalarında ve genç arkadaşımız **Semih Akpınar** ile birlikte organize ettiğimiz **Türk Takımları Arası Dostluk Turnuvaları**’nda bu düzeyde işler çıkaran bir Türk takımı daha gördük, onun da adını anmasak olmaz. Bizden daha önce takımını kurmuş ve geliştirmiş, bize de çok dostane yaklaşan değerli üstadımız **FT İhsan Kılıç** hocamızı başarılı takımı “**İhsan Kılıç Chess Club**”u bu vesile ile kutlayalım. Umalım ki, bu tatlı rekabet Türk satancına yarasın.

Deneyimli Dostlarla Çalışmak

Zoom toplantıları ile yöneticilerimizi üyeleri-mizle bir araya getirerek ülkemiz satrancının sorunlarını tartıştık ve kendi konularımızı de-ğerlendirdik. Gruplarımızı, takımlarımızı, tur-nuvalarımızı, geleceğimizi ele aldık. Önemli kararları aldığımız bu toplantıları gerektikçe ya-

piyoruz, isteyen herkese söz hakkı veriyoruz.

Ayrıca satranca her yönüyle hâkim ve çok deneyimli üyelerimizden oluşan bir Danışma Kurulu oluşturduk. Danışma Kurulumuzda kurucumuz **Sabri Koçak** ile birlikte seçkin üyelerimizden şu isimler yer alıyor: **IM Can Arduman, FM Feridun Öney, Hulusi Cihangir, CM Hür Yasin, Halil Özmen**. Bu kurulumuz, önemli konularda ya da itirazlarda bize yol gösteriyor. Ayrıca her biri çok değerli satranç hocaları olan ve kurulduğumuzdan beri desteklerini esirgemeyen, **Mehmet Altınsoy, CM Muhittin Büker, Ediz Erencek, Recep Köksal** takım yöneticilerimiz ve kaptanlarımız olup gerekli konularda müdahale edebiliyorlar, grubu ve takımı yönlendirebiliyorlar.

Oyuncularımız arasında çok sayıda güçlü isim ve eski şampiyonlar, milli oyuncular var. Hepsi ne müteşekkirimiz. Defalarca Türkiye Şampiyonu olan IM Can Arduman ve yine eski şampiyonlarımızdan FM Feridun Öney üstatlarımız bize güç veriyor. Tüm yöneticilerimiz, kaptanlarımız, danışma kurulu üyelerimiz, hepsi aynı zamanda çok değerli satranç oyuncularını ve hocalarıdır.

Kadın satrancında ülkemizin şampiyonları ve saygın isimleri de gruplarımızı ve takımlarımızı renklendiriyor.

Ülkemizi milli takım düzeyinde uluslararası alanda temsil etmiş, şampiyonlarımız, olimpiyatlara katılmış milli sporcularımız, federasyonda ve kulüplerimizde yöneticilik yapmış, başkanlık, organizatörlük, sponsorluk, temsilcilik, hakemlik, yayıncılık gibi birçok alanda satranç dünyamızda yer almış kişilerle seçkin bir grubumuz oldu.

Oyuncu Dağılımı

Gruplarımızda ya da takımlarımızda aktif olarak yer alan üyelerimizi incelediğimizde 65+ kategorisinde saygıdeğer 43 büyüğümüz bulunuyor. En büyükleri Ankaradan **Hayati Topaloğlu** (1938) ve **Nurettin Evciler** (1939) üstatlarımızdır. Hâlâ başarılı bir şekilde oynamaya devam ediyorlar, ara sıra turnuvalarımıza katılıyorlar. Tüm 65+ üstatlarımıza, sağlıklı ve geçtiğimiz günlerde 101'inci yaşına basan, yaşayan en büyük usta GM Yuri Averbach gibi uzun ve sağlıklı ömürler diliyoruz.

50+ kategorisi ise doğal olarak en kalabalık grubumuz, bu grubumuzda 135 aktif oyuncumuz

bulunuyor. 50+ ve 65+ oyuncularımız birlikte 178 kişi esas kadromuzu oluşturuyor. Ayrıca her yaşa açık turnuvalarımız aracılığıyla takımlarımıza katılan ya da liglerdeki takım maçlarımız için desteğe gelen yetişkin ve gençlerimiz var. Aktif 86 yetişkin ve 59 genç ya da minik oyuncumuz takımı tamamlıyor. Bildiğimiz en küçük takım üyemiz 2015 doğumlu. Pasif oyuncularımız bu sayıların içinde değil. Günümüzde, çoğunluğu 50+ oyunculardan oluşan takımımızda, yetişkinler, gençler ve miniklerin eklenmesiyle sağlıklı bir şekilde kaynaşmayı başarabildiğimizi, böylece geleceğimiz adına önemli bir misyonu gerçekleştirdiğimizi düşünüyoruz.

Düzenlediğimiz turnuvalarda ilk üç sırayı alan ya da takım olarak katıldığımız turnuvalarda yüksek performanslarıyla dereceye giren, takımıma en çok puan kazandıran oyuncularımızı aylık olarak ilan ettiğimiz sanal madalya tabloları ile onurlandırıyoruz. Çok sayıda üyemiz bu tablolara girmeyi başardı. Mart 2022 sonuna kadar olan 294 turnuvada en çok birincilik elde edenler, **IM Can Arduman 61, Mehmet Altınsoy 38, CM Muhittin Büker 30, Reha Diri 18, CM Hür Yasin 17, Ergin Çiftçi 15 birincilikle üst sıralarda yerlerini aldılar**. 1956 doğumlu üstadımız **CM Hür Yasin** aynı zamanda 65+ oyuncularının en başarılısı oldu. Açık kategoride 1977 doğumlu **NM Ferzan Azizoglu 14** birincilik ile tüm rakiplerini geride bıraktı. Genç oyuncular içinde en yüksek başarıyı Azerbaycan/Şekide yaşayan 2008 doğumlu genç yetenek **İslam Haceliyev 8** birincilik ile elde etti. Son aylardaki en başarılı oyuncumuz ise lig maçlarımıza katılarak çok üstün bir performans sergileyen Türkmenistanlı 1985 doğumlu **IM Meilis Annaberdiev** oldu. Kendisi sadece Mart 2022'deki lig maçlarımızda 5 birincilik elde etti ve üst düzey performansını aylık takım listemizin başında yer alarak taçlandırdı.

Kabul edelim ki her oyuncunun bütün turnuvalara katılması mümkün değil. O nedenle bu sıralamalar tam bir ölçüt olmuyor. Biz de oyuncuları teşvik amacıyla yayınlıyoruz. Takımımızda zaman zaman yer alarak bize destek veren başka birçok ünlü, unvanlı, yüksek ratingli oyuncularımızda bulunuyor. Takımımıza büyük destek olan **FM Feridun Öney**'in yanı sıra, **IM Can Arduman, Çetin Sel, IM Suat Soylu, FM Alper Olcayöz, Metin Asılkefeli, İbrahim Tofan, Ediz**

Erencek, Zeki Sayber gibi isimleri burada sayalım.

Ayrıca takımlarımızda hiç oynamasa da varlıklarıyla bize güç veren birçok eski şampiyonumuz, milli oyuncularımız da bulunmakta. Bunların arasında **Ferit Boysan, Cem Pekün, Murat Pamuk, Can Yurtseven, FM Cem Karadağ** gibi şampiyon isimleri sayabiliriz.

Son dönemde bize katılıp, vakit buldukça takımlarımızı onurlandıran ve güçlendiren bazı ustalarımıza da teşekkür edelim. **GM Mert Erdoğan, IM Meilis Annaberdiev, IM Yusup Atabayev, IM Victor Stephan, FM Serkan Yekke, FM Emre Karadeniz, CM Burak Özalp, CM Tufan Can Uzuner, CM Necmettin Korkmaz, CM Erem Kayar, NM Ferzan Azizoglu, İslam Hacıeliyev, Emre Demircioğlu** ve adını sayamadığım yüzlerce satranç dostumuza ve bütün destekleyenlere teşekkürler.

Kitap Çalışması

Satranççılarımıza duyurmak istediğimiz, bu gruplarımızın ve takımlarımızın uzantısı olarak halen devam eden çok önemli bir çalışmamız daha var. Kaybettiğimiz Türk oyuncuların anısına hazırladığımız, onların biyografilerine ve

anılarına yer verdiğimiz bir kitap çalışmamız var.

İçeriğinin büyük çoğunluğu tamamlanan bu kitabımızı önümüzdeki süreç içinde Türk satrancına sunmayı hedefliyoruz. Kitabın birinci kısmında adlarına “Anma Turnuvaları” düzenlediğimiz Türk oyuncularımız yer alacak, yabancı ünlü oyuncular da daha kısa bir şekilde bu kitabın ikinci kısmında olacak. Araştırmalarla, söyleşilerle, tanıyanların mesajlarıyla, görüşleriyle tamamen özgün metinlerle kitabımızı hazırlıyoruz. Bir sponsor desteği olması halinde bu çalışmamızı hızlandıracaktır. Kaliteli bir baskı ile satranççılarımızla buluşturmayı hedefliyoruz.

Satrancımız için değerli bir kaynak olacağını düşünüyoruz. Kitap taslağında halen gruplarımızda tanıttığımız Türkiye satranç camiasından 66, Dünya satrancından ise 35 ünlü kişi yerlerini almış durumda. Ekleme planladığımız 30 kadar kişi daha bulunuyor. Yapıtın taslaklarını paylaştığımız, gruplarımızdaki tanıtımlarla haberdar olan dostlarımızdan çok olumlu geribildirimler aldık. Umarım dilediğimiz gibi, layığıyla yayınlamayı başarırız.

Ülkemiz satrancına güzel bir model oluşturmayı başarabildiysek ne mutlu bize!

“

Pandemi döneminde satranççıların imdadına online turnuvalar yetişti.

ENERJİMİZİ NASIL DAHA İYİ KULLANIRIZ?

Zamanın sınırlı kaynak bir olduğunu biliyoruz. Enerji ise öyle değil. Enerjimizi arttırmamız ve bu sayede zamanımızı daha verimli kullanmak ve bunun sonucunda da satranca ya da sevdiğimiz şeylere daha fazla vakit ayırabildiğimiz bir dünya mümkün mü? Bugün bu konuyu inceleyeceğim.

Zamanı hızlandıramıyoruz ya da yavaşlatamıyoruz. Akmasını engelleyemiyoruz. 24 saatten daha fazla kaynağımız yok. Ancak enerji kaynağımız için durum böyle değil. Enerjimizi ve günlük hayatta verimimizi arttırmak için hepimizin bildiği ama zaman zaman da önemsemediği konulara dikkat çekmeye çalışacağım bu yazımda.

Öncelikle fiziksel egzersiz, uyku ve beslenme üçlüsünün her birine özen gösterip her üçünü de mümkün olduğunca hayatımızda optimal kullanmamız gerektiğini düşünüyorum.

Uykuyla başlayalım. Uyku çoğu zaman yeterince önem vermediğimiz ve hemen vazgeçtiğimiz bir zenginliğimiz. Çoğunlukla az uyuyoruz. Halbuki uyku, tüm canlılar için gerekli olan bir yenilenme ve onarım sürecidir. Vücudumuzun tüm sistemleri, uykuda yavaşlar, ardından atıklar temizlenir ve organizma yeni güne hazırlanır. Bilginin organizasyonu, hafızanın düzenlenmesi, vücudun sıcaklık dengesinin sağlanması, enerjinin korunması, savunma sisteminin harekete geçirilmesi gibi hayati fonksiyonlar uykuda gerçekleşir. Uykunun öğrenme üzerine de çok olumlu etkileri vardır. Özellikle uykunun rüya görülen REM evresinde, kortekste yoğun bir “asetilkolin” maddesi salınımı mevcuttur. Bu asetilkolin maddesinin de içinde yer aldığı sistem, bellek işlevlerinde, dikkat ve konsantrasyonda, hatırlama faaliyetlerinin düzenlenmesinde, soyutlama, muhakeme etme, matematik hesapları yapmada, zekanın ve zihinsel becerilerin kullanılmasının gerektiği her yerde aktif bir rol oynar. O yüzden uykudan önce öğrendiğiniz konuyla ilgili kısa tekrar yapmak çok önemlidir.

Bu noktada uyku hijyeniyle ilgili genel tavsiyeler şu şekilde,

İlker Pazarcıoğlu

ilkerpazarcioglu@gmail.com

- ☒ Her gün aynı saatte uyumaya ve uyanmaya gayret edin.
- ☒ Yatak odanız karanlık, sessiz ve uygun sıcaklıkta olmalıdır. Gürültülü, gereğinden fazla sıcak ya da soğuk, çok aydınlatılmış odalar kalitesiz bir uykuya zemin oluşturur.
- ☒ Uykunuz gelmeden yatağa girmeyin.
- ☒ Yatağınızı sadece uyumak için kullanın. Akıllı telefonla zaman geçirmek, TV seyretmek, bilgisayarla uğraşmak, uyku kalitenizi azaltır.
- ☒ Akşam saatlerinde çayı kahveyi fazla içmek uykuya geçişi zorlaştırabilir.
- ☒ Yattıktan sonra uykunuz gelmediyse veya zihninizi meşgul eden düşüncelerden dolayı uyuyamıyorsanız kendinizi daha fazla yormayın. Yataktan kalkın, kitap okuyun ve tekrar uykunuzun gelmesini bekleyin.

Yeterli ve kaliteli bir uyku satranç başarınız için de çok önemlidir. Unutmayalım ki güzel bir gün geceden başlar.

İkinci olarak bahsetmek istediğim konu fiziksel egzersiz. Düzenli fiziksel egzersiz iyi bir satranç oyuncusu için olmazsa olmazdır. Satranç genellikle fiziksel efor gerektirmeyen bir spor olarak algılanır ama satranç beynin her iki yarım küresinin de aktif olarak kullanıldığı, çok ciddi odaklanma gerektiren bir spordur aslında. Oyun esnasında yaşadığınız sürekli düşünme süreci, baskı altında karar verme, stres, gerilim spor yapmayı gerekli kılar.

Dünya satranç şampiyonları, Carlsen, Kasparov, Kramnik, Anand düzenli fiziksel egzersiz yaparak dayanıklılıklarını artırıyorlardı. Carlsen iyi

bir futbol fanatigi ve sosyal medya hesaplarında kendisini sürekli spor yaparken görüyoruz. Kasparov, öğretmeni Botvinnik'in de etkisiyle sporu hayatından hiç eksik etmezdi.

Kramnik günde 2 km yüzerdi, Anand her gün spor salonuna gider, Botvinnik maçlarına 45-50 dakika yürüyerek gelirdi. Botvinnik formda kalmak için yüzer, masa tenisi ve basketbol oynardı.

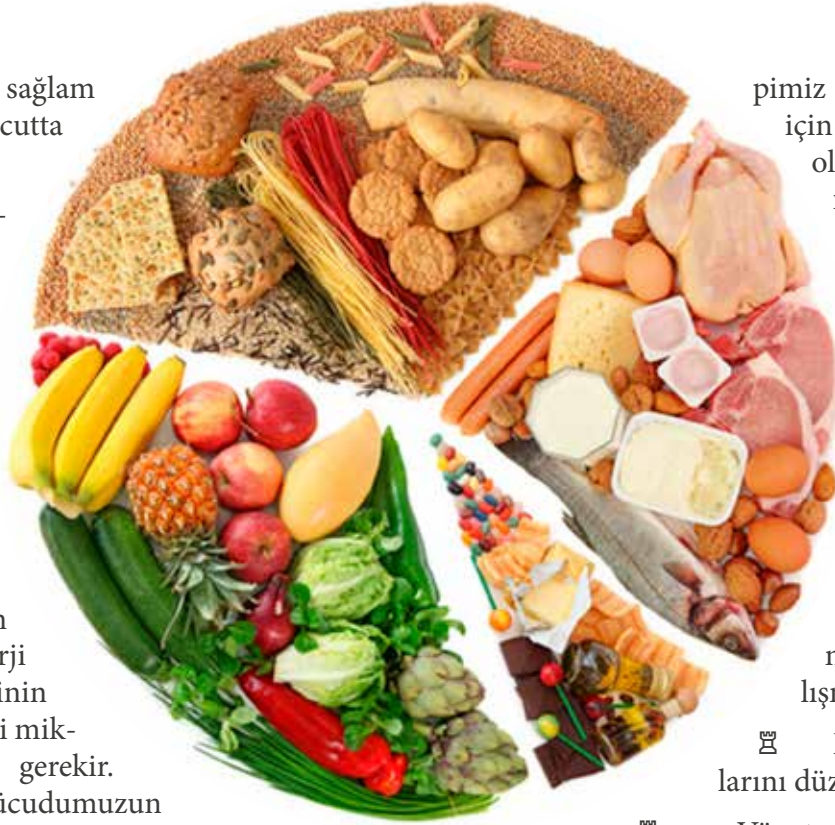
Kadın şampiyon Alexandra Kosteniuk da iyi bir koşucu aynı zamanda.

Peki, egzersiz yapmak neden bu kadar önemli? Çünkü egzersiz yapmak stresi azaltıyor, dayanıklılığınızı arttırıyor, endorfin salgılanmasını sağlayarak kendinizi daha iyi hissetmenizi sağlıyor. Sertinin ve dopamin seviyesini arttırarak kendinizi zihinsel olarak da daha iyi hissetmenizi sağlıyor, kendinizi daha motive ve güçlü hissediyorsunuz bu sayede. Egzersiz, bilişsel fonksiyonlarınızı iyileştiriyor, odaklanmanızı arttırıyor. Kendinizi daha zinde, enerjik hissediyorsunuz ve özgüveniniz de artıyor. Günde yarım saat yürüyüş bile sağlığını ve satrancınız için çok faydalı.

Unutmayalım ki sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.

Kaliteli ve sağlıklı bir yaşam için en önemli faktörlerden biri de dengeli ve doğru beslenmedir. Dengeli beslenme ile vücudun büyümesi, yenilenmesi ve çalışması için gerekli olan enerji ve besin öğelerinin her birinin yeterli miktarda alınması gerekir. Beslenmede Vücudumuzun hücrelerinin düzenli faaliyet gösterebilmesi için, besin kaynakları olan yağlar, karbonhidratlar, proteinler, vitaminler ve minerallerden dengeli ve yeterli miktarlarda almak durumundayız.

Suyun da vücudumuza sayısız faydası var. Vücudumuzun yaklaşık yüzde 55'i sudan oluşur. He-

pimiz suyun sağlığını için ne kadar yararlı olduğunu biliyoruz fakat yeteri kadar su içiyor muyuz?

Yetişkin bir insanın günde yaklaşık 2,5-3 lt su içmesi gerekir. Su;

☒ Yediğiniz besinlerin parçalanmasına yardımcı olarak sindirim sisteminin mükemmel çalışmasını sağlar.

☒ Beyin fonksiyonlarını düzenler.

☒ Vücut ısını dengeler.

- ☒ Kan dolaşımınızı kolaylaştırarak daha sağlıklı olmanızı sağlar.
- ☒ Bağırsak sağlığını düzenler.
- ☒ Metabolizmayı daha fazla çalıştırır. Böylece daha fazla kalori yakmış olursunuz. Ilık su, aynı zamanda vücuttaki yağların parçalanmasını sağlar,
- ☒ Kanı sulandırır ve dolaşım sırasında pıhtılaşmasını önler.
- ☒ Stres, gerginlik ve depresyonun hafiflemesine yardımcı olur.
- ☒ Vücut direnci ve bağışıklığının güçlenmesini sağlar.

Su içmek basit ama enerjimizi arttıran önemli bir eylem.

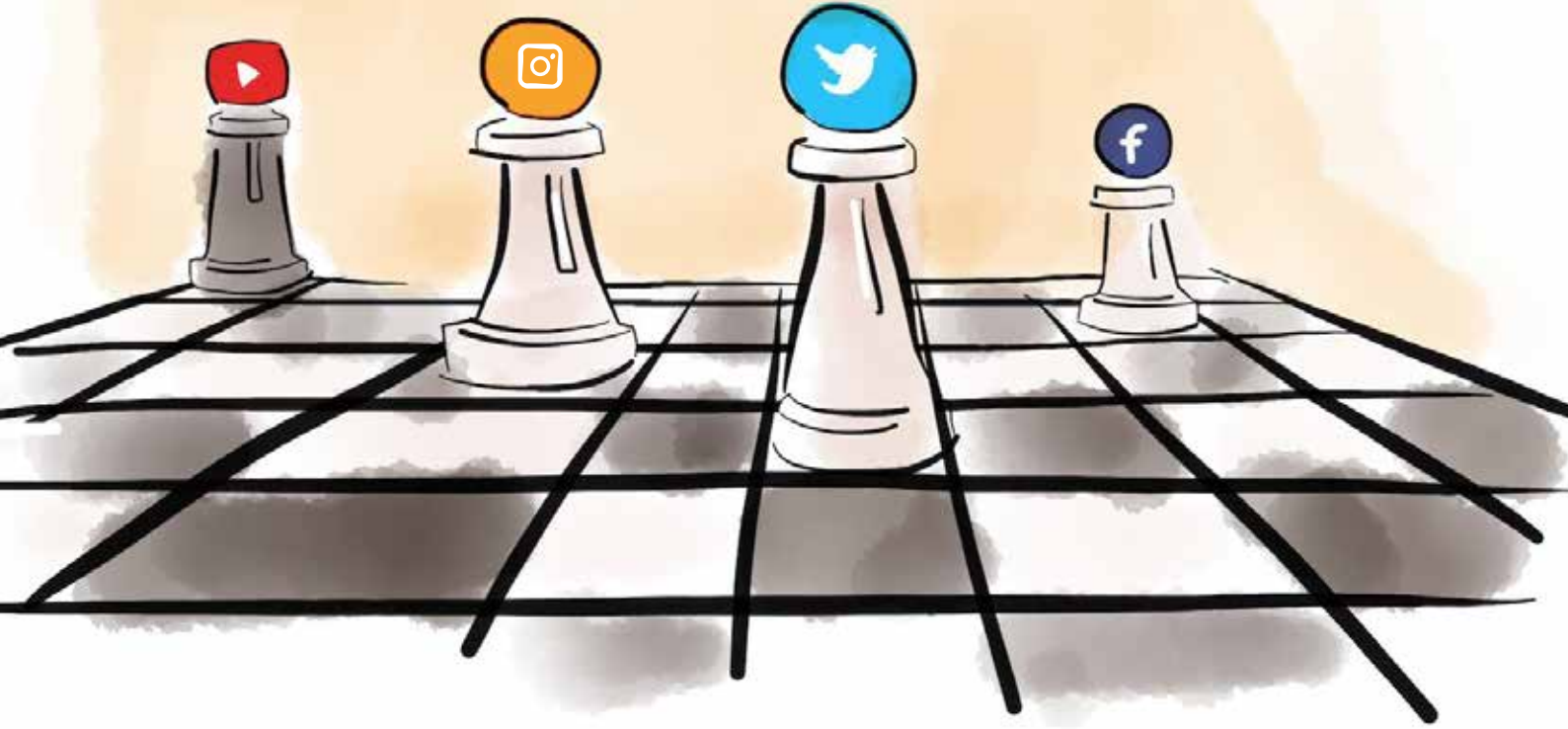
Tüm yukarıda anlattıklarımın yanı sıra negatif insanlardan uzak durmak, enerjimizi değiştirebileceğimiz konulara yöneltmek, kendimize zaman ayırmak, sosyalleşmek, gülmek eğlenebileceğimiz arkadaşlarımızın olması da yaşam enerjimizi artırır.

Enerjimizi daha etkin kullanarak, sevdiğiniz şeylere daha fazla odaklandığınız güzel günler diliyorum.

Bizi takip edin

www.tsf.org.tr

TurkiyeSatrancFederasyonu @turkishchess @turkishchess TurkishChess turkiyesatrancfederasyonu

Çocuklarımız oynasın, Türkiye kazansın.

Türkiye'nin geleceği çocuklarımızın zihinsel gelişimi için satrancı destekliyoruz.
Türkiye'nin Bankası, Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru.

TÜRKİYE **BANKASI**
Türkiye'nin Bankası